

Brassói Lapok

XL. évfolyam
187 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1934. évi augusztus 19

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegeoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegeoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK VAJDAHUNYADOT!

Betelt a pohár
— már a Dreptatea-nak is
Irta: Asztalos Sándor

A cikk, amelyet ezúttal idézünk, ezzel a mondattal kezdődik: sulyos atmoszféra nehezedik Erdélyre. Befejező mondata pedig figyelmeztetés a kormányhoz: a pohár betelt!

Ami a két mondat között van, százötven nyomtatott soros, sulyos vádirat a gazdaságilag végtelenségig kihasznált Erdély nevében, amely az ország költségvetésének ötven százalékát viseli, amikor vergődik az elviselhetetlen nyomorúság terhe alatt.

Ötmillió lakos vállal nyomja a 18 és fél milliós ország adóterhének fele és ezzel szemben ez az ötmillió lakos nemcsak, hogy nem kapja vissza ennek a fokozott szolgáltatásnak az ellenértékét, hanem még elviselhetetlen bánásmóddal is viseli az anyagi nyomáson felfügg.

Két és fél milliárd dollár járul hozzá például a Bánság az állami kiadásokhoz, s ugyanez a Bánság mindössze 600 millió lej kap vissza az államtól. Kolozsvár egymilliárd és 200 millió lej fizetett be 1932-ben az államkasszába és ennek az összegnek egy harmadrésze sem jutott vissza hozzá.

Hová tűnnek ezek a mérhetetlen összegek?

A cikk felel erre is.

Amíg Erdély a már elviselhetetlen nyomorúság terhe alatt nyög a Dâmbovici mellett gyors ütemben emelkednek a paloták, a Fekete-tenger partján pedig a fényűzőbbnél fényűzőbb nyaralók. Erdély azért kinlódik, dolgozik, nyomorog, hogy eleget tegyen a főváros mérhetetlen étvágyának.

Amíg meg nem szüntetik a centralizmusnak ezt a rendszerét és nem állítanak helyébe egészséges decentralizációt, Erdélyben egyre sulyosabb lesz a helyzet. Erdély azt kívánja, hogy saját fiaival váltsák fel azokat, akiknek csak annyi közük van Erdélyhez, hogy itt vesznek fel a fizetésüket.

Mindaz, amit eddig írtunk, enyhe idézet a Dreptatea-nak Erdély helyzetével foglalkozó, fenyegető jankiáltásnak is heiló cikkéből.

Elérkeztünk odáig, hogy amiért mi tizenöt éven keresztül állottunk a sovinsztai sajtó keresztüzében, azt most az irredentizmussal igazán nem vádolható Dreptatea sorolja fel. Megállapítja, hogy Erdély életére jött felszívja Búta-rest, de viszonzásul még annyit sem nyújt, hogy az erdélyi hivatalokban azok fiait üljenek, akik vére-verejtékkel sokkal többet izzadnak ki, mint a mennyi elviselhető számukra.

A lényeghez nincs hozzátenni valónk, hiszen mi sem akarunk egyebet: felszabadulni az adóbaszkodás alól és az egyenlő elbánás elvét, amely, ime, nemcsak szerintünk, hanem a Dreptatea szerint is illuzórius.

Tatarescu miniszterelnök, igen okosan, a helyszíni minisztertanácsok rendszerével igyekezett személyesen meggyőződni a tartományok helyzetéről. De amennyire okos és államférfihez illő gondolat volt a terv, legalább annyira rossz volt a kivétel. A legtöbb helyen csak az üdvözlő küldöttségekhez volt szerencséje és azokhoz, akiket ő állított oda egyes tartományokban az államhatárolom legfőbb képviselőinek. Az, hogy Kolozsvár 1200 milliót szolgáltatott be az

Összel megtörténik a Habsburg-uralom visszaállítása

A kisantant tiltakozik az osztrák hadsereg létszámának felemelése ellen
Zita volt császárnéval is találkozik Mussolini

London, augusztus 13.

Az angol sajtó továbbra is behatárolt foglalkozik a Habsburg-restauráció ügyével. A lapok szerint Mussolini és Starhemberg herceg a közeli restauráció kérdését vitatták meg.

Mussolini legközelebb Zita excsászárnéval is találkozik s csak azután dönt véglegesen, hogy Olaszország milyen lépéseket tegyen a Habsburgok trónra helyezése érdekében.

Ugyancsak megbeszéli Mussolini az olasz kormány tagjaival is a Starhemberg herceggel folytatott tárgyalásainak eredményeit.

Az angol lapok már a Habsburg-restauráció előzetes államjogi intézkedéseit is tudni vélik. Eszerint

az ősszel Miklós köztársasági elnök lemond s helyébe átmenetileg Jenő főherceg, vagy Starhemberg herceg kerül, aki rövid kormányzás után átadná helyét Ottónak. Az olasz kormány havi 20 millió lírával járul hozzá Ausztria restaurációs költségeihez.

Bécsi jelentés megerősíti, hogy

államnak, ha tekintélyes is, de így ki-mondva, mégis csak egyszerű számjegy. Am a miniszterelnök volt Kolozsváron. Alkalma lett volna az 1200 milliót a kolozsvári nyomorúsággal összehasonlítani. Rájött volna, micsoda különbség van a kimondott számjegy és azok között, akik fizetik. Rájött volna, hogy az 1200 millióban elárverezett utolsó rongyok vannak, kisiparosok bezárt műhelyei, üzlethelyiségek, amelyek azért konganak az ürességtől, mert berendezéseiket elvitte a végrehajtó. A kolozsvári vármegyeház piros szőnyeges lépcsőitől nem hosszú az út a Fellegrár és a Tordai-ut nyomortanyákhöz, s ha a miniszterelnök megette volna, módjában lett volna meglátni „kínese Kolozsvár” szörnyű nyomorát. Akkor talán visszajutott volna annyi az 1200 millióból, hogy Kolozsvár munkanélküliei egy darab kenyérrel átkinlódhattak volna a telet.

Két és fél milliárdot küldött a Bánság, egyedül több mint tízszázalékát az egész állami költségvetésnek! És a miniszterelnök volt Temesváron is. Valamikor több mint 3000 önálló kisiparos élt és virágzott itt, ma alig öt-hatszáz tengődik. A többi visszaadta iparjogát, mert vagy elment már adóba a műhely, vagy nem kereste meg az adót sem, amelyet, tekintet nélkül helyzetére, kíméletlenül behajtottak rajta, mert kellett Bukarestbe küldeni a két és fél

Schuschnigg kancellár a közeljövőben több napra Olaszországba utazik, ahol Mussolinivel folytat fontos tárgyalásokat. Az utazás időpontja még bizonytalan, de Starhemberg herceg bevárja Schuschnigg érkezését.

Schuschnigg az ősz folyamán több külföldi államba is ellátogat. Megelőzőleg részt fog venni a szeptemberi népszövegeti ülészekon is.

Ötö ikirályfi csütörtökön éjjelig volt

Rintelent vádolják Dollfuss haláláért

A bécsi nemzetiszocialista puccskisérlettel és Dollfuss kancellár meggyilkolásával kapcsolatban a vizsgálat újabb megdöbbentő adatokat derít ki.

A lapok jelentése szerint sikerült megállapítani, hogy Dollfuss kancellár miért halasztotta el július 23-ára tervezett olaszországi utazását? Az utazás előtt

palaki telefonon felhívta Dollfuss és rávette, hogy néhány nappal halassza el utazását Riccionéba.

A kancellár el is halasztotta utazását és ez okozta a halálát.

Gusztáv svéd király vendége.

A lapok rendkívül kiemelik a látogatás jelentőségét. Azt írják, hogy

Gusztáv svéd király egyetlen trónfosztott uralkodóval sem tart fenn összeköttetést.

igy például Alfonz spanyol exkirállyal is megszüntetett minden összeköttetést, holott azelőtt igen jó barátságban voltak. Ottó királyfi az első, akivel e téren kivételt tett.

Arra, hogy ki volt a titokzatos telefonáló, természetesen nincsenek bizonyítékok, de a lapok szerint csak Rintelent lehetett, aki mint római követ kétségtelenül rá tudta beszélni Dollfuss utjának elhalasztására.

A KISANTANT ELLENZI AZ OSZTRÁK HADSEREG LÉTSZÁMÁNAK FELEMELÉSÉT

Páris, augusztus 18.

Jelentettük, hogy az osztrák kormány tekintettel Ausztria zavaros belpolitikai helyzetére, a hadsereg létszámának fel-

mikor az ár egyformán a szájunkig ért. Amíg csak mi éreztük a gazdasági nyomorúság sulyos csapásait, minden felhőrdülésünk az irredentizmus és nem az osztor számlájára íródott. Amíg mi követeltük, hogy „erdélyieket az erdélyi hivatalokba”, akik ismerik az itteni bánok és örömek eredőjét, s nem tartják államellenes merényletnek, ha anyanyelvén szólan mer előtte az, akinek a pénzéből felveszi a fizetését, — dührohamban nyilvánult meg ellenünk a felháborodás azok részéről, akiknél a hazafiság csak a mások elnyomítása árán nyer értelmet.

Megtérni azonban sohasem késő. Szeretnők hinni, hogy a Dreptatea jankiáltása őszinte sikoly Erdély népének érdekében és nem a pártszervező diktátora pillanatnyi jelszó. Szeretnénk hinni, hogy a hurra-hazafiság helyett áttér ama belátó józanságra, hogy nem lehetnek külön jogok és kötelességek Erdélyrel szemben s hogy ezeket az egyforma jogokat és kötelességeket kivétel nélkül követeli Erdély minden népe számára.

Az olcsó sovinizmus csak politikai eszköz lehet, de az ország boldogulására reménytelen orvosság s az Erdély számára betelt pohár talán a Dreptatea után másokat is meggyőz a francia hazafiság jelszavának igazságáról: ugyanazzal a lelkesedéssel polgára lenni Franciaországnak és a világnak.

emelését kérelmezte a trianoni békeszerződést aláírt hatalmaktól.

A nagyhatalmak a jelentések szerint hajlandók voltak hozzájárulni, hogy Ausztria egy évre felemelje hadserege létszámát. De — amint a Petit Parisien írja —

Belgrád Prágával és Bukaresttel tárgyal, hogy a kisanant egységesen lépjen fel az osztrák kérelemmel szemben.

A lap szerint a kisanant annyival is inkább fenntartással él a kérelemmel szemben, mert meg van győződve róla, hogy az olasz-osztrák egyezményhez tilkos katonai záradékot is csatoltak.

PAPEN ÁTADTA MEGBIZÓLE-
VELÉT MIKLAS ELNÖKNEK

Bécs, augusztus 18.

Papen ünnepélyes külsőségek között átadta megbízólevelét Miklas köztársasági elnöknek.

Az átadásnál elmondott beszédében kihangsúlyozta, miszerint

Hindenburg végső kívánságához mértén kíván működni, hogy a két ország között megzavart viszony normális utra terelődjék.

Hivatkozva a közös hagyományokra, sok reménnyel fog munkájához és reméli ehhez Miklas elnök támogatását.

Miklas válaszában örömet fejezte ki Papen megbízatása felett és biztosította az új birodalmi követet az osztrák kormány hasonló szándékáról, valamint az ő támogatásáról.

Mérsékeltabb irányzat bevezetését tervezi Hitler a kül- és belpolitikában?

A Paris Midi berlini jelentést közli, a mely szerint Hitler a közeljövőben irányvonalának megváltoztatását hajtja végre, úgy a kül-, mint a belpolitikában.

Az új irányzat állítólag mérsékeltabb lesz az egész vonalon Hitler eddigi politikájához képest.

Papent már ilyen értelmű utasításokkal látta el Hitler, mielőtt a volt alkancler elutazott volna Bécsbe.

Ezzel kapcsolatban Rómában is az a vélemény alakult ki, hogy Ausztriában nem kell tartani újabb nemzetiszocialista zavargásoktól. Azokat a katonai csapatokat, amelyeket Olaszország a július 25-iki felkelés óta mozgósított az osztrák határ mentén, már visszarendelték az ország belsejébe.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

Temesvár volt alpolgármestere bűnvádi feljelentést tett a telekcserék miatt a városi tanács ellen

Temesvár, augusztus 18.

A temesvári városi telkek ügyében, a melyet legutóbb részletesen ismertettünk, érdekes fordulat állott be. Crismariu Octavian dr. ügyvéd, Temesvár volt nemzeti-parasztpárti alpolgármestere, a telekcseréket ugyancsak megfellebbezte a revíziós bizottságnál s egyben bűnvádi feljelentést is tett miattuk a városi vezetőség ellen.

— Öngyilkos körjegyző. Marosvásárhelyen jelent tudósítónk: Tóth Zsigmond nyarad-emeti körjegyző felakasztotta magát. Tetté-
tek okát eddig nem sikerült megállapítani. Az
gyógyász megadta a temetési engedélyt.

NEMES FERENC RIORTJA

A „nemzet napszámosai” között, akik rövidesen tényleg napszámos- munkára kényszerülnek...!

Részvétlátogatás a kolozsvári Tanítóképzőben, ahol 202 nyelvvizsgáló kisebbségi tanítót gyötör a bizonytalanság! — Izgalomtól fehér arcok és gyásztól fekete ruhák... — Apácák tűnnek fel az egzisztenciák nagy temetésén — Képek és hangok a megsemmisüléshez vezető folyosóról

Kolozsvár, augusztus 18

Távol a Tanítóképzőtől, ahol 202 nyelvvizsgáló kisebbségi tanító készül a felelősre, két öregedő férfi baktat háttal mögött az utcán...

Akkor is tudnám rólok, hogy mitélek, ha történetesen nem igyekeznék egy irányba... Hosszu fekete kabát van rajtuk, fekete gyűrött, lekonyult puhakalap. Felső zsebükből a gondosan helyezett „plajbász” mellett viharvert papendekli pápaszemtok lapul meg. Mellényük egyik hasítékából bőr-órálánc fityeg, kopott szűzmáriás-éremmel a végén... Egymásba karcolnak. Általában férfiasan igyekeznek viselkedni, de nem sikerül. Elszontyolodott, levert, bánatos figura mindakettő...

Kisebbségi tanítók.

A Tanítóképző rácsos kapujánál aztán össetalálkozunk és egymásra nézünk. Olyan lélek-telen, fásult szemekkel kereszteződik pillantásom, hogy hirtelen támadt zavaromban, meg lehetetlen indokolatlan kérdéssel kezdődik az ismerkedés:

— Tanítók-e az urak?

A Tanítóképző hűvös folyosójának egyik ablakmélyedésében öt tanítónéni „magolgat” gépiesen... Ezek sem sejtették valamikor, fiatal „prepa”-korukban, hogy amikor hajukba fehér csikok vegyülnek, újra nekiláthatnak a tanulásnak... Most itt állnak és idegeskednek, nem hangosan, csak olyan apró, belső borzongásokkal... Nyelvtannal és más „segédkönyvvel” a kezükben, sorsuk tudatában, mint a Danaidák, akik lyukas hordóba merik örkö-sen a vizet...

Szegénykéik!

Két apaca siet elő valahonnan a folyosó végéről. Két kedves nővér, szeliden és finoman, keményített főkötők szomorú zizegésével. Ajkuk lezárt, mint valami vékony, vöröses gondolatjel... Szintén nyelvvizsgálók, gondolom Szamosmegyéből... Aprókat lépnek, két halvány szent, türelmet próbálnak hinteni, de nem sok eredménnyel... Hiszen ők is olyan izgatottak. Kék erekkel futtatott fehér kezeikben minduntalan összekocannak az olvasó gyöngyszemei, gyengén és halkán, mint egy távoli távirógép S. O. S. jelei...

Hiába! A zátonyrafutott kisebbségi tanerők segélykérő jeleit „nem fogja” Angelescu miniszter ur lelki rádiója! Nem is csoda, hisz akármelyik kis adóállomás nagyobb energiával dolgozik, mint ez, amely maga már a megtestesült letörtség és reménytelenség!...

Hát csak mennek, márványarcú nővérek, felfelécsúsló kis „lelki vigaszokkal”...

Az ablakok mögött vékony pázmákban szemtel a hideg, őszies eső, de benn sokkal sivárabb és fázósabb a hangulat, mint odakinn... Itt, minden fedél ellenére, egzisztenciák áznak és málnak szét, valami nagy, végzetes zuhatagban, amely Erdélyre zúdult...

Igen, a kisebbségnek már beköszöntött az ősz. Emberek hullófogának, mint fáról a sárgult falevelek... Kiméletlen szelek fujnak errefelé!...

Tanítónő! Tanítók! Kisebbségiek... Hulló-gáló falevelek! Nemsokára nagyot taposnak rajtuk...

...HOGY A SZIVATTYURÓL NE IS BESZÉLJÉK!

— Jöjjön csak ide, „kolléga ur”! — szól egyik a két ismerős tanító közül — Hallgassa meg, mit mond a kollégán?

„Kolléga ur”? Hát persze... Hiszen bele-mentem.

„Mondja, hogy kegyed is tanító”... Meg-
ígérttem neki, csak megfellebbeztem róla...

Odamegyek.

A „kollégáné” nem vizsgázik. Családi ügyben időzik Kolozsvárt és „felnevezett”, mert „mindenkiért aggódik”... Különben már túl van a vizsgán. Milyen eredménnyel, sejtelmé-
sincs! Szilágysági. Nagykarolyban állt társai-
val a bizottság elé...

Fligrán teremtés, izgatottan lelkendezik...

— Ott volt még aztán szigorúság! — hadar-
ja — csupa fizika körébe tartozó dolgot kér-
deztek. Gözgep... motorbicikli... „electrici-
tate”... hogy a szivattyuról ne is beszéljek...

Hallottak még ilyet?

A körülállók csóválják a fejüket! Dehogya-
hallottak...

Majd hallanak...

Hosszan elrövedezem a „kollégáné” köré

Bólintanak, mint két fáradt automata. Be-
mutatkozom.

— Hát erről lehet írni, kérem! — szögezi le
gyenge sóhajjal egyikük.

— Menjünk be talán! — indítványozom.

— Csak érdeklődni jöttünk, — magyarázgat-
ják — holnap kerülünk sorra! Kolozsváriak
„volnánk”, azok utóljára maradnánk!

Benyitunk a lépcsőházba.

— Mondja, hogy „kegyed” is tanító! — sut-
tog az egyik. — Sokkal célszerűbb...

— Ugyan! — nyugtatom meg —, ki kérdez
ilyesmit ebben a forgalomban?

— Mégis! — tódítja tovább — sokkal célsze-
rűbb! Higgyen nekem...

Olyan meggyőződéssel mondja, hogy előllok
a további vitatkozástól. Hát jó: kisebbségi ta-
nító leszek egy negyedórát. Ha kihirom...

Sietünk fel a lépcsőkhöz. Átgondolom a szere-
pemet. Népoktató vagyok valamelyik kolozs-
megyei faluban, beteges feleséggel, két vé-
konyka gyermekkel tetézve, sok fáradsággal
és kevés fizetéssel...

Harminc éve hagytam el a „preperandiát”...

Vészijelt kopogó gyöngyszemek...

gyült tanítónők kétségbeesett arcán, fekete
ruhájukon, ernyedttartásukon... Egy régi kép
jut az eszembe: Bródy Sándornak: a Milliók
Könyve kiadásában is megjelent „Tanítóné”
címtű nagyszerű színművének a címfedeje, ame-
lyet a zseniális Vadász Miklós rajzolt... Al-
modozó „tanítókisasszony” van a rajzon, széles
szalaggal díszített, babos perkal-ruhában, te-
nyérynyi „mašnival”, szélesszegélyű szalmakalap-
ja körül... Fűtött, meleg profillal...

Mennyit változott azóta a tanítónők divat-
ja?! Feketében járnak... És az arcok is in-
kább gondterheltek és megviseltek, mint köny-
nyedén lagymatagok...

Az a mozdulatlan rajz ott a címlapon ezzel
az apatikus lethargiával szemben a fölényes
életet jelenti!

Az a rajz él. Ezek kevésbé. Alig. Éppen
hogy...

Mások az idők!

VEGSŐ NEKIBUZZULÁSOK...

Olyan különösen nyomasztó minden...

Az egyik ajtón apró cédula: a nyelvvizgá-
zók beosztásának sorrendje. Kézrel irt, erőlyes,
szálkásbetűs szöveg. Sokan tolongnak körötte...
Töle jobbra, valahol a falon, „szemléltető
kép”: teljes virágzásában pompázó tavi-rózsa,
víz tetején, többedmagával, tropikus környe-
zetben. Senkit sem érdekel! Pedig, mennyivel
emberibb látvány, mint az a cédula... De kinek
van erre most ideje?

Senkinek...

Annak a szalmakalapos, szemüveges öreg ta-
nítónak sem, aki jobb ülés híján a lépcsőre
telepedett le, hogy a lelkét, vagy mit tudom én

Azóta megállás nélkül tanító... Mindig az
első osztályt. Nemzedékek nőttek fel a kezem
alatt és most nem tudom, hogy mi lesz velem?
Vajon mit kérdeznek?

Süket falak vesznek körül és ott... a le-
zárt ajtók mögött... ott terpeszkedik, mint
valami kísértet, a kocsonyástestű, riasztó Bi-
zonytalanság...

Erzem, hogy fileim zugni kezdenek és halán-
témom pattanásig feszül... Valami dinamó dol-
gozik bennem, amely minden idegembe, minden
atomomba remegést sugároz...

Levegőért kapkodom. En vagyok ez? Az
előbb még semmi bajom nem volt!

Kiáltani szeretnék egy hasztalan élet felgyü-
lemlett keserűségével. Hallatsszék a hangom,
szerte, mindenfelé...! Osonjon be, mint valami
lankadt vészjel, tömör falakon át miniszteri
báronyszéki!

Mit is ágálok? Mi vagyok én? Éls halott...
nyelvvizsgáló berendelt kisebbségi tanító...

Jaj, nem tudom ezt a szerepet játszani! Sok
volna nekem. Több, amit bírnék. Belebölgöl-
nék vagy szívszélhűdés érne...

mit, megegyezzen átfussa... Fel se néz a könyv-
ből, talán azt se tudja, hogy csinál egyáltalán
valamit... Nem a tudat, hanem a túlfeszített
idegek önkéntelen mechanikája mozgatja eze-
ket a lebeggyed, vén ajkakat, amelyek közül
elmosódott román szófoszlányok szüremle-
nek elő... Közben szórakozottan és idegesen ka-
dos maga körül...

Hiába kapdos!

A Tanítóképző folyosóján gondosan dolgo-
zik a nagy seprő. Nem akad itt egy „utolsó
szalmaszál”, amibe megkapaszkodjék!

★

Lverten és felzaklatottan ballagok le a lé-
pcsőházban...

Tanítók? Valamikor azt a nevet adományoz-
ták nekik is, hogy „a nemzet napszámosai”...
Szomorú „nőmen”, amely máris „omen”...

Végzet, amely beteljesedik...

Rövidesen tényleg napszámosoknak mehet-
nek! Ha ugyan felfogadják valahol ezeket a
törődött embereket...

Szellemi munkára már nem kellene. Fizikai-
tőren még kevesebb a kilátás...

Rettenetes!

Kisebbségi tanító voltam egy negyedórát,
Olyan változásokon mentem át, mint „Dorian
Gray arcképe”. Hozzájuk öregedtem...

Szokatlan levertség terebélyesedik rajtam.

Istenem, valamikor olyan különös szavakat
tanultam: méltányosság, megértés, emberies-
ség...

Nem igaz! Egyik sem létezik! Rosszul tud-
tam...

Megbuktam egy egész életre!

Elfogta a csendőrség a hunyad- megyei rablógyilkosokat

Fornadia községből valók a Discom-autó utonállói

Déva, augusztus 18.

Beszámoltunk arról a vakmerő rablótámadás-
ról, amelyet a Déva—fornadiai uton négy ál-
arcos bandita követett el a dévai Discom-ki-
rendeltség áruszállító autójá ellen. A banditák
megállították a gépkocsit, megrohanták uta-
sait és Pádurean Roman soffort, aki ellenállt,
irtózatossággal, baltákkal valóssággal
felapították. Özv. Krausznet, az autó alkalmi
utasát, agyba-főbe verték, párezer lejt zsákmá-
nyoltak, azután elmenekültek. Az aznap be-
vétel eredményét: 130 ezer lejt, Boldura Tra-
ján, a cég pénzbeszedeje, a dohány közé rejtet-
te el s így azt sikerült megmenteni a rablók-
tól.

Ujabb jelentés szerint Corbu kapitány, a dé-
vai csendőrszázalaj parancsnoka, hosszas haj-
sza után elfogta a kegyetlen gyilkosokat, Tod
Petru Fornadia községbeli közismert tolvaj és
bűnöző, valamint három földműves szomszéd-
ban. A letartóztatottak hosszú és makacs taga-
dás után megtörték és bevallották, hogy ők
követtek el a rablógyilkosságot.

Tod Petru, a banda vezére, elmondotta azt
is, hogy már pár nappal ezelőtt is megkísérlet-
— akkor még csak egyedül — a „Discom”-autó
kifosztását, de a terv nem sikerült. Tod az or-
száguton integetni kezdett az autónak, hogy
vegyék fel, de a vezető élt a gyanúperrel és
tovább hajtott. A sikertelen kísérlet után Tod
bandát szervezett és annak segítségével véghez
is vitte a gaztettet.

A négy banditát pénteken átadták a dévai
ügyészségnek.

NARCISSE BLEU
A FENSÉGES
PÁRISI KÖLNIVIZ
Stury
CSÓKALLO
AJKPIROSÍTÓ.

VALASSZAK E KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT
ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET: N. H. BALHAZAR, BUKAREST, 1. ELSŐ ALUT

Már mostantól kezdve lehet láttamoztatni a katonakönyveket

Brassó augusztus 18.

Amint köztudomású, a katonakönyvek (livretok) évi láttamozsása eddig szigorúan időhöz volt kötve. Leginkább október, november és december hónapokban kellett láttamoztatni s mindegyik évben a katonai igazolványokat.

A brassói hadkegészítő parancsnoksága (Cercul de Recrutare) most átíratot intézett a városi katonai igazgatóhoz s arról értesíti, hogy ezentúl az 1907—1931 évbeli katonakönyvekbe tartozó hadkötelesek bár-

mikor jelentkezhetnek katonai könyvük évi láttamozsására a hadkiegészítő parancsnokságon.

A jelentkezésnek azonban személyesen kell történnie.

Ez a rendelkezés — értesülésünk szerint — országos jellegű. Tehát, amikor módja és alkalmja van rá, minden hadköteles egyén kérheti mostantól kezdve livretjét 1934. évre szóló láttamozsását s nem kell bevárnia a csoportos jelentkezés évi időpontját.

Négy fejszecsapással agyonütötte társát

egy nyáradremetei legény

Marosvásárhely, augusztus 18.

Borzalmas látvány tárult péntek délelőtt a főváros szeme elé a marosvásárhelyi Szentgyörgy-téren. Egy székely legény fejszével egyszer fejszecsapott társát, aki az állami kórházban nemsokára kiszívódott.

Moldvai Ágoston 23 éves és Koszta Lajos 22 éves nyáradremetei legények a hetivásáron lövőversenyre mentek. A vásár megkezdése után betértek a Füzessy-féle vendéglőbe, ahol fejtenek. A legények ezután a legnagyobb békessé-

ben távoztak el a vendéglőből. Utközben azonban nézeteltérés támadt köztük, mert Moldvai azt hitte, hogy Koszta becsapta őt a lövőversenyt.

Rövid, de heves vita után Moldvai előkerítette fejszéjét, rárontott a védtelen Kosztára s négyszer fejszecsapott. A legény vérbeborulva rogtán összeesett. Rögtön beszállították az állami kórházba, ahol rövid idő múlva meghalt.

A rendőrség Moldvait őrizetbe vette és kihallgatta. A gyilkos azonban semmivel sem tudja megindokolni tettét. Azzal védekezik, hogy a gyilkosságot hirtelen felindulásában követte el.

Kezdődik a köztisztviselő-rostálás

Aláírta az uralkodó az első két rendelettörvényt

Pártfegyelmet és parasztállamot követelt Mihalache a konstancai elnöki tanácsülésben

A miniszterelnök Hunyadmegyében

Bukarest, augusztus 18.

Tatarescu miniszterelnök Konstanca-ból visszaérkezett Bukarestbe. Kijelentette az államason várakozó újságíróknak, hogy

az uralkodó aláírta az álláshalmozás tilalmáról és a törvénytelen kinevezésekről szóló rendelet-törvényeket.

A miniszterelnök megjegyezte, hogy tudomása szerint kevés köztisztviselőt bocsátanak el a rendelettörvények alkalmazása következtében.

Pénteken délelőtt minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjai a rendelettörvények végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseket tárgyalták le. Majd napirendre került a szakoktatás egységesítésének a kérdése és abban állapodtak meg, hogy mindazokat az iskolákat, melyeknek ellenőrzését különböző minisztériumok végezték (földművelésügyi, ipariskolák, műszaki tanfolyamok stb.)

a közoktatásügyi minisztérium hatáskörében csoportosítják.

Tatarescu miniszterelnök vasárnap Dévára utazik, ahonnan Szörmszegetuzára megy. Ott megtekintti az újonnan épült sporttelepet, majd a Zsilvölgyén át görögországi birtokára utazik. Hírek szerint az uralkodó is meglátogatja közelebről a szörmszegetuzai stadiont.

„PARASZTÁLLAMOT AKARUNK!”

Politikai körökben nagy meglepetést keltett, hogy a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa, az eredeti programtól eltérően, csupán a párt most készülő programjának megvitatását tűzte napirendre. Sem a Mirto-, sem pedig a Skoda-ügy nem került szönyegre a konstancai tanácskozáson, melyről hiányzik Maniu és Vajda.

Mihalache nagy beszéd keretében ismertette a politikai helyzetet. Majd a következőket mondotta:

— Ezalkalommal csak a tanulmányi bizottságok jelentéseit tárgyaljuk le. A párt mástermészetű ügyeivel a szeptember végén összeülő végrehajtó-bizottság foglalkozik. Legfontosabb kérdésünknek ma azt tartjuk, hogy megalkossuk új programunkat, mely

állami életünk teljes átszervezését van hivatva előkészíteni. Paraszttállamot akarunk, ez a mi politikai eszményképünk, melynek megvalósításáért harcolnia kell a pártnak.

„KÖVETKEZETESSÉGET ÉS HÜSÉGET VÁROK MINDENKITŐL”

— Amikor a nemzeti-parasztpárt elnökevé választottak, — folytatta Mihalache — a párt illetékes szervei megvonták azt az eszmei irányvonalat, amelyről egy pil-

lanatig sem tértem le. Következetességet és hűséget várok mindenkitől. A párt átszervezési munkálatai már csaknem végetértek. Voltak és vannak nehézségeink, de remélem, hogy azokat át fogjuk hidalni. Erdélytől ugyanazt a lojális magatartást kérem, ugyanazt a segítséget, amilyent én nyújtottam nekik, amikor szükség volt rá. Szervezeti szabályzatunk illetékes fórumainak támogatását fogom kérni minden egyes alkalommal, amikor a párt fegyelme ellen lázongókat nem si-

Pajzstetü-szakértőért eped a szatmármegyei almavidék

Négy ilyen tetü-szakértő is van, de nem akarnak Bukarestből kimozdulni

Szatmár, augusztus 18.

A szatmári gyümölcstermelőknek komoly panasza van. Most indult meg a gyümölcs-export, amely ennek a dus termésével megáldott vidéknek a legfőbb reménye. Különösen Nagybanja és környéke készülődik fel erősen a szezonra, hiszen ezen a vidéken rengeteg ember él a gyümölcshől. Már kezdenek szivárogni Nagybanjára az exportőrök Magyarországból, Németországból és Franciaországból. Nagy kötések történnek, de a szállítással baj van, hálá annak a jó bürokratizmusnak.

A gyümölcs-export szabályozásáról szóló rendelkezések ugyanis nagy súlyt fektetnek a kaliforniai pajzstetü elleni védekezésre. A pajzstetü növényi nedvekkel táplálkozik és elrothasztja a gyümölcsöt. Eppen ezért a kormány elrendelte, hogy csak olyan gyümölcsöt szabad kiszállítani, amelyet szakértő vizsgált felül és szakértő állapította meg, hogy mentes a pajzstetütől.

Kinevezett tehát a kormány négy pajzstetü-szakértőt.

Ez is négy komoly állás és bizonyára jól meg lehet élni belőle.

Csak egy nagy baj van. Az almát és a többi gyümölcsöt Szat-

márról és Nagybanjáról, meg a környékről szállítják ki Halmin és Ermiályfalván, a magyar és cseh határállomásokon keresztül.

A négy pajzstetü-szakértő pedig Bukarestben székel.

Ott ülnek Bukarestben a hivatalban és nem mozdulnak ki onnan. Ott vizsgálják meg, hogy az almát, amely Nagybanján termelt és Halmiban kiszállításra vár, nem bántja-e a pajzstetü? Mert ha bántja, nem szabad kiszállítani.

Persze, amíg a felküldött mintát a pajzstetü-szakértők megvizsgálják, idő telik. Két nap a küldemény útja Bukarestig. Ott valószínűleg nem is veszik rögtön elő. Idő kell, amíg a vizsgálat megtörténik, idő kell, amíg a pajzstetü-szakértők elkészítik jelentésüket, idő kell, amíg az engedély visszaérkezik. — Szóval idő telik, az alma pedig szépen áll a vagonban.

Ha nincs jól becsomagolva, esetleg rothad is.

Megtörténhetik az is, hogy bevagonirozzák és kiszáll, hogy az alma tetves.

Megtörténhetik az is, hogy bevagonirozzák és kiszáll, hogy az alma tetves.

Olyankor ki kell rakni, kárbavesztett a költség, az idő, kárbavesztett minden.

Rádiókészüléke
csakis jóminőségi csövekkel nyújt **élvezetet**

Utassítsa vissza a silány gyárlmányokat, amelyekre nagy árengedményeket nyújtanak!

Követelje mindenütt új csöveinket alacsonyra szabott árainkon!

TUNGSRAM

kerül személyesen megfellekzem.

— Pártunkban mindenkinek lehet véleménye, egyéni panasza, vagy politikai nézőpontja. Csoportok is alakulhatnak ki, ám senki sem kényszeríthet arra, hogy az így megnyilatkozó véleményeket magamé vá tegyem. Kötelező erejű határozatokat csak az illetékes fórumok hozhatnak.

— Nem futok címek és magas tisztségek után. Hivatásomat abban látom, hogy előkészítsem a pártot parasztállammá való átalakulásunk korszakára. Semmi más nem érdekel engem.

Mihalache után Lupu dr. emelkedett szólásra. Biztosította az elnököt, hogy a romániai parasztság bizalma benne van s a párt is

az ő személyében látja megtestesülve az egység és a céltudatosság eszméjét.

Ezután megállapították a tanácskozási programját. Mezincescu egyetemi tanár betértesztette jelentését az ország egészségügyi helyzetéről. D. R. Joanişescu a munkáskérdésről számolt be. Szombaton tárgyalják le Ghelmegeanu volt földművelésügyi alminiszter mezőgazdasági és Raducanu volt miniszternek a szövetségi kérdésekkel foglalkozó jelentését.

Ez az indoka annak, hogy a szatmárvideki gyümölcstermelők most mozgalmat indítottak, hogy a kormány a négy tetü-szakértőből legalább egyet a szezon folyamára rendeljen ki Szatmárra, vagy Nagybanjára, mert ezek a legnagyobb gyümölcstermelő vidékek a bürokratizmus túltengése miatt, rengeteg kárt szenvednek.

A gyümölcstermelők most idegesen várják a tetü-szakértőt. (B. D.)

Glondys püspök kérésére elmarad a brassói szász tüntetés

Brassó, augusztus 18

Amint jelentettük, a brassói hagyományörző szász lakosság is rokonszenvtüntetést tervezett vasárnapra, hogy bizalmának és ragaszkodásának adjon kifejezést Glondys Viktor dr. püspök iránt az őt ért hitlerista támadásokkal szemben.

Glondys püspök most levelet intézett az előkészítő bizottsághoz s háláját és köszönetét fejezte ki a mellette megnyilvánuló szeretetért, kéri, hogy álljanak el a tervezett gyűléstől.

A bizalomnak olyan széleskörű megnyilvánulása jutott el hozzá úgy, a szász szervezetek, mint magánosok részéről, hogy feleslegesnek tartja ennek újabb dokumentálását és nem tartja azt sem szükségesnek, hogy ennyire komolyan vegyék néhány megtévedt embernek az okvetetlenkedését.

A brassói szászok így a püspök kívánására elálltak a tüntetés megtartásától.

Létrejött a megegyezés a békási románok által erőszakkal elfoglalt székely közbirtokossági területek kárpótlására

Holdanként 2 ezer 500 lejt kapnak a székelyek, de nem készpénzben hanem agrárkötvényekben

Csikszereda, augusztus 18.

Sok nyilvános szó esett már arról, hogy Csik-arcfalva és Csikjenőfalva közbirtokosaitól az államnak és Királykút nevű havasrészén 1150 hold erdőszelést erőszakkal elfoglaltak a békási románok s azt semmi parancsra nem voltak hajlandók kiírítani.

Hiába vezényelték ki karhatalmat, mozgattak meg minden bírói és közigazgatási erőt, a békási románok törvénytelenül trónoltak az erőszakkal szerzett legelőkön, miközben a károsult vagyonszámok nem voltak hol leteleztetve.

A székelyek sehogysem tudtak beletörődni ebbe a furcsa „rendbe”. Egészen a királyig vitték sérelmüket, de eredménytelenül. Békás rendületlenül védte eből szerzett vagyonát s kijelentette: vérontás lesz, ha legelőjüket el akarják venni.

Sok huza-vona után a nemzeti-parasztpárti kormány törvényt szavazott meg, miszerint a

békásiak által elfoglalt legelőt az állam szabványból megveszi és „nemzeti ajándék” címen a békásiaknak juttatja.

Közel egy esztendőig tartott a bizottságok kiszállása és mérlegelése, míg most döntésre került az ügy. A fent jelzett törvény értelmében megegyezés jött létre a kormány és a székely közbirtokosságok között. Eszerint a békási románok által erőszakkal elfoglalt 1150 holdas terület ellenértékéért holdanként 2 ezer ötszáz lejt összeget fizet a kormány. A vételárát nem készpénzben, hanem agrárkötvényekben fizetik ki. A felek közt létrejött adásvételi szerződés értelmében az agrárkötvényeket nem névértékben, hanem börzei árfolyamon számítják.

A két közbirtokosság igazgatósági tagjai, jogtanácsosok kíséretében Bukarestbe utaztak a vételár főlvétele céljából. Most már remélhető, hogy ez a régóta húzódó ügy végérvényesen befejezést nyer.

Ezeket a főzelékeket

amelyek érettek, szépek, válogatottak,

megkaphatja decemberben is ép oly frissen és ízletesen, mint a nyári hónapokban.

Ennek az esztendőnek kitűnően sikerült terméséből a GRIVITA gyár beszerelte a legszebb főzelékeket és gyümölcsöket, amelyekből elkészítette — a fogyasztó közönség által annyira kedvelt — sokféle különlegességeit. Minden városban, városkában, vagy faluban a jobb üzletekben mindig frissen kaphatók a GRIVITA konzervek.

A GRIVITA konzervek kitűnő aromája és íze annak köszönhető, hogy a legnagyobb szakudással, saját levükben főzik meg a főzelékeket és gyümölcsöket.

GRIVITA KONZERVEK

100 millióba került, de megérte...

Hősköltemény a Caps-ról,

melyben a statiszták buknak el, a főszereplők tovább élnek és virágzanak...

Élet-halálharc folyik Máramaros fenyegetéseiben, ahonnan az állami „magángazdálkodás” minden életlehetőséget kiirtott

Felsővisó, augusztus 18.

Máramaroszigettől Visó völgyig Észak-Románia legfelsőbb vidékén fut a vonat. A székely körvasút szászrégen—gyergyószentmiklósi utszakaszára emlékeztet, csak éppen hogy a Maros helyett a Tisza hömpölyög a töltés alatt, melynek tulsó partján már a cseh határőr szuronyos fegyvere villámlik a napsütésben... Nagybocsónál hid vezet át a Tiszán, a két-hídfőnél két faköpenyeg: egyikre a román, a másikra a csehszlovák színek tekerőznek. A hidon pedig élénk forgalom zajlik, sokan jönnek át Csehszlovákiából, löbnyire átalátos, szűrős-gatyás paraszlok, akik 80—100 kilométereket tesznek meg egy kis puliszkalisztért. A Tisza pontosan a határ mentén folyik, ennek következtében Lonca községet kettébe osztotta a trianoni szerződés: maga a község

Csehszlovákiában van, temploma azonban Romániában maradt. Ugyancsak a cseh oldalon maradt Habsburg Rudolf gyönyörű vadászkastélya. Senkisémet gondozta, falai omladozni kezdtek, tetőzete elkorhadt, most aztán, mint életveszélyes, összeomlással fenyegető épületet hatósági parancsra lebontották...

Gerendáit a parasztok eltűzték, a téglákból sütökecencét raktak. Rudolf néhai trónörökösnek már csak hite él a vidéken. A vadászkastély tüzredobott gerendái mellett sütkérező parasztok bizonyára hálával gondoltak rá, aki eképpen halála után is jót tett velük, aminthogy életében is megzámolatlanul szórta a százforintosokat, ha dus vadászszákmánya akadt ezekben a nagyvadakkal zsúfolt rengetegekben.

Máramarosi „kanton-rendszer”

Visó völgytől már érezhetően lassít a vonat. A töltés nem bírja ki a megrakott heherkocsik vad vágatását. A vonallal párhuzamosan fut a megyei út, az ország legrosszabb útja, melyen csak nehéz vasbronsokkal felszerelt parasztszekerek közlekedhetnek. Autóbusznak nyoma sincs ezen a vidéken.

Senki tartománya ez, a vidéki kiskirályok szabad vadászterülete.

Hétfele nácio keveredik el itten. Román, magyar, rutén, cipser, zsidó, francia és olasz.

Igazi kantonrendszer. „Man kann tun...” mondja a máramarosi zsidó keserű humorál. Mindenki azt teszi, amit akar.

Az olaszok és a franciák a vasútépítés idejében telepedtek le itten. Benőültek román, magyar, ruténcsaládokba és itt ragadtak. Már csak álomkban beszélnek olaszul, vagy franciául. Gyerekeik szabályos magyar, rutén, vagy román gyerekek.

A hegyek között több francia nemzetiségű pályázó él. Az olaszok sokkal kellemesebb foglalkozást üznek. Ők a falusi zenekarok citerásai.

A máramarosi paraszt néha elálmélkodik azon, hogy a banda citerása, vagy harmó-

nikás művésze kicsoda furcsa, idegen dalokat üt ki a hurok, vagy hörgő és vad sirásra emlékeztető harmónikája billentyűjén, a hangszerszámra lecsukló fejjel, kocsmák sötét szögleteiben, ahol felsír a „Santa Lucia” és az elhomályosodó este előtt földerül a nápolyi öböl ragyogó kékje, az örökre elveszett paradicsom, ami mégis él és kísért ebben a vad kietlenségben, a máramarosi hegyek hóborította csúcsai alatt...

Itt vagyunk Felsővisón. Nagyközség, melynek csaknem tízezer lakosa van. Sétát tehetünk a „külváros” gerendákból összezsúfolált füstös vískói között, melyeknek tapasztott földjén átlag öt-hat végtelenül leegyszerűsített ruházatu gyerek hancuroz. Arcszínük az éretlen szilvává, szemek: szomoru vakondszemek, melyek hozzáidomultak a kunyhó sötétjéhez és hunyorgatva néznek a napvilágba és idegenül a látogatóra, akitől tapasztalatból tudják, hogy semmi jót nem várhatnak.

Am akadnak itt örömdetesebb látványok is. Például az iparvasút, mely a felsővisói fűrésztele kanyarodik a hegyek közé, egészen a makerlői gátig, ahol a CAPS végeláthatatlan birodalma kezdődik.

Eddig 35 kilométer van készen, a további 9 kilométernek már kész az alapépítménye.

Pop Vasile mérnök a CAPS vezérfelügyelője építette. Azt mondják, remek munka, valóságos példaképe a szívvel és hozzáértéssel megépített erdei iparvasutaknak.

100 millió lejtébe került az államnak,

De — szintén szakértőkre hivatkozunk — megéri a pénzt. Fölöslegessé tette a tatározást, a rönkfuvarovozást függetlenítette az időjárás szépségeitől.

Valóságos áldás — mondják. A makerlői gátat, ezt a hatalmas vízművet, amit még a magyar állam építtetett negyedmilió pengőforint költségen, muzeumba lehet tenni.

De muzeumba lehet tenni a magánvállalatokat is, melyek a CAPS-szal ezek után nem tudnak versenyezni. Grödléket és a Lomásiút, melyektől a CAPS a tatározási jogot is megvonta, noha éveken át súlyos milliókkal járultak a vízi vídművek karbantartásához.

A CAPS általában a napkirály mintájára elmondhatja, hogy „a fakitermelés és a fakereskedelem Máramarosban én vagyok!”

BÓN-GAZDÁLKODÁS A HALÁLOS ÍTÉLETEK ARNYÉKBAN

1930-ban helyezték üzembe a visói fűrésztele, noha semmi szükség nem volt rá, mivel ebben az időben öt felfelolgozó magánüzem működött a környéken.

Ezzel elkezdődött a máramarosi fakereskedők kálváriája.

A CAPS ugyanis nagy hatalmának tudatában teljesen felforgatta a régi rendszert.

Kihirdette, hogy nyers állapotban és

Tragikus mérleg, amit az élet készített

Szomoru, egyenesen kétségbeesztő a Mi-halache-féle államilag támogatott „magángazdálkodás” mérlege.

A magánkezekben levő fakereskedelem csaknem teljesen elsorvadt Máramaros-megyében.

A magántermelés elsikkadt a törvény paragrafusai között. Remény sincs arra, hogy valaha újjáéledjen.

De itt az új iparvasút, melyben szívünk lelkünk gyönyörködhetik.

Nagy diszlokoma keretében avatták fel. Marin mérnök volt a figyelmes házigazda, akit pár hónappal később fölmentett a szigeti törvényszék. De ugyanakkor elítélte a pénztárost, akit bár havi 1200 lejjel alkalmaztak, mégis módjában volt százezeket ajándékozni, természetesen a válalat pénztárából.

Pezsgőt üritettek az iparvasút tartós egységére. Vajjon az ünnepi hangulatban ki gondolt arra, hogy mi lesz azokkal a munkásokkal, akik a vonal beállítását folytán, elvesztik ke-

kis tételekben nem ad el fát, amivel egy csapásra megölte a magánfűrészteleket és kivégezte a kiskereskedők egész légióját, akik a CAPS gazdálkodása előtt bármilyen tételben vásárolhattak.

Azután az üzem nemzeti alapon való átszervezése következett.

Kimondták a halálos ítéletet az idegen nyelvű munkásság fölött. Addig ugyan is az volt a helyzet, hogy az erdőmunkát a románok végezték, a tatározást a cipser, a zsidókat pedig a fűrészüzemeknél és a fuvarozásnál alkalmazták.

Az „átszervezési program” végrehajtásának ellenőrzésére a visói üzemhez helyezték Marin mérnököt, a vasgárdisták egyik hírhedt vezéré.

Először a zsidó munkásokat dobálták ki, aztán sor került a többiekre is. Mindez akkor történt, amikor az összes magánüzemnek leállt a munka.

A zsidók részére gondoskodtak még egy másik meglepetésről is. Felállították a CAPS-konzumot. Bonokat bocsátottak ki, melyeknek ellenében a 30—35 lejjel fizetett munkás a konzumban beszerezhetette a szükséges élelmiszereket, dohányt és ruhaneműket.

Megtörtént s ma is megtörténik, hogy a munkások, akiknek az élelmiszerek beszerzésén kívül más kiadásuk is vannak, néha hónapokig nem látnak pénzt. Ugyanakkor aztán egy segitenek magukon, hogy a hónapokra cukrot, dohányt és lisztet vásárolnak, amin, hogy pénzt lássanak, nagy veszteséggel adnak tul.

El lehet képzelni a konzumnak kiszolgáltatott munkások szomoru helyzetét, a kik hiába panaszkodnak, hiába hivatkoznak arra, hogy a konzum vezetősége a megszabott árakat nem tartja be s így ők kétségbeesetten fizetnek rá erre a „bon-gazdálkodásra”, ha pillanatnyilag orvoslójuk is kirívóbb sérelmeiket, a vége mindig csak az, hogy minden marad a régiben s aki tulhangosan merne panaszkodni, annak egyszerűen kiteszik a szűrét.

A vezetőség, ugylátszik, más uton tesz eleget emberbaráti kötelességeinek. Gavallérian kártalanították például a dugazdag Pop Simonnet, akinek visói kertjéből körülbelül egy holdnyi területet szájítottak ki a vonalépítés céljaira.

A töltés félkör alakban veszi körül a kertet és pompás védelmet nyújt neki az árvízveszedelmek ellen.

Súlyos százezrekbe került volna Pop Simonnenak, ha a gátat saját pénzén építi fel.

Ennek dacára kártalanították. Az igénybevett földterületért, állítólag, több városi ingatlant kapott cserébe a CAPS-tól.

Ezenkívül kedvezményesen szállítja az iparvasút saját termelésű fáját.

Hősköltemény lehetne írni a CAPS-ról. Azzal a csekély módosítással, hogy benne a statiszták, a kisemberek buknak el, a főszereplők pedig tovább élnek és virágzanak...

Kakassy Endre

Vegyenek tímsórai

menő sorsjegyeiket

50 ezer, 25 ezer, 10 ezer, 5 ezer és számos kisebb nyeremény húzás 1934 szeptember 9-én. — Egy sorsjegy ára 50 lej. — Sorsjegyek a „Salvarea”-nál s a trafikokban. Vidékre csak az összeg előzetes beküldése ellenében küldünk sorsjegyet.

HIREK

M. Hegyi Ilona:

Fábián & Comp.

Egyéni beköszöntő a B. L. és Népujság augusztusi ajándék-regényéhez

Felszólítást kaptam, hogy beszéljek valamit magamról, mielőtt „Fábián et Comp.” című regényem megjelenne a B. L. és Népujság ajándék-regény-sorozatában.

Ki vagyok én?

Leültem kicsi írógépem mellé és hosszan gondolkodtam. Őszintén mondhatom, nem tudok semmit magamról. Fábiánt jobban ismerem és feleségét, Margitot. És Máriát: az idegen aszénny.

Hogy ki vagyok én, arra nem felelhetek. Hogy mit dolgoztam idáig, arra igen.

Soha nem készültem írónőnek. Verset nem írtam. Naplót nem vezettem. Emlékkönyvem sem maradt gyermekeimről, se virág, se színes szalag, se szerelmes levél. Mindig minden hozzám írt levelet elégeztem. Ugy látszik, sohasem voltam úgynevezett „széplelek”.

Könnyű nem volt sohasem az életem. S ha hőseimnek nehéz sorsot juttattam, az talán a miatt van, mert nem idegen tőlem se a munka, se a szenvedés. Nagyon is otthonosan mozgok ezen a területen.

Embereim életem, — ahogy kritikusaim mondják. Élhetnek! Hiszen velük érek, velük szenvedek. Figyelem és vezetem életük fonalát s hogy legtöbbször nem juthatnak happy endhez, az legjobban magamnak fáj. Hősök ők! Valódi hősök! Élet-ember. Eppen amiatt, hogy nem érik mozdulni őket és mégis életem, mégis végigéletem hosszú éveket.

Miért is írok rólok? Miért, hogy fekete belsőből hosszú lapokon sorsokat rakok össze? Embereket jobb szülni, mint eltemetni.

Nem szeretem a temetéseket. Nem is járok a temetőbe sohasem. Két koporsót mégis kiképeztem oda. Az első kilencéves koromban.

Akkor nagyon furcsa dolgokat beszéltek körülöttem. Hogy az apám nem volt ügyvédnek való, hogy a versíráshoz jobban értett, mint az emberek kihasználásához. Egy asszony így szólott mellettem: — „Azt mondhatnánk, hogy a Jóisten tudja, miért szülte magához.”

Meglehet. Ezen sokat gondolkodtam később. A Jóisten talán tudja, de én sehogy se értetem meg. Nem érthettem meg, hogy az anyámban miért kellett három apró gyerekkel özvegyen maradnia? Miért változott meg egyszerre egész polgári életünk?

A kistrafik, ahol azután felnőttem, sok mindenre megtanított. Arra is, hogy az ember egészen rendesen tanulhat amellette, hogy dolgozik hosszú délutánokon. S a dohányraktár vezetőjének kegyetlen hangja is tanított egy és másra. — „Hát, hátra!” — rivalt rám vadul, mikor én, apró lányka, szerényen a pult elé álltam megrendelőkönyvemmel, ahova anyám apró betűkkel bejegyezte: száz darab nyolcas, két doboz Virsini, öt doboz Hercegovina és tíz doboz Duna. Mert a Duna-cigaretta volt a legolcsóbb és már akkor is aránytalanul sok volt a szegény ember.

Tehát vártam hátrahúzódva és közben figyelem az embereket, akik jöttek-mentek. Legtöbbször a dohányraktár bőséges főnökét néztem. Mikor végre rám került a sor, a megrendelt csomagokat türeményes gyorsan a pultra rakták és hirtelen, anélkül, hogy ellenőrizhettem volna a dobozok számát, kosarámba kapták. Otthon kiderült, hogy hiányzik valami. És én véresre haraptam számát a kintől. Anyám szeliden mosolygott: Nem tehetünk ez ellen semmit, — mondta és aznap este nem vacsoráztunk. Akkor tanultam meg gyorsan és jól számolni. Hiba nélkül. Pillanat alatt megálltam a hiányt és kicsit dobogott a szívem, de — reklamáltam.

Később, évekként a háború után, szövédek volt.

Aztán egy napon semmim se volt már. Az anyám se. Őt kikísértem a temetőbe. Sok sorral az apám sírja előtt az ő koporsójára is földet hajítottak. A szövéde már nem volt többé az enyém.

És olyan napok jöttek, mikor már nem én álltam munkába korán reggel. Az uram ment helyettem. Ezután pihenhettem. Eltemettem „uriasz-szony”-életem.

Nem bírtam ki sokáig. Igenis sok bizonytalanságot láttam magam körül. Embereket, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy mi van rendezett lakásukon kívül. Akik nem éltek előzőleg trafikban és husz munkaslány között.

Egy napon leültem az írógép elé és dolgozni kezdtem.

Nagy meglepetéssel vettük városunkban első írásomat. Shocking!-ot kiadtak. Hát hogyne, mikor olyan „pikáns” dolgokról írok benne, mint például a — szülés!

A „Szövéde” először a B. L.-ban jelent

A napokban olyasvalami történt Genfben, ami a politikai holtstszónban is a szenzáció erejével hatott és erősen felkavarta a Népszözettség székhelyének egyébként nyugodt közéleti vizeit. A hallatlan esemény színhelye a Comedia nevű genfi színház volt, ahol sok híres művészen kívül Oswald Marianne lép föl, akit az ország határain túl is jól ismernek a szociális irányú zene- és énekdarabok kiváló tolmácsolásáért. A híres művésznő fellépése előtt a jegyeket már előre eladták és az érdekessége az volt a tömeges jegyvásárlásoknak, hogy nemcsak a közönség, hanem a politikai pártok, így a szocialisták, demokraták és a fasiszták valószínűleg ostromot intéztek a színház jegypénztára ellen, ahol alig bírták a sok póttjegyet kiadni. A jegyvásárló politikai pártok oly módon intézték dolgukat, hogy a színházi nézőtérben is csoportokban foglalhattak helyet: a legjobb földszinti helyeket a szocialisták foglalták el, akiknek élén Nicole Léon, a genfi kormány elnöke, a szocialistapárt vezére ült. A nézőtér közepén a demokraták és a cent-rumpárt, míg a karzatán a fasiszták foglaltak helyet. Már az előadás előtt érezhető volt, hogy a „Comedia” aznapi programja hangos tüntetésekbe fog fulladni, arra azonban még a legnagyobb pesszimizisták sem számítottak, hogy Nicole heves sége valószínűleg botrányt fog előidézni. A fasiszták ugyanis állandó közbeszólásokkal zavarták meg az előadást és különösen akkor kezdtek lármázni, amikor Oswald Marianne a „Kiáltvány” című dalt kezdte énekelni. A fasiszták lármája oly éktelen dühre fakasztotta Nicolét, hogy felugrott a székről és ingerült hangon odaszólt a fasisztáknak, fogják be a szájukat, amikor a fasiszták az elnök felszólalása után még erősebben kezdtek lármázni, Nicole felrohant a karzatra, ahol nekiugrott a leglármásabb fasiszta vezérnek s a többiek szörnyű kiáltozása közepette sajátkezüleg felpofozta. Erre az egész színházban tumultuózus jelenetekre került a sor és csak hosszú tülekedés után sikerült a rendőröknek a nézőteret megtisztítani. A botránynak persze folytatása lesz a bíróság előtt.

TÜZOLTÓ-MENYECSKE

Az angliai Thornburyban volt ez a kedélyes esküvő: a menyasszony tűzoltó férje karján büszkén lépdelt ki a templomból — a műtuszkoszoru feletti tűzoltósissakkal.

— TEMESVARI TÖZSDE. Az irányzat lanya. Árak: Buza 420, zab 235, tengeri 250, árpa 240, repce 700, tökmag 750, napraforgómag 300.

— SELMECI VÉNDIAKOK TALALKOZÓJA. A Selmecbányán végzett romániai bányamérnökök és erdömérnökök ezévi találkoztójukat Kolozsváron tartották meg folyó hó 4—6 napjain. A találkoztón 74 személy vett részt. A 40 éven felüli „balekok” seregét kedvesen tarkították a megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel körülrajongott, 80 éven felüli „veteránok”. Az igazi „filiszterek” magukkal hozták bájos „szakasszonyaikat”, sőt egyesek még reményteljes „csemetéiket” is. A családias jellegű, meghitt találkozó meleg hangulatát, amit a viszontlátás öröme már az első percekben kiváltott a megjelentek lelkéből, a fel-felzendő bányász- és erdészdalok, a régi selmeci diákelet felelevenített, kedves emlékei s a felújuló, ifjúkori barátság mindvégig ébren tartott meg folytatásokban.

Sok rossz óra is következett. Egyik erdélyi nagy kiadó vállalat azt írta nekem: elavult, multszázad végei stílus. S hogy egy barátom Pesten Reményik Zsigmondnak megmutatta a kéziratot, aki szerette és elvitte egy pesti kiadóhoz, — véletlenül történt. Így került a „Szövéde” pesti nyomás alá. S most tavasszal, mikor felkerültem Pestre s mikor már magammal vihettem második regényem, a „Külvárosi Kut” kéziratát, sokkal könnyebb dolgom volt. Voltak emberek, akik vártak, akik szerettek. Olyanok is voltak.

En fordítva csináltam. Más felmegy előbb Pestre, aztán kiadja a könyvét. En megvártam, amíg az első könyvemet postán elküldték nekem, akkor mentem Pestre.

A „Kozmos” előszobájában vártam egy pén-

ták s ünneppé avatták az együtt töltött három napot. Az ismerkedési esti vacsora a Zsigmond-féle „Zajzon-kertben” volt, minek fogyatékosait és egyéb hibáit bőven kárpótolta a másodiknap, tordai „Városi Sörkert” helyiségeiben megrendezett jó bányász-vacsora, de még inkább a kolozsvári „America-étteremben” elfogyasztott harmadiknap pompás busz-ebéd. A jövőévi találkozót Herkulesfürdőn lesz a fürdő-idény utolsó felében, a Dunára tervezett kirándulásokkal. Erdészüdvvel Szerencse fel!

— KÉT MEZTELEN FIATAL LEÁNY A STRANDON. Londonból jelentik: Két ceinos, fiatal leány fürdött a porteleti öböl strandján. Elegáns fürdősapka és fürdőcipő volt rajtuk. Viszont ez volt az egész öltözetük. Fürdőtörköt nem viseltek. A mezítlenség két lány természetesen nagy feltűnést keltett. Az emberek lassan gyülekezni kezdtek, egyesek helyeselték, hogy nem viselnek fürdőruhát, de olyanok is akadtak, akiknek súlyos erkölcsi aggályaik támadtak. Végül, amint ez történni szokott, megjelentek a rendőrök is s a két leányt — természetesen, miután felöltözték — a rendőrségre vitték. Ott kiderült, hogy a két leány, akik közül az egyik 20, a másik 22 éves, modell. A rendőrségi tárgyalást azonnal megtartották s fejenként három font pénzbírságra, vagy nyolcnap elzárásra ítélték őket. Az ítélet kihirdetése után a bíró megjegyezte, hogy a mai fürdőruhák amugyis éppen elég keveset takarnak el a testből.

— MILYEN IDŐ LESZ? A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mérsékelt északi légáramlás, több helyen záporos, esetleg zivatar várható. A nappali hőmérséklet emelkedik.

★ Az 1935. évi sajtókatalógus összeállításának előkészítő munkálatai már megkezdődtek. Az összes napilapok és folyóiratok, amelyek a katalógus 1934. évi szerkesztői részében nem fordultak elő és felvételüket az 1935. évi katalógusban öhajítják, küldjék be azonnal pontos tarifális adataikat, valamint egy mutatóvány-számot a kiadónak: Rudolf Mosse S. S., București, Bul. Brătianu 22. A felvétel a katalógus szerkesztői részében díjtalan.

— Huszonöt éves papi jubileum Csíkkarcfalván. Csíkszeredáról jelentik: Sass Antal csíkkarcfalvai esperes-plebánost 25 éves papi mű-

teken. Sokan voltak ott. A „Független Szemle” és a „Kozmos” egy emberé: Dénes Béláé. Bevallom, nagyot dobant a szívem, mikor a szerződésemet megkaptam. Ilja Ehrenburg, Dos Passos és Lili Körber után az én könyvem következik!

Még Pesten kezdtem meg harmadik regényemet, a Fábián et Comp.-ot. Egy szobában, a melynek ablakai a Dunára néztek. Az ablakai és én magam. Én, aki felmáztam a hegyekre reggel és éjszaka, hogy láthassam a széles vizet szürkén, kékesen, sötétben és kanyargva. És láttam a gellérthegyi utakat és virágjában Pestet, olyan szépen, ahogy talán többé soha nem kaphatom.

Mulnak a napok. S én újra itt vagyok Erdélyben. És most „Fábián et Comp.” címmel regényt írtam a B. L. és Népujság hűség olvasó-táborának...

ABLAK

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

kódése évfordulója alkalmából megérdemelt ünnepségekben részesítették híveit. A szerénységéről és köz iránti tevékenységéről egyformán közmondásos lelkipásztor ünnepelésén az Erdélyi Egyházmegye dr. Fehér Gerő kanonokkal képviseltette magát.

★ A timisoarai nyilvános jogi fiuliceum és felsőkereskedelmi iskola, kóser zsidó internátus, prospektusát érdeklődőknek megküldi az igazgatóság.

— Hamisított postautalványokkal károsították meg a francia postát. Párisból jelentik: A rendőrség nagyszabású hamisítóbándának jött a nyomára, amely hamisított postai vévények alapján több mint 500 ezer frankkal károsította meg a postát. Nem kevesebb, mint 200 hamisított feladóvévény alapján eszközöltek a postai hatóságok kifizetéseket. A banda székhelye Marseilleben volt, de Párisban is voltak segítőitársai.

— Elhúzódnál, köszvényél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, húgysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést. Több jeles orvos, az anyagcserebajok celszerűbb gyógymódja után kutatva, már a múlt században megállapította, hogy a Ferenc József vizkúrával nagyon szép eredményt lehet elérni.

★ Tul a marxizmuson. Buk Miklós ilyen című könyvében egy társadalomszemlélet alapvonalait adja meg. Tartalmából kiemeljük a főbb fejezetek címeit: A társadalmi eszmék alaptermészete. A szabadság és egyenlőség belső fogalma. A két eszme belső ellentmondása. Az eszmei társadalom általános fejlődése. A létező társadalom dinamikája. Az individuális kor. Az univerzális kor. A társadalmi jelenségek relativitása. Következmények és eredmények. A Kosmos Könyvek sorozatában most megjelent mű 48 lejtét kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

— Még tart a kolozsvári famunkások sztrájkja, de a tárgyalások megegyezéssel biztatnak. Tudósítónk jelenti: A kolozsvári famunkások sztrájkja még tart, de a csütörtöki egésznapos békéltető tárgyalások a legjobb mederben haladtak. Tarnoveanu munkaügyi felügyelő mindent elkövet, hogy a teljes megegyezés és az új kollektív-szerződés mielőbb létrejöjjön. A munkaügyi felügyelő szerint is már régen megegyezhetett volna, ha az egyik kolozsvári nagy bútorgyár nem gáncsolná el állandóan a jószándékot. A patakutcai sztrájkjának nagy a bizakodás, hogy a megegyezésre már a szombati döntő tárgyaláson sor kerül. A munkások — társai és a kolozsvári kereskedők jóvoltából — mintegy nyolevanan a sztrájkjának ékeznék.

— Megőrült a hetivásárról hazamenet. Marosvásárhelyről jelentik: Pénteken a vásárhelyi hetivásárról hazamenet Simon Imréné szentgellei asszony a téglagyár előtt a földre vetette magát s értelmetlen dolgokat kezdett mormogni. A kétgyermekes anyáról megállapították, hogy megőrült. Átutalták a nagyszombati elmegyógyintézetbe.

Capitol Mozgó, Brassó

Nagy érdeklődéssel fut legújabb szenzációnk:

MAX BAER
P. CARNERA

között nemrég lefolyt világjainoki box-mérkőzés eredeti felvétele 5 felvonásban.

Azonkivül:

Elissa Landi, Warner Baxter
legjobb, gyönyörű kiállítású filmje:

Szerdán szerettelek

Pótműsor: Pathé-Journal.

Szombat és vasárnap d. u. 3 órakor
nagy matiné-
előadás: „Paprika”

GÁL FRANCISKA-val

Vajdahunyadi notesz

A költségvetés összeállításánál történt, hogy a minisztérium némi módosítást kívánt, aminek alapján pár ezer lejjel fel kellett volna emelni a költségvetés összegét. Brancoveanu polgármester erre lemondott a fizetéséből havi ezer lejjel, így nem kellett a költségvetést fel-emelni. Brancoveanu polgármester ilymódon évi 12 ezer lejt ajándékozott Vajdahunyad városának. Végre egy polgármester, aki nemcsak kap, de ad is valamit a városnak. Elenged abból, amit még nem kapott. Azért nem kell féltetni Brancoveanu polgármestert, nem fog hiányt szenvedni...

*

Szép siker jegyében zajlott le a János vitéz gyermekelőadása, melyet a református műkedvelő-gárda rendezett meg a mult szombaton. A kis szereplők között — mint mondják — sztárok is akadnak, akik csak úgy aratták a nyiltszíni tapsokat. Csak a nagyok neveit említjük meg, akik az előadást rendezték, mert nem akarjuk, hogy a „művészek” és „művésznők” között civódás keletkezzék. Spöri Rudolf lelkész a szervezést, Kemény Emma tanítónő a betanítást és rendezést, Jeszkel Gizi a táncok betanítását végezték nagy türelemmel és gondossággal.

*

A „Jasen Corvin” sportegyesület futballtrénerét szerződötetett Albu vizsgálott bíró, a temesvári kerület volt titkárnak személyében. A most középképességű csapat, melynek emberanyaga jó, csak a megfelelő edzés és oktatás hiányzott, rövidesen erős ellenfele lehet az alkerületi bajnokságnak, a Jiulnak is.

*

Nagyon árt az idegenforgalomnak Vajdahunyadon, panaszkodják a kereskedők az, hogy az országút egyik fele jó, a másik fele rossz. Vajdahunyad kiesik a főforgalmi útvonalból, de ha valaki ezelőtt Déváról autón a Zsilvölgyébe akart menni, Vajdahunyad felé vette útját, már csak azért is, hogy lássa a várat. Évekig nagyon rossz állapotban volt az út, ezért elkerülték. Most jó az út, de csak Dévától Vajdahunyadig, viszont Vajdahunyadtól Kalánig változatlanul rossz. Ezért még mindig elkerülik. Pedig ez az utszakasz, amelyik miatt elkerülik, alig pár kilométer. De a rossz uttól, mégha rövid is, irtóznak az autósok...

*

Meg kell emlékezni a vajdahunyadi műkedvelők operettelőadásairól is. Színrekerült a Tabáni orgonák, Bácskay Gyula szinigazgató rendezésében és betanításában. Szerepeltek és jók voltak: Kurz Józsefné, Mihály Rózsika, Grefné, Szlátky M., továbbá Schillig Rezső, Nagy Béla, Weil Tibor, Hüttner Irén, Mann Rezső, Klein Manó, Gref Gizi, Surányi Zoltán. Az előadás jobb volt, mint sok vidéki hivatásos színtársulat előadása. Ennél többet nem lehet mondani egy műkedvelő-gárda dicséretére...

*

Szabályozzák a Csernát, amely állandó veszedelem volt Vajdahunyad alacsonyabban fekvő részeinek, ahová gyakran öntött ki tavasszal, amikor az esőzések következtében megduzzadt. Most gát közé szorítják a rakoncátlan Csernát, amelyről ilyenkor nyáron, apadások idején nem is hinné az ember, milyen veszedelemes tud lenni. Most, hogy a gátmunkák, a szabályozás folyik, önkéntelenül is arra kell gondolni, milyen könnyen kordába lehet szorítani egy ilyen kis folyócskát. Mégis, milyen sokáig tartott, amíg rászánták magukat a város urai. Miért? Nem volt rá pénz. Hát most van? Van, mert most akarták, hogy legyen...

Bemutafjuk:

Szigyártó Andrást

Kora 40 éves, vasgyári tisztviselő, multja változatos.

Mint katona, 27 éves korában oroszfogságba esett és 35 éves korában jött haza. Hét évig volt szibériában, egyidejűleg mint hadifogoly, majd a forradalmak alatt, mint szabadportyázó.

Most elbeszélést írt emlékeiről, élményeiről, amely már sajtó alatt is van és e hó végével kijön a könyv a piacra.

Akik kéziratban olvasták, elragadtatással beszélnek a könyvben felhalmozott nagyszerű anyagról, érdekesítő történetekről. Mint amatőr író abban különbözik a hivatásos íróktól, hogy egyszerűbben, őszintébben mondja el igaz történeteit, éppen ezért talán érdekesebben is.

Mindenesetre érdemes lesz figyelemmel kísérni ennek a könyvnek a megjelenését, mert az elcsépett, de közeli kimerített háborús élményirodalomban, mondhatunk valami újat is...

Hivatalosan, vagy nem hivatalosan?

Az állami vasgyár ércolvasztó kohói alatt a nemzeti türelmetlenség szellemét is fütik...

Egy év óta nem vesznek fel kisebbségi munkást és iparost a vajdahunyadi állami vasüzemekhez, — de a munkabérek alacsonyok és nem fizetik rendesen!

A vajdahunyadi állami vasgyár, mely a régi Magyarország egyik legismertebb ércolvasztó üzeme volt és a gyalári bányák öt kohó részére szállították a vasércet, hosszabb ideig tétlenségre volt kárhoztatva.

A mostoha viszonyok és a külföldi nyersvas versenye miatt ki kellett oltani a kohók alatt a tüzeket és a hatalmas üzemben alig-alig volt valami élet.

A liberális kormány, nagyon helyesen, megindította újra az üzemet és két ércolvasztó kohó alá tüzet gyújtott, hogy menjen a munka. Ezzel egyidejűleg a gyalári vasércbányákban is megindult a termelés.

Az állami vasgyár most 1200 munkást foglalkoztat, ebből nyolcszáz a gyalári bányánál. Amikor a vajdahunyadi üzem virágzásban volt — a magyar éra alatt és mind az öt kohó üzemből — 1800 volt a munkások száma az üzemből és 3000 az ércbányáknál. Az állami vasgyár különben most jól van foglalkoztatva, sok a nyersvas rendelése és a kereskedelmi üzem is fejlődik, úgyhogy sor kerülhet a harmadik ércolvasztó kohó beállítására is!

— A legnagyobb baj az — mondják a gyár-

nál alkalmazott munkások és iparosok —, hogy a munkabérek alacsonyok és a járandóságokat nem fizetik pontosan. Az órabérek négy lej és tíz lej között váltakoznak, kinek milyen a munkája és képessége. A négy lejes munkabérek nemigen tudnak megélni a fizetésükből, még akkor sem, ha igényeiket a végsőig, sőt azon túl is lefokozzák...

Ezzel szemben a hivatalnoki osztály és a vezető műszaki személyzet elég jól van fizetve.

A kifizetések körül állandóan késések vannak, ami nem annyira a gyár pénzügyi nehézségeivel, mint inkább az állami üzemeknél szokásos nehézkes ügyvitellel magyarázható.

A járandóságok és bérek kifizetésénél a kéthetes késés ugyiszólván rendszerré vált a vajdahunyadi állami vasgyárnál, de nem ritkák a három-, négyhetes késések sem. Ezt az állapotot még jobban megsínylik a munkások és a gyárnál dolgozó iparosok, mint az alacsony órabérek. Ez érthető, mert így még a kis keresetüket sem tudják beosztani, hogy fedezhessék szükségleteiket.

Ezen az állapoton feltétlenül segíteni kell az igazgatóságnak, mert lehet rajta segíteni, csak lelkiismereti kérdést kell csinálni abból, hogy

a munkások és iparosok pontosan megkapják a béreiket.

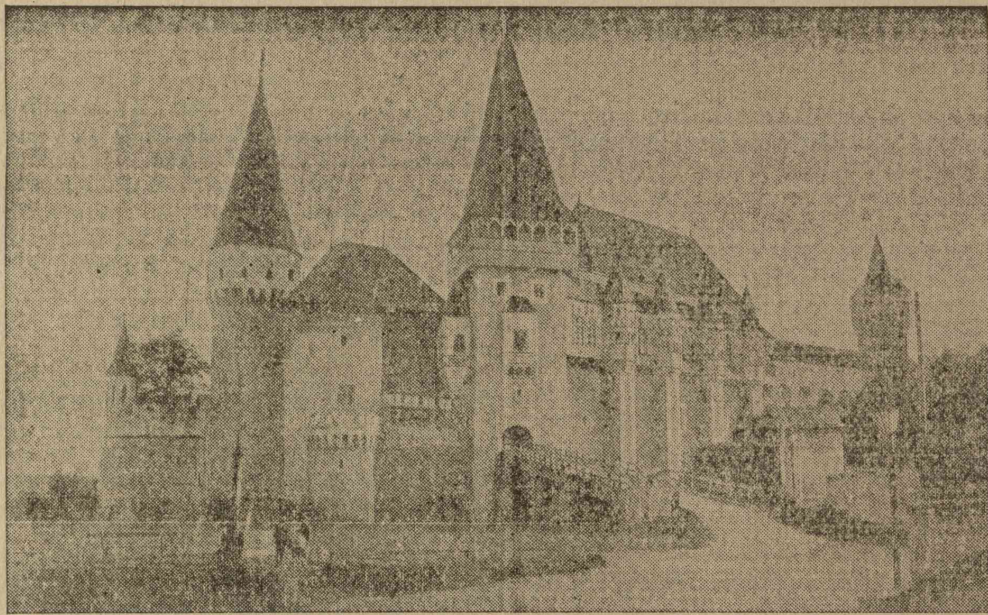
A szovinizmus szelleme különben a vajdahunyadi állami vasgyárhoz is befészkelte magát, amint arról értesüléseket szereztünk. Egy év óta nem vesznek fel magyar és általában kisebbségi munkást és iparost az üzemhez, csak ha minden kötél szakad és nincs más. De így sem nagyon...

Miért? Ki tud erre megfelelni? Ki tudja megállapítani, hogy felsőbb utasításra zárják-e el a kisebbségi munkások és iparosok elől a munkalehetőséget vagy csak az üzemvezetőségnek tetszik így!

A műhelyekbe sem vesznek fel kisebbségi tanulókat, mint régebben. A kisebbségi tanulókat a műhelyeknél ipariskolai román növendékekkel pótolják. Ámbár az ipariskolások mellett szépen megférhetne néhány kisebbségi tanuló is a műhelyekben...

Dehát az állami vasgyár — ugyálszik — példát akar mutatni a szovinizmusban, a nemzeti türelmetlenségnek gyakorlati alkalmazásában. Ami csöppet sem válik diszére, de még üdvösségére sem az állami vasgyárnak!

Vajdahunyad várának látképe

Az őrtorony tetején a zászlós Vasvitéz derékszőgbe hajlott, mintha az idők sulya nyomta volna le. Már dolgoznak rajta, hogy a meggörbült vitézt egyenes állapotba hozzák...

Vajdahunyadi baedecker

Hej, a Lovagvár is érzi az idők sulyát

és az őrtorony tetején a zászlós Vasvitéz derékszőgbe görbült!

Ahogy Sziámról el lehet mondani, hogy az Ikrék tették híressé, ugyanezt — minden sértőszándék nélkül — Vajdahunyadról is el lehet mondani a Lovagvárral kapcsolatban.

A vajdahunyadi Lovagvár híresebb, mint Vajdahunyad a város, ami nem is csoda, mert Vajdahunyad talán a világon sem volt, amikor a vár megszületett, illetve felépült. De ha volt is valami Vajdahunyadból akkor hajdanában, nagyon kis gyerekcipőben járhatott és a kutya sem tudott róla.

A vár híressé tette Vajdahunyadot, de ebből ma már nagyon kevés haszna van Vajdahunyadnak. A vár miatt csupán egyre kevesebben látogatják a várost, a haszon ebből legfeljebb pár levelezőlap a vár látképeivel.

De mint történelmi emlékek, nagy értéke van a várnak. Minden évben rokkant egyet és nagyon kell rá vigyázni, hogy párszáz évig még fennmaradjon. Minduntalan alá kell támasztani, ki kell reperálni, egy-egy injekcióval erősíteni, hogy jobblétre ne szenderüljön. Most például az őrtorony, zászlós Vasvitéze

rokkant meg hirtelen, mintha nem bírta tovább az idők sulyát, derékszőgbe görbült. A muzeális értékek megőrzésével megbízott felügyelőség már intézkedett is, hogy egy csapat munkás kezelés alá vegye a zászlós Vasvitézt és vissza kényszerítse eredeti állapotába.

A vajdahunyadi vár eredetét különben a rómaiakig vezetik vissza, de a magyar történelemben csak IV. Béla és Nagy Lajos alatt kap szerepet. A vár mai főrészeit Hunyadi János építtette, ő építtette a várkapunát, a lovagtermet, a bástyákat, majd Mátyás király járult hozzá építkezésekkel a vár megnagyobbításához.

A várat tulajdonképpen Bethlen Gábor „modernizálta”. Utolsó birtokosa a várnak Apafi Kata volt, azután kincstári tulajdonba ment át. Többször restaurálták, így 1854-ben, amikor nagy tűz pusztított a várból és a leégett részeket pótolni kellett.

Nagyon érdekes látványt nyújt a régi vár, mely külsőleg elég ép állapotban van és folytonos javítgatásokkal konzerválják az időknek

— Nem sokan látogatják a várat — mondja a várőr, aki a mutogatással van megbízva. Azért mindennap akad egy-két látogató, de csak nyáron, amikor kirándulók vannak. Talán többet látogatják, az idén kevesebben. Néha jön egy-egy iskola is a növendékekkel...

Érdekes, hogy a látogatók nagyobb része román, regátiak, akik érdeklődéssel hallgatják a várőr előadását a vár történetéről. A várőr pedig úgy fújja ezt a történetet, mint a bema-golt leckét, melyet ezerszer elmondott már.

Azért nem szeretném levizsgáztatni a román várőrt a vár történetéről és a hozzá fűződő történelemről. De lehet, hogy legközelebb megpróbálok...

Politika és sógorság, avagy

ki fellebbezte meg a polgármesterválasztást Vajdahunyadon!

Amint annakidején megírtuk, a paktumot a községi tanácsválasztásra nem sikerült létrehozni az ellenzéki pártok között Vajdahunyadon, minek következtében a kormánypárt a magyar párttal jelölt, a nemzeti-parasztpárt pedig mint ellenzék vette fel a küzdelmet a választáson és úgy juttatott be néhány tagot a tanácsba.

A választás után megtörtént a beiktatás és a tanács megalakulása után megválasztotta polgármesternek Brancoveanu Juont, az időskori volt elnököt, alpolgármesternek pedig dr. Rimbas Tiberiust, aki ugyancsak a liberális listán került be a tanácsba.

A polgármester-választást a nemzeti párt ellenzék fellebbezte, mégpedig azon a címen, hogy a polgármester és az alpolgármester rokonságban vannak, a közigazgatási törvény pedig nem engedi meg, hogy a város feje és alfeje rokonok legyenek.

Benfentesek azt mondják, hogy a fellebbezés legjobban a polgármestert és az alpolgármestert lepte meg, akik olyan távoli rokonságban vannak, hogy erről egészen megfeledkeztek. Unokatestvérek, de — csak másodfokon!

Mindenesetre bizarr dolog, hogy erről megfeledtett feledkezni, különösen, ha a „másodfokú” unokatestvérek egyazon politikai pártban visznek szerepet.

Dehát ilyen kis feledékenység megtörténhetik másokkal is, nemcsak politikai elvárásokkal...

A politikai pikantéria jellegével bír a fellebbezés ügyében az, hogy a fellebbezés első aláírója Albu közjegyző, aki az ellenzéki nemzeti párti lista vezetője volt ugyan, de fivére Brancoveanu polgármester feleségének, vagyis — sógora a polgármesternek!

Ebből az következne, hogy a politikában nincsen sógorság.

Dehát nincsen?

Nincs akkor, ha a politikában nem egy vizet kavarnak. Bezzeg van sógorság, ha egy politikai vízben eveznek a sógorok! Akkor csak úgy nyomják fel egymást a garádicson...

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az áru árja és az árja
faji autarkia ára

Amerika megtagadta a hitelt Hitlernek, pedig Németország gyapotot és gyapjút akart a hitelért bevásárolni. Az amerikai refuz a német hitelkérésre csaknem eles polt és az, hogy Németország se a Dames, se a Young-tero rátáit nem törleszti még az enyhe indokok voltak. A németek szükségét látták annak, hogy a visszautasítást dacosan kommentálják, sőt hogy fenyegetőzzenek Amerikával szemben. A németek hivatalosan válaszoltak a határozott refuzra (szokatlan gesztus a diplomáciában!) és hetikén odavágták Amerikának, hogy két éven belül a vegyészeti szintetikus gyapotot és szintetikus gyapjút fogják előállítani.

Ez pusztán annyit jelent, hogy „adja-tok még olcsóbban is!”

A legérdekesebb a dologban, hogy Hitler ezúttal sem blöffölt, ha diplomáciailag tapintatlan és ügyetlen is volt ez a stilszerűtlen fennhéjázás, pláne akkor, midőn úgy

az orosz, mint az amerikai repülőraj demonstratív látogatást rendezett a párisi le Bourget repülőtéren.

És ezzel elég tendenciózusan hangsúlyozták a

francia-amerikai-orosz barátságot Németország és Anglia nem éppen nagy örömeire.

Baldvin angol politikus néhány nappal ezelőtt tette azt a kijelentést, hogy nem lesz háború, mivel nincs olyan futballmérkőzés, amelynél az egyik csapat 11, a másik pedig csak 2 tagból álljon.

Nehéz jóslásokba bocsátkozni, hogy lesz-e háború, vagy nem, de az bizonyos, hogy nemcsak Németországban, amelyel a kényszer is hajt autarkia és az agrárnyersanyagoknak mesterséges ipari termékekkel való pótlására, minden krízis dacára az új felfedezések és találmányok özöne megásta a régi termelési rendszer sírját. Ime, még ott is, ahol tombol a politikai reakció, a fizika és kémia modern eredményeitől elzárkózni lehetetlen.

Mi sem természetesebb, hogy a kémiai üzemekben előállított — a gyapotarastól és a juhnyírástól teljesen független — gyapot és gyapjuszzerű anyag lehetővé teszi a textilipar termelését az östermelés nélkül is, vagy legalább is nincs kötve a termelési tradíciókhoz és segíteni tud magán, ha kell, a farmerek és parasztok nélkül is. Természetes, hogy ez nemcsak Németországra, de minden országra érvényes lehet, hiszen a legtöbb „gyári titok” kioldható a szabadalmi leírásokból és előbb-utóbb mindenki bárhol függetlenül lehet magát a termelés multjától. Hanem pedig ez a fejlődés nem csökkenteni, hanem növelni fogja a krízist, ha csak pénzügyi, munkaügyi és társadalmi reformokkal az emberiség nem alkalmazkodik a kor szapához. Hiába fognak a nyersanyagtulajdonosok, a bankok, a pénztulajdonosok, de akár a gyáriparosok jajgatni, hogy a perseny megnőtt és fogyasztás nincs. Minden állam az egész világot, nemcsak önmagát akarja ellátni áruval, de ez az áru se az otthoni se az idegen piacokon nem lesz elhelyezhető. A gépeket összerombolni — autarkiaiból — már egy reakció se akarja. Nem lehet hátra menni a reakciónak sem! Ennek az előrehajtásnak pedig még se lehet más eredménye, mint a régi-fajtájú pénzgazdálkodás teljes összeomlása, nem lehet más, minthogy a hatalom hatalma csökken és ezzel arányosan az emberiség ereje növekedik. Muszáj lesz hagyni — könnyebben — élni az embereket! Erre a Gépek kényszerítik majd a Pénz székesegyházait és az arany papságát. Az áru árja előnti az aranyat, amely néhány év múlva nem uralkodik többé a földön — és az áru árja hamarabb számol le az árja világnézettel, mint akár a konkurrens imperialisták, akár a proletárok.

Silbermann Jenő

A gabona és petróleum kivitele helyett

Át kell térnünk az állatkivitel fokozására

Uj felvevő-piacaink: Egyiptom, Görögország, Palesztina és a Szovjet

A kormány rajonirozni akarja a kiviteli piacokat, amelynek során Erdély a Nyugati kapná

Arad, augusztus 18.

Érdekes kezdeményezés indult meg mezőgazdasági körökben a román külkereskedelmi politika hathatós átcsoportosítása érdekében. Arról van szó, hogy a súlyos helyzetben lévő román külkereskedelmet áttérítsék a válsággal viaskodó gabona-frontszakaszról az állattenyésztés, illetve az állatkivitel irányvonalára.

A román kiviteli mérleg legfontosabb tételét a multban a gabona és a petróleum jelentette és, hogy mindkét fontos kiviteli cikk körül egy belső viszonylatban, mint a világpiacon, súlyos és komoly bonyodalmak keletkeztek.

Igy állván a helyzet, Románia két legfontosabb kiviteli cikke megoldhatatlannak látszó válsággal küzd. A rossz termés és az egyre rosszabb petróleumkiviteli egyenleg végzetesen befolyásolhatja országunk külkereskedelmi mérlegét. Ezért indult meg a kezdeményezés az állatkivitelezők érdekcsoportja részéről, hogy a román kivitelit sürgősen át kell váltani az állatexport messze távolabbi nyúló vágányára.

A keleti piacok elsősorban állatkivitelünk, de ezenkívül ugyyszólván valamennyi kivitelre kerülő terményünk iránt olyan érdeklődést nyilvánítottak, hogy úgy látszik: ezen a téren való lehetőségek a belső gazdasági válság vértólu-lásos állapotának megszüntetése.

Románia júliushavi állatkiviteléről most jelent meg a hivatalos kimutatás és ebből kitűnik, hogy például Palesztinába irányuló állatkivitelünk formálisan megokozozta önmagát. 1933-ban 1001 élőállatot vittünk ki a most épülő államba, 1934. első hat hónapjában pedig ez a szám több mint kétszeresére emelkedett. Egy félesztendő során 2035 darab élőállatot szállítottunk Palesztinába.

És a kivitel fokozódása egyre nagyobb iram-

mal történik. Palesztina még korántsem érte el felvevőképességének maximumát.

Hasonló a helyzet még távolabbi keleten is, a közelkeleten pedig Görögország mutat óriási érdeklődést állatbevitelünk iránt. Görögországgal a gazdasági kapcsolat szempontjából ráknézve öngyilkosságot jelentő egyezményünk most van lejárában és már meg is indultak a tárgyalások az új egyezmény megkötésére.

Julius hónap folyamán szarvasmarha-kivitelünk csökkent ugyan Görögországgal szemben, azonban bárány- és juh-kivitelünk lendületet vett. Szarvasmarhában — a nagy meleg miatt — az elmúlt hónapban kivitt 1100 szarvasmarha száma 458-ra csökkent ugyan, de bárány- és juh-kivitelünk júniusban 17.860 darabra szökkent, az előző hónap 5438 darabos kiviteléről.

Hasonló fellendülés mutatkozik a keleti piacokon valamennyi kivitelre kerülő román áru-cikk iránt. Egyiptom is komoly érdeklődést mutat és a keleti piacok érdeklődésének tudható be fűrészfalu-exportunk fellendülése is.

Uj lehetőségeket nyit meg a román állatkivitel számára az orosz piac rövid időn belül történő megnyitása is. Most, hogy a Szovjet-szövetség kinevezte bukaresti követét, hogy a vasúti összeköttetés alapvető feltételeiben is megtörtént a megállapodás, most már csak rövid idő kérdése, hogy a román-orosz áruforgalom is megkezdődjék. Oroszország sertésben lesz erősen felvevőképes, zsirszalonnát és hus-sertést vásárol készségtelenül nagy mennyiségben. Ezidőszent a Szovjetszövetség távolabbi piacokról jelentős tételekben vásárolja a zsirszalonnát, a zsir-disznót és a hus-sertéseket.

Az új külkereskedelmi orientációk iránt az illetékes minisztériumban is komoly érdeklődés nyilvánul meg. Az állatexportőr szindikátus

máris komolyan foglalkozik az új lehetőségekhez szabott tervek kidolgozásával. A tervek szerint Romániát állatkivitel szempontjából regionálisan osztanák fel. Erdély és Bánság látnak el a nyugati piacokat. Bármennyire is le-redukált legyen is a nyugati piacok felvevőképessége, bármennyire is komoly legyen a versengés:

Erdély és Bánság számára nagyszerű gazdasági lehetőséget nyit meg, hogy önmagában láthatja el azt a piacot, amelyre eddig az egész ország kivitele irányult.

Besszarábaia Oroszország felé nyerne kiviteli lehetőségeket. Az okiráltság és a többi területek pedig kelet felé dobnák piacra termelvényeiket...

★

Románia júliushavi állatkivitele egyébként a következőképpen alakult: Kivitelünk: 9235 szarvasmarhát (májusban 4060 darabot), 4023 sertést (májusban 5334 darabot), 17.860 juhot és bárányt (májusban 5692 darabot), 101.637 kgr. bacont (májusban 72.435 kgr.), 72 lovat (májusban egy darabot sem).

Jóllehet a számok helyenként visszaesést mutatnak, ennek oka nem a kivitel ellanyhulásában, hanem a speciális körülményekben keresendő. Júniusban csak négy vásár volt Bécsben — (egyik legtöbb piacunkon) — ugyanakkor májusban öt vásár volt. Emellett a nyár folyamán mindig mutatkozik bizonyos természetes visszaesés. Viszont, ha tekintetbe vesszük, hogy bacon- és juh-, meg báránykivitelünk jelentős fellendülést mutat, akkor megállapíthatjuk, hogy a helyzet kielégítő. Angliába 101.637 kgr. bacont vittünk ki, ami az előző hónap kivitelével szemben kb. 2000 disznóra tehető többletet jelent.

(b.)

Naponta százával vonják be az
italmérési engedélyeket a felszaporodott
illeték-hátralékok miatt

Egyévi haladékokat kérnek az italmérők a hátralékok leírólesztésére — Küldöttség a pénzügyminiszternél

Bukarest, augusztus 18

Csütörtökön délután a vendégipari munkaadók központi szindikátusának küldöttsége jelent meg Jean Niculescu elnök és Gheorghe Spănescu vezetésével Victor Slavescu pénzügyminiszternél és feltárta előtte azokat az égető problémákat, amelyek évekig tartó elhanyagolás után ma már tömegesen roppantják össze a falusi és városi italmérők egzisztenciáját.

Az első kérdés, amelyet a küldöttség részletesen előadott, az italmérési illetékek ügye. Ezeket

az illetékeket annakidején az italmérési helyiség bérértéke után állapították meg olyan időpontban, amikor a ház-bérek horribilis magasságban voltak és akkor is a pénzügyi közegek a bérértéket jóval a tényleges lakberek összege felett állapították meg.

Az italmérők már első percben rámutattak arra, hogy nem lesznek képesek ezeket a fantasztikus összegeket fizetni, de a pénzügyminiszterium azzal nyugtat-ta meg őket, hogy ugyanis csak átmeneti intézkedésről van szó.

Két évvel ezelőtt az italmérők általános akciót indítottak az egyre nyomasztóbb gazdasági helyzetben elviselhetetlenné vált italmérési díjak ellen. Számtalan küldöttség és memorandum értésre adta a pénzügyminiszteriumnak, hogy az italmérők már régen nem tudják megfizetni a magas illetékeket. Amikor az illetékesek is észrevették

magukat, már késő volt. És mint ilyenkor általában történni szokott, ahelyett, hogy az érdekelteket is megkérdezték volna, hogy mit lehetne csinálni a hátralékok illetékek behajtása érdekében, a pénzügyminiszterium kiadott egy rendeletet, melynek értelmében minden italmérési engedély automatikusan hatályát veszti, ha a tulajdonosa az 1934. április elsőjéig esedékes illetéket ki nem fizette.

És miután ekkora összegeket ugyszólván egyetlen italmérő sem tud egyszerre kifizetni, a monopolvezérgazdatsághoz naponta százával érkeznek be a bevont italmérési engedélyek.

Az engedélyek tömeges bevonása magát a monopolgazdatságot is meg-hökkentette

Miután a kormány nem akarhatja azt, hogy teljesen tönkretegy ez az adófi-zető kategóriát viszont az italmérők nem a maguk hibájából jutottak abba a helyzetbe, hogy nem tudják megfizetni az illetékeket, az élelmészeti munkaadók küldöttsége konkrét javaslatokat terjesztett Slavescu miniszter elé a kérdés igazságos és az államra is kedvező megoldására. A javaslat első pontja az, hogy

az 1934. április elsőjéig esedékessé vált és ki nem fizetett italmérési illetékeket osszák be havi részletekre 1935. április elsőjéig, vagyis adjanak hété és félhónapi haladékokat a multa, viszont az 1934. áprilisában esedékessé vált

negyedévi illetéket október elsőjéig lehessen befizetni.

De utasítsa a miniszterium a pénzügyigazgatóságokat, hogy az áprilisi illeték-részletet külön hajtsák be és ne követeljék megint előbb a hátralékokat. — Azokkal az italmérőkkel szemben, akik ezekig a hatánapokig sem tesznek eleget a fizetési kötelezettségüknek, a pénzügyminiszterium olyan rendszabályokat fogantathat, amelyeket jónak lát.

A mult likvidálása mellett azonban az italmérők biztosítani akarják magukat a jövőre is, nehogy megint a mai lehetetlen helyzetbe kerüljenek. Slavescu pénzügyminiszternek részletes memorandumot adtak át, amelyben kimutatják, hogy

az eddigi italmérési illetékek semmiképpen sem tarthatók fenn. Teljesen abszurd dolog az, hogy az italmérési illetékeket továbbra is a helyiség bér-értéke, ne a fogyasztott szeszszital alapján állapítsák meg.

Gyakorlati példával élve a küldöttség kimutatta, hogy Bukarest központjában az egyik kávéház évi másfélmillió lej bért fizet, de nem ad el évenként egy vagonnál több bort és mégis 90.000 lej italmérési illetéket fizet, míg ugyanakkor sok külvárosi bormérés, amelynek jelentéktelen házbére, de évenként 100-200 vagon bort is elad, mégsem fizet 4500 lejnél több illetéket.

Ennek az igazságtalan tehermegosztásnak a kiküszöbölését kérte a Sindica-tul Alimentar Central küldöttsége Slavescu minisztertől, aki megígérte, hogy a kérdéssel behatóan fog foglalkozni. — Ugyanakkor felkérte a vendégipari munkaadók központi szindikátusát, hogy valamennyi sérelem ügyében dolgozzon ki részletes memorandumot és abban a megoldási módzatokra is tegyen előterjesztést. Ezeket az előterjesztéseket, amelyek már kidolgozás alatt vannak, részletesen fogjuk ismertetni.

Bányai Ernő

LEGUJABB SPORT

A magyar vízipólócsapat megőrizte elsőségét Magdeburgban:

Magyarország— Németország 4:1 (2:0)

Magdeburg, augusztus 18.

Óriási izgalomban, tízezer néző előtt állott fel Magyarország és Németország vízipólócsapata, hogy megvívják a döntő mérkőzést Európa vízipólóbajnokságáért.

A magyar csapat izgalmas és helyenként durvaságig fokozódó kemény mérkőzés után győzött és ezzel már győztesnek is tekinthető, a hátralevő svéd mérkőzés már könnyebb feladat ugyanis.

A magyar csapat góljait Bozsi (2) és Német (2) szerezték. A németek egyetlen gólját 3:0 állás után Schultze dobta négy méteresből.

Belgium—Svédország 3:3 (2:2).
A döntő körmérkőzés állása: 1. Magyarország 4 pont 9:2 gólarány. 2. Németország 2 pont 7:7 gólarány. 3. Svédország 1 pont 6:9 gólarány. 4. Belgium 1 pont 4:8 gólarány. (Azok, akik nem játszottak a selejtezőn egymással, a döntőben nem kerülnek össze még egyszer, hanem beszámítják az eredményt. Így a belga—magyar 5:1-et és a német—svéd 5:3-at.)

Az uszószerzők:

1500 M. GYORS

Első előfutam: 1. Taxis francia 20 p. 12.5 mp. 2. Nüsse német 21 p. 30.2 mp. 3. Pataki magyar 21 p. 33.1 mp.

Második előfutam: 1. Costoli olasz 21 p. 24 mp. 2. Weinrike angol 21 p. 38 mp. 3. Schön cseh 22 p. 14.5 mp.

Harmadik előfutam: 1. Lengyel magyar 21 p. 38.2 mp. 2. Signori olasz 21 p. 42.3 mp. 3. Jörngensen dán 21 p. 49.8 mp.

A döntőbe a két első és hetediknek a magyar Pataki, mint legjobb harmadik került.

100 M. HATVSZAS

A magyar Hazai 1 p. 15.1 mp.-es idejével harmadik. Nagy 1 p. 15.5 mp.-el szintén harmadik előfutamban. Mindketten kiestek.

Zsarolni próbált a doftanai állomásfőnök két egyetemista lány

Campina, augusztus 18.

Ujabb bűnügyi diákszenzáció! Ezuttal nem középiskolások, hanem

két bukaresti egyetemi hallgató nő csapott fel „feketekéznek”!

Baciuné — a Precup-féle összeesküvés egyik elítéljének felesége — néhány nappal ezelőtt fenyegető levelet kapott:

„Ha augusztus 16-án hajnalban nem lesz le 15 ezer lej a doftanai hidhoz, férjével együtt — halálfia!”

Az asszony akinek férje éppen a doftanai fegyházban tölti ki büntetését, a hatóságokhoz fordult. A campinai rendőrségen azt tanácsolták, hogy

szerezze meg a pénzt és a megadott időben rejtsse el a doftanai hid megjelölt részén.

Csüörtökön hajnalban így is történt. A közelben e'rejtőzött rendőrségi emberek megdöbbenve látták, hogy

két elegáns fiatal hölgy veszi el a csomagot.

Nyomban letartóztatták őket. Személyazonosságuk megállapítása nem kis megnevelést keltett:

Jonescu doftanai állomásfőnök két lánya: Mária másodéves bukaresti orvostanhallgató és Felicia joghallgató nő a két „fekete kéz”.

A két testvér az izgalomtól idegrohamot kapott és kihallgatni sem lehetett őket különös tettükről.

Leltároz a parlamenti Skoda-bizottság

Bukarest, augusztus 18

Pénteken délelőtti 10 órára váratlanul összehívták a Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottságot. Az ülés 1 óráig tartott. A bizottság tagjai megállapították a további munkaprogramot, majd hozzáláttak az ügyre vonatkozó iratcsomók leltározásához. Ez a munka előreláthatólag több napot vesz igénybe.

A vezérigazgató ígérete ellenére

Temesváron is felmondtak számos magyar vasutasnak

Szeptember elsejével mégis el akarják bocsátani őket a fellebbezés eldölte előtt

Temesvár, augusztus 18.

Két hete sincs még, hogy a tömegesen elbocsátott magyar vasutasok ügyében biztató hír járta be az erdélyi sajtót. A vasut vezérigazgatója, engedékeny hangokat hallatott és Bethlen György grófnak, a Magyar Párt országos elnökének azt a kijelentést tette, hogy szerinte is csak rossz szolgálati minősítés alapján lehet elbocsátásokat eszközölni a vasutól. A vasut új szolgálati szabályzata erre módot is ad, de csak abban az esetben, ha az illető vasutas két egymásután következő évben, az év végén, rossz minősítést kap szolgálatára. Ezt közölni kell az illetőkel s még ez ellen is jogorvoslatnak, illetve fellebbezésnek van helye. A magyar vasutasok tehát joggal reménykedhettek abban, hogy a végzetes csapás legalább egy-két évvel kitolódik. — Elvégre — számították — rossz minősítést kaphatunk az idei év végén, azután a jövő év befolyásával s az ellen még fellebbezni lehet — aki időt nyer, életet nyer. Halvány és balga reménykedés kezdett derengeni a kisebbségi vasutasok körében. — Mint most kiderült, korán és okatlanul.

Temesváron ismét hullni kezdtek az elbocsátó levelek. Az első eset Gera József volt. A „CFR Inspectia V. Tracțiune” (vontatási osztály) mozdonydepo-főnöksége Temesvár 28242—1934 szám alatt, augusztus kilencediki keltezéssel értesíti

Gera József fűtőt, hogy a helybeli fegyelmi-bizottság június huszonhatodik 39. számú átirata alapján, az államvasutak szolgálati szabályzatát tartalmazó törvény 56. paragrafusának e) pontja értelmében

szeptember elsejével elbocsátja a szolgálatból.

Az indok: az áprilisban megtartott nyelvvizsgán nem tanúsított kellő tudást az állam nyelvében.

A java azonban csak most jön. Mint annakidején megtört, az elsőfokú fegyelmi-bizottság ítélete ellen az elbocsátott magyar vasutasok sorra fellebbezést nyújtottak be. Gera József is fellebbezett és az elbocsátó ukázzal egyidejűleg kikézbessítették neki az idézést is, amely szerint szeptember 17-én délután 3 órakor jelentkezék a másodfokú fegyelmi-bizottság előtt a fellebbezési tárgyalásra.

Megdöbbenve és érthetetlenül kell megállnunk ez előtt a kegyetlen mohóság előtt, amellyel utcára dobják a magyar vasutasokat, még azt sem várva be, hogy a vasuti szabályzat szerinti fegyelmi eljárás lefolyjék. Már nem is beszélve arról, hogy maga a nyelvinkvizíció és az ezen a címen eszközölt nyugdíjnéki elbocsátások mennyire igazságtalanok és jogtalanok, hogyan lehet valakit elbocsátani, még mielőtt magának a fegyelmi-bi-

zottságnak az ítélete megjárta volna az előtti fórumokat és jogerőssé vált volna?

Gera József több mint 20 éve dolgozik keményen a vasutnál és munkája ellen nem volt kifogás. Még 50 éves sincs, nyugdíjat pedig legfeljebb az 54 évi korhatár elérésekor remélhet. Kétheti felmondással akarják kiebrudalni, mint egy ház-tartási alkalmazottat, évtizedek keserves munkája jutalmául. Még az is feltételezhető, hogy a temesvári inspekcia tulbuzgósága szülte ezt a megdöbbentő eljárást, hiszen valóságos jogi csodabogár, hogy valakinek egy borítékban kézbesítsék az elbocsátást és a még folyamatban lévő fegyelmi eljárás idézőjét.

Gera József volt az első, aki jelentkezett ügyével a Magyar Párt temesvári tagozatánál. A párt országos elnöksége most újabb közbenjárást kísérel meg. De ugyanakkor jelentések jöttek, hogy ugyancsak a keddi napon még egy csomó hasonló, statáriálisan rövid lejáratu felmondó levél érkezett más magyar vasutasokhoz is. Sőt tartani lehet attól, hogy nemcsak Temesváron, hanem országwide megindított újabb akcióról van szó, a melynek, minden korábbi biztatás és ígéret cáfolatául, ismét tömegestől esnek áldozatul a hűséges szolgálatuk fejében folytonos zaklatásnak kitett és jogfosztott magyar vasutasok.

Körmöves Géza

5—5 évi kényszermunkára ítélte a hadbíróság a kémkedéssel vádolt táncosnő és főhadnagy barátját

Kolozsvár, augusztus 18.

A kolozsvári hadbíróság csütörtökön folytatta Jakabffy Vilma temesvári táncosnő és Stavrescu Eugen nagyváradi tűzérőhadnagy kémkedési pörének tárgyalását. A tanúkihallgatások során Arz Károlyt, a táncosnő elvált férjét is kihallgatták. Arz elmondotta, hogy 1922-ben vette feleségül a teljesen vágyontalan nőt és 1927-ben vált el tőle, mikor megtudta, hogy szerelmi kapcsolatok fűzik a főhadnaghoz. Bundus főhadnagy, a vádlott tiszt ezredtársa, kijelentette, hogy Stavrescu lelkiismeretes tiszt volt és kötelességét pontosan teljesítette, amíg meg nem ismerkedett az asszonnyal. Stavrescu bátyja is ilyen értelemben vallott.

A NAGYVÁRADAI TISZTVEISELŐNŐ
KÉMKEDESI PÖRÉT IS
TÁRGYALJÁK

Szintén a kolozsvári hadbíróság előtt szombaton kezdődik Kató Kornélia nagyváradi tisztviselőnő kémkedési pöre, aki férjével és Wallenstein nevű nagyváradi ügynökkel együtt a vádirat szerint, a katonai nyilvántartó hivatalból kapott adatokat kilenc ízben a magyar kémiszolgálatnak juttatták. Június 13-án tartóztatták le őket.

A hadbíróság este háromnegyed 8 órakor hirdetett ítéletet. Negulescu ügyész vádbeszéde után. Az ügyész 20 évi fegyházbüntetést kért a táncosnőre és főhadnagyról. A hadbíróság Jakabffy Vilma hazaárulása való felbujtásért és a főhadnagyt hazaárulásért 5—5 évi kényszermunkával sújtotta.

LEGUJABB

FELÜLVIZSGÁLJÁK AZ ESKÜT NEM
TETT MAGYAR TISZTVEISELŐK
NYUGDÍJÁZÁSÁNAK ÜGYÉT

A péntek reggel megtartott minisztertanácsról kiadott kommuniké közli a minisztertanácsnak azt a határozatát, hogy felülvizsgálják a törvénytelenül nyugdíjazott tisztviselők ügyét. A felülvizsgálás során sor kerül az esküt nem tett magyar tisztviselők ügyének átvizsgálására is.

AZ AUGUSZTUS 1-EN SZABADSÁG-
RA MENT PARLAMENTI SKODA-
BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSÉT A SZABADSÁG IDEJE ALATT EGY ALBIZOTTSÁG FOLYTATJA

Az albizottság ma reggel 4 csoportra oszlott és sürgősen munkához látott.

MANIU KILÉP A NEMZETI-PARASZT-
PART VEZÉRLŐBIZOTTSÁGABÓL

Az Adeverulnak Kolozsvárról szerzett értesülése szerint nemzeti-parasztpárti köröknek tudomása van arról, hogy Maniu lemond a párt vezérőlbizottságában viselt tisztségéről. Allitól Maniu pénteken el is küldte lemondását Mihailachenak. Maniu elhatározását azzal indokolja, hogy a párt célkitűzéseiről az utóbbi időben Mihailacheval folytatott megbeszélések alkalmával nem tudtak egységes álláspontot jutni. Feltételek szerint a lemondást az is elősegítette, hogy a Konstancában tartott vezérőlbizottsági értekezlet elhatározta a Maniu védelmére alakult gárda feloszlását.

EGY BUDAPESTI FÖLDBIRTOKOS
FELESGÉNEK ÉS LEÁNYÁNAK
REJTÉLYES ÖNGYILKOSSÁGA

Brust Dávid földbirtokos felesége és 21 éves Lili nevű leánya tegnap este eltávoztak lakásukról és a Fiume-szállodában álnéven kivettek egy szobát. A portásnak meghagyták, hogy ne zavarja őket, mert pihenni akarnak. Ma délután a portásnak feltűnt, hogy még mindig szobájukban vannak. Feltörte az ajtót és eszméletlenül találta az anyát és leányát az ágyon. Beszállították a kórházba őket, ahol megállapították, hogy luminállal öngyilkosságot követtek el. Levelet nem hagytak hátra és nem tudják, hogy a dúsgazdag földbirtokos felesége és leánya miért követtek el öngyilkosságot. Brustné még él, de kihallgatni nem tudták, leánya a kórházban meghalt.

A BÉCSI PUCCSISTÁK PERÉBEN
a mai tárgyaláson az egyik védő kérte, hogy a két rendőr ügyét válasszák külön és az ügyet a vizsgálat kiegészítése végett tegyék át a rendőrséghez. A bíróság a védő kérésének helyet adott és a két rendőr ügyét kikapcsolta a perből.

NÉMETORSZÁG NEM TARTJA BE
AZ AMERIKÁVAL KÖTÖTT
KÖLCSON-EGYEZMÉNYT

Frank Wanderbilt Berlinben tárgyalásokat folytatott Schacht dr. Birodalmi Bank elnökkel a Young- és Dawes-kölcsönök kamatfizetésének teljesítéséről. Schacht dr. kijelentette Wanderbiltnek, hogy a június 3-án kötött egyezményt a kamatfizetések teljesítésére vonatkozólag Németországnak nem áll módjában betartani, mert nem rendelkezik az ehhez szükséges devizákkal.

Saarvidéki náci-puccstól tart a népszövetségi főmegbizott

Genf, augusztus 18.

A Saarvidék főmegbizottja a népszövetségi titkársághoz újabb jelentést küldött, amelyben ismételtlen sürgeti nemzetközi rendőrség kiküldését a Saarvidékre.

A főmegbizott jelentésében kifejti, miszerint kétségtelen bizonyítékaik vannak arra, hogy a jelenlegi saarvidéki rendőrség összeköttetést tart fenn a német titkosrendőrséggel, a melytől utasításokat kap és ezeket az utasításokat végre is hajtja.

Annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a saarvidéki nemzetiszocialisták esetleg a bécsi puccshoz hasonló kétségbeesett kísérlettel sem riadnak vissza.

Ez pedig véres zavargásokhoz és beláthatatlan bonyodalmakhoz vezetne.

A francia lapok, különösen a Temps, igen kemolynak látják a helyzetet és sürgetik a francia kormány közbelépését.

Suldsbachban, ahol nemrég merényletet követtek el a Német Front egyik vezetője ellen, az elmúlt éjjel kommunista plakáttagasztók ráüzeltek a nemzetiszocialistákra, akik megakarták akadályozni őket munkájukban.

A BUKARESTI TÖZSDE-ZÁRLAT

ÉRTEKTÖZSDE

Adóbón 37 és fél, Stabilizációs kötvény 42, Kisajátítási kötvény 40 és fél—41 és 1/2, Nemzeti Bank 5000—4950, Banca Română 318—320, szelvény nélkül, Banca Creditul Român 270, Creditul Minier 265—264, Resica 432—438.

ARUTÖZSDE

Óbuza 380 franco Bukarest, ujbuz 73—74 kilós 430, 78 kilós 475, zab 40—41 kilós 240 banáti állomásról, 48 kilós 315 ab Bukarest, árpa 58—59 kilós augusztusi és szeptemberi szállítás 280, tavalyi árpa 255, tengeri 270 ab dunai hajó, fekete borsó 280 franco vagon Bukarest.

A lej külföldön: Budapest 342—346, Berlió 47.36—47.54, Prága 55.70, London 504.00, Bécs 314—318.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

A feltámadó ezüst

Az emberiség az arany után az ezüstöt ismerte el legbecselesebb fémnek. Ez is már a legrégebbi ókorban megragadta az emberek figyelmét az aranyéhoz hasonló tulajdonságaival: nem rozsdásodik, kellemes színe van és nem nagy mennyiségben fordul elő a természetben. Története ennek is igen régi, ugyanúgy, mint az aranyé és voltak idők, amikor sokkal nagyobb jelentősége volt a gazdasági életben, mint az aranyának. Az emberiség legrégebbi pénze az ezüst. Az ókori népek: az egyiptomiak, görögök, rómaiak ismerték az aranypénzt, de nem volt aranyvalutájuk; az ezüst volt a pénzegység. A sárga fém szebb, értékesebb, de a gazdasági életben csak a legujabb korban töltte be jelentős szerepét; a legtöbb európai állam csak a XIX. század második felében tért át az aranyvalutára. Az aranypénz, különösen Amerika felfedezése óta folyton szaporodott, de az ezüst ott volt mindig mellette és alig vesztett valamit jelentőségéből.

Az ezüstnek már nem egyszer volt a történelemben igen nagy szerepe. Amidőn Görögország Kr. e. az V. században Perzsiával élet-halálharcát vívta. Themistoklész, az athéni vezér, rábeszélte polgártársait, hogy a lauriumi ezüsthányák jóvedelmét a honvédelem céljaira fordítsák. Ho a salamiszi tengeri csatában nem a görögök, hanem a perzsák győznek, az ázsiai barbárság kiterjedt volna az Atlanti óceánig és bölcsőjében megfojtotta volna az európai civilizációt. A középkorban is nagy szerepe volt az ezüstnek.

A sokfeleséges VIII. Henrik király állandó pénzzavarokban szenvedett s hogy kincstárát megtöltsé, bevonta az ezüstpénzt és rosszabbat veretett helyette. Nemsokára, a XVI. század közepén felfedezték az amerikai bányákat és az ezüst hatalmas mennyiségekben özönlött Európa felé. Erzsébet angol királyné alatt a pénz egyszerre elérhetetlenné vált, aminek az lett a következménye, hogy a drágaság folyvást nőtt. Olyan rettenetes volt a tömegek nyomora, hogy talán az indította Morus Tamást, híres Utópiájának megírására. S mindezt az idézte elő, hogy két vakmerő spanyol kalandor: Cortez és Pizarro meghódították az ezüstkincsben bővelkedő Mexikót.

De az arany még mindig kis szerepet játszott Anglia életében. Pénze, értékmérője az ezüst volt. Az annál font eredetileg egy font ezüst volt, amelyből 240 penny-t vertek. John Locke, az angol nemzet egyik legnagyobb gondolkodója, aki gazdasági kérdésekről is elmélkedett, azt írja a XVII. század végén, hogy a két fém: az arany és az ezüst csak együtt lehet a kereskedelemben értékmérő. Az arany csak lassan és nehezen hódított Angolországban is. Erzsébet királyné korától (1558) az Angol Bank megalapításáig, tehát másfélszáz esztendőn keresztül mindössze csak 15 millió értékű aranypénzt vertek Angolországban. 1694 és 1739 között az aranypénzmennyiség mindössze 45 millióra emelkedett. A napoleoni háborúk alatt Anglia az ezüstpénzverést is felfüggesztette és áttért a papírpénzre, de 1816-ban visszatért az aranyalapú egységes valutára, de csak névleg, mert a bankjegyek 25 százalékos fedezete ezüst volt egészen 1855-ig. Anglia volt az első ország, amely aranyvalutára tért át a XIX. században s ezt a példát követték a többi államok is a század második felében. De az ezüstnek tovább is sok hive volt s a közgazdászok állandóan vitatták azt a kérdést, nem volna-e helyesebb átérni a kettős valutarendszert, különösen akkor, amidőn az ausztráliai és a kaliforniai aranymezők felfedezése aranyinflációval fenyegetett.

Közvetlenül a világháború előtt az arany uralma megdönthetetlennek látszott. A világ számottevő gazdasági szakértői, pénzügyprofesszorai, bankárai, politikusai mind a sárga fémre esküdtek s miután a francia-porosz háború után létrejött latin pénzünió nem tudta fenntartani a kettős valutarendszert, majd a század végén az Északamerikai Egyesült Államok is áttért az aranyalapra, az ezüst tekintélye véget ért.

ZSOLT BÉLA:

ÉG ÉS FÖLD

Februárban mult csak tizennyolc éves Balaton Eszter, de a társaságban már vagy két esztendeje szkeptikus sejtelmék és többé-kevésbé alapos gyanakvások kóvályogtak a lánysága körül. Az esetei, a modora, a szerelemtől való véleményeinek és tréfáinak benfentes keresetlensége szinte félreérthetetlenül tanuskodtak ellene vagy mellette, kinek-kinek a céljai és erkölcsi mértéke szerint. A férfiak általában frivolan közeltek Balaton Eszterhez és a szemtelenségük akkor sem torpant meg, amikor rájöttek, hogy a lány négy szemközt nem olyan „könnyű eset”, mint amilyennek akkor látszik, amikor a nyilvánosság előtt szinte provokálja a támadást. A férfiak szemtelenül kezelték továbbra is, mert Balaton Eszter, ha elutasította őket, nem védekezett a hirtelen kerekedő női méltóság és társadalmi rangöntudat ismert közhelyivel: mit gondol maga, ki

reste a lángot, meg akart perzselődni egészen, fenntartás nélkül el akart égni. Nem, nem volt éppen az öntudatlanságig szenvedélyes, sőt lendületes temperamentumát éppen bizonyos racionalizmus fokozta: az apja sokat keres, jó pozíciója van, de pénzt nem adnak a házassághoz — csak úgy, józan házassági adásvétel során, tehát nem kelhet el. S ha nem kel el, ha nem veszi el senki, akkor sem akar kimaradni semmiből, egy okkal több, hogy mindent megpróbáljon. — És hátha éppen ez az út vezet a polgári révbe is? Jön valaki, akit lenyűgöz, aki nem tud többé szabadulni, aki félteni fogja és a végén ész nélkül felajánlja a házasságot, ami a naiv polgár számára a szerelmi kizárólagosság illúziójának egyetlen biztosítéka minden ellenkező tapasztalat ellenére is. Ilyen hidegen gondolta végig Balaton Eszter az utját és nem játszott, nem ugratott, amikor a

hogy mit kell tennie. Amikor még lány volt fantáziában és meggyőződésben is s anélkül, hogy tudta volna, mi, várta, hogy történik valami, valami titokzatos, szörnyű és csodálatos, ami már majdnem a halál öntudatlansága.

Ez akkor volt, amikor a tizennégy éves Balaton Eszter még szerelmes volt, anélkül, hogy férfi lett volna a közelében. És nagyon valószínű, hogy ez az elsúlytyed szerelem lépett közbe és követelőzőtt, valahányszor Balaton Eszter öntudatosan és minden szerelem nélkül kísérelte, hogy végre konkrét alapot adjon a közvélemény gyanakvásának.

★

Igy történt, hogy a hideg és elszánt Balaton Eszter egy tavaszi délután belelépett a romantikába, amelyhez látszólag semmi köze sem volt. Hogy is lett volna, hiszen senki sem beszélt a szerelemtől cinikusabb életteni humorral, senki sem tudta precízebben, ki mit jelent vagyonban, rangban, senki sem vizsgálott jobban, kivel mutatkozik a legnobilisabb helyeken, mint ő. Ez már belénevelt, belédresszírozott sajátság volt, mert az anyja józanul és asszonytársi leplezetlenséggel megmagyarázta neki, hogy nem engedheti meg magának a rangján alól való érintkezés fényűzését éppen azért, mert a rangjához, ha alaposan megvizsgálják, sok kétség fér. Tulajdonképpen nem abban a környezetben és társaságban mozog, amelyet vagyoni viszonyai és osztályhelyzete megszabnak, de ha már belekerült és egyéni esz-közökkel megszilárdította a helyét, csak ezen a társaságon belül bonyolíthatja tovább a sorsát. Balaton Eszter rászoktatta magát, hogy a legjobb társaságon kívül élő embereket testileg se vegye észre. Éppen ezért mindenkit megdöbentett, amikor a margitszigeti virágünnepélyen egy magas, barnaképű, sebhe-lyes pilótát, aki félóránként ezer méter magasból mezei virágot szórt a közönség közé, szinte teljesen lefoglalt magának és az ismerős fiatalembereket a legkö-zi szabb hangon eltávolította az asztalától.

Először mindenki azt hitte, hogy a pilóta leszerelt katonatiszt: lehet, hogy éppen előkelőség, osztrák arisztokrata, vagy erdélyi magyar ur, szóval valaki, akivel le szabad ülni egy gardenparty asztalához. De hamarosan kiderült, hogy Tóth Lajosnak hívják, egyébként Bécs és Budapest között szállítja az utasokat. Pilóta, légi soffőr, semmi egyéb. Erre megerült moraj támadt az asztalok körül. A vendégek exkluzivitása lúdbőrözn kezdett és többen elhatározták, hogy a pilótát felszólítják a távozásra. Balaton Eszter megérezte a veszedelmet, hirtelen felpattant:

— Nem jön a partra? — kérdezte parancsolóan.

— Kéremszépen! — felelte a pilóta és már ment is utána.

Gunyosan mérték végig, de ő csufondárosan nézett vissza. Már kiértek a partra és Balaton Eszter belekarolt a pilótába.

— Most mondja el, milyen az: repülni?

T. JÁNOSSY JAKAB:

Részeg éjjel, uti álom

Itt a légkör fullasztó s bárhogy fut az antó, nincs semerre kifutó.

Lezárt ajtók, ablakok, Visszafojtott panaszok, — igaz ajkon lakatok.

Villámsujtotta tölgyek... s nyílt utcákon rut szörnyek minden szépet széttörnek.

Felforgatott templomok, hegyen-völgyön gyász-romok, temetési gyászsorok...

Sirba vágó öregek, eszevesztett tömegek, Isten-verte emberek.

Itt megtörik minden fény, elbukik a tiszta lény... Szörnyű álom, szörnyű lény!

Könyörgésem eget vert!... Sirtam. — a Nap újra kelt: — felébredtem, — jó reggelt!...

vagyok én? vagy: maga összetéveszt engem egy bártáncosnővel! — és más effélével, amit hasonló szituációban az egész világon egyforma szövegrel mondanak a nők. Balaton Eszter sohasem hadakozott így, sőt, ha lehet, szabatosabb és léháb szavakkal háritotta el a férfiak agresszivitását, mint amilyen szöveggel más nő, ha leszámolt mindennel és ha Balaton Eszter társaságához tartozik, meg szokta adni az engedélyt. A férfi ezért azt hitte, hogy Balaton Eszter visszautasítása csupán neki szól, de bizonyára van valaki, aki háborgó tizennyolc évének örülhet. És tovább ostromolták szemtelennül és illúziótlanul, mert ki akart Balaton Esztertől szerelmet? Mindenki csak Balaton Esztert akarta.

★

Mindennek ellenére, bármennyire természetes lenne is, Balaton Eszter nem volt hideg és csupán kíváncsi pillé a láng körül, aki éppen azért röpköd olyan biztonságosan, mert ismeri fegyelmezett szárnyait és tudja, hogy nem égetheti meg magát. Balaton Eszter, igenis, ke-

férfiakat élénk viselkedésével és szabadszájúságával magára uszította. Inkább kísérelte és sokszor ő volt a legbosszuszabb, hogy nem sikerült, hogy minden előre megfontoltság ellenére a sorsdöntő pillanatban működni kezdett valami, rajta kívülálló automatizmus, amely megvédte saját maga helyett.

★

Ezek a sikertelen kísérletezések szinte rögeszmévé dagasztották Balaton Eszterben az elhatározást, hogy mindennek meg kell történnie. De szerencsétlenségére volt benne izlés, kritika és főképp titkolt érzelmesség és regényesség. Bármennyire igyekezett tárgyilagosan beállítani az ügyet, mint amelyre szüksége van, céljai érdekében és szüksége van, mert a sok szó és gesztus, amelyekkel évek óta idézte, időszűrővé tették az életében, — az első lépés minduntalan elakadt. Mert a férfiak, akikkel szembekeült, nem feleltek meg annak az elképzelésnek, amely akkor született meg Balaton Eszterben, amikor még nem volt józanul eltökélt és nem tudta pontosan,

Az ezüstpénznek sok a hive, akik most arra is hivatkoznak, hogy az aranypénzrendszerek sem bizonyultak szilárdnak, azok is megrendültek a világgazdasági válság következtében. Egy kiváló pénzzakértó azt írja, hogy Kinában, amelynek sohasem volt aranypénze, az ezüst a világháború óta sokkal jobban bevált, mint az arany Angolországban, vagy Amerikában. Az arany babonáját megdöntötte a gazdasági válság, — az ezüst, illetve a kettős valuta hivei szerint. Az aranypénz ellen felhozhatják még azt is, hogy az aranyfizetés is egyik, főoka annak a rettentő gazdasági katasztrófának,

amely az emberiséget 1929 őszén sújtotta s amely még maig sem ért véget. Ha nem lett volna kötelező a nemzetközi forgalomban az aranyfizetés, nem következtek volna be az elmúlt négy esztendő súlyos pénzügyi zavarai. Amerikában most visszaállították az ezüstpénzt. Sok hive van az olcsóbb, kisebb értékű ezüstpénznek, főleg a farmerek képviselői között. „Az emberiség az arany kenesztjére van fészítve!” — mondotta a legutóbbi választási kampány alatt egyik szónokuk. A Wall Street bankárai ellene voltak az ezüstpénz visszahozatalának s ellene nyilatkoztak eddig az angolok is. A kettős

pénz hivei azt mondják, hogy ha az ezüst jó volt, mint pénzt kétezeröttszáz esztendőn keresztül, miért ne volna jó ma is? Angolországban több mint ezer esztendőn keresztül ezüst volt a pénze, tehát ma sincs semmi ok az idegenkedésre, csak meg kell állapítani helyesen a két fémérték arányát.

Mindössze hatvan esztendeje, hogy az arany föléjekerekedett s most az ezüst Amerikában kezdi visszaszerezni egykori méltóságát. Az arany és ezüst szépen meg is fér egymás mellett s a kettős valutarendszer jobb gazdasági viszonyokkal kecsegtet.

— Semmi. Higgye el, semmi. Az ember pár perc alatt megszokja.

— Akkor mért repül? Azt hittem, olyan rendkívüli, hogy sohasem lehet megszokni. — Mégis csak más lehet az felhők közt, közel az éghez. . .

A pilóta vállat vont, idegen maradt tőle a lírába szaladó lelkesedés, de ösztönszerűleg nem ábrándította ki. Nem felelt mindjárt, később ezt mondta:

— Próbálja meg!

— Mikor?

— Tudja mit. . . jöjjön velem holnapután Bécsbe. Reggel indulunk, délután már itthon is lehet.

A lány beleegyezett.

— És felvisz magasra? Milyen magasra?

— Amilyen magasra csak akarja.

A lány erősen magához szorította a férfit karját.

— Olyan magasra vigyen fel, hogy a földet egyáltalán ne lássam!

A pilóta nevetett.

— Ennél semmi sem könnyebb! Elbujunk egy felhő mögé!

A lány lehunyta a szemét. Igen. Elbujni a felhők mögé és ott, közel a Naphoz... Végigborzongott az elképzeléstől: két-ezer méter magasságban talán mégis el tudná veszteni a fejét. . . Mindegy, hogy ki ez az ember. . . hiszen az ő lánsága már régóta elintézt dolog, ha valójában szűz valóság is, — de miért ne legyen az első ölelése örökké emlékezetes, gyönyörű, felhők mögött, közel a csillagokhoz? Legalább először csattogjon ég és föld között!

A pilóta zavarodottan lépdelt mellette, nem merte kinyitni a száját, mert megérezte, hogy a lány már az övé, de egy ügyetlen szó elronthat mindent. Nagy hold volt, csönd a Dunán és messziről zene és virágillat. A pilóta azt hitte, hogy érzelmesebb kell mutatkozni és egy bus bécsi dalt füttyörszített.

Harmadnap reggel Balaton Eszter borkalapban, kockás szoknyában, angol harisnyában és lapossarkú cipőben megjelent a mátyásföldi repülőállomáson. Nem volt utas kívül, a pilóta maga mellé szíjazta és a korareggeli kékségbe hangtalanul hussant fel a gép. Balaton Eszter tele volt az ismeretlen élményre való várakozással. Istenem, repülni. . . milyen csodálatos és komikus. . . hogy zsugorodik össze minden. . . milyen kicsi lesz, ami odalenn a legnagyobb volt. . . a templomok. . . a parlament. . . a törvényház. . . és a világ hogy kitáru!

Balaton Eszter boldogan nevetett és azt hitte, hogy már teljesen elszabadult a földtől. Extázisában szinte célnélkülinek érezte a repülést, elvonatkozott minden realitástól, csodálkozott, hogy a dolgoknak nevük és értékük van és hogy az emberek komolyan veszik a törvényeket, amelyek lent az életet szabályozzák. Valahogy az volt az érzése, hogy az egész föld nem egyéb, mint egy ház, ahol nem érezte jól magát, ahol sok volt a zavar és most elköltözik, anélkül, hogy foglalkoztatná, ami mögötte marad. Hiszen ugysem tér vissza többé. . .

De félóra repülés után mégis észrevette a pilótát, aki nyugodtan, de teljes érdeklődéssel a géppel foglalkozott.

— Ezerhétszáz méter! — mondta. — Még?

— Még!

A gép karattyolt, a magasságmérő ingája idegesen mozgott, a pilóta keze a kormánykerékhez tapadt. Kétezeren felül jártak, amikor a pilóta megszólalt:

— Na, most elbujunk a felhő mögé.

Beleturódtak a felhőbe, a leány lehunyta a szemét és várt. A gép zugott, a propeller tépte a sűrű ködöt, fenn a magasabb légrétegekben vihar támadt.

Villámok és mennydörgés. Aztán kibukkantak a felhőből és a dus délelőtti nap már Bécs mocskos, egyenetlen házait ömlött.

Aspernben leszálltak, a pilóta nevetve mondta:

— Na, ugy-e, hogy semmi? Hamar meg lehet szokni.

— Csakugyan, semmi!

A leány szomoru volt. Nem így képzelte ég és föld között, felhő mögött. . . Eh, ostobaság! Technikai képtelenség. . . És már megint a földön vagyunk. . . ugylátszik, nem lehet megszokni.

Megébedeltek egy kocsmában s a pilóta sétára invitálta a leányt.

Balaton Eszter ekkor már rájött, hogy ostobaságot csinált: neki, aki mindig okos és eltökélt volt, nem szabad elhagyni a szilárd talajt, az ő talaját. . . most hát repült a csillagok felé és itt van ezzel az otromba sofförrel, ezzel a mechanikussal, aki egész uton csak a géppel törődött. Egyszer sem kockáztatta meg, hogy kitörje a nyakát, egy csókért, egy érintésért. Kocsis a bakon, vigyáz a lovakra, ez az egész. . . Nem is veszi ész-

re, hogy közelebb van az éghez, hogy repül. . .

Mintha az Andrassy-uton vezetne egy vacak taxit. Eh. . .

— Négy órakor indulunk visszafelé, most még csak félhárom. Mi lesz addig? Miről beszél vele? Mivel tölti az időt? Be kellett volna menni Bécsbe, hazautazni a gyorsvonattal. . .

Füves, bokros vidéken sétálnak. A pilóta azt tanácsolja, hogy üljenek le. A látnak mindegy. Leülnek. A pilóta beszél légi kalandjairól. Egyszer elromlott

a motor, éppen egy lakodalmas ház kertjében szállt le, az utasokkal együtt reggelig jól tartották. Egy olasz grófnő is velük volt, berugott, viszonya volt vele. . . Hogy az ember milyen nőket kaphatna, ha akarná. . .

De ő jól megnézi, hogy kivel kezd.

Most szemtelenkedik. Meg akarja csokolni Balaton Esztert. A lány védekezik.

A pilóta erőszakoskodik, a lány felpattan, tiltakozik. A férfi átkapja, letöri.

Balaton Eszter hirtelen egész hidegen, józanul végiggondol mindent. Komikus és hasztalan volna, ha most védekezne.

— „Tovább, tovább mondjad! Építésről halljak!”

— „Később, amikor már nem bírták a bombabombolástól, halálordítástól fülek sikeitültek, szemek feketültek,

zsebek megürültek, végső vonaglással üvöltének: Elég volt!”

— „Építésről halljak, ifju vállvetésről!”

(Ujabb szöszhintés!)

— „Elindultunk újra, takarodót fújva, romhalmazt takarni. Eltakartunk mindent, de a fiainktól kellett, hogy tanuljunk, újból új fogalmak, új nevek születtek. Országhatárokat húztak tollvonással odébb a térképen.

Aztán éltünk szépen, csendben, megbékélten: konjunkturát éltünk!

— „Fejlődés! Akarat! Konstrukció! Munka!”

(Lángot vet az ostor!)

Alkotást mutass fel!”

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

És a most épülő hosszú időhídoa nem így fog érkezni kopottan kopogva kilencszázötvennégy augusztus havában.

— „Alkotást mutassak? Fejlődéshullámok az egekig csaptak, (észszerű termelés!) vaskasszák duzzadtak. Égi hullámverés!”

— „Hullámot korbácsolj! (Csattog a szó-ostor!) Vállvetve! Feszítsd meg!”

— „Nagyon feszítették. Hullámok tövében iszap és ingovány. Hajók rakományát (részvények zuhannak!) ide vetették be.”

(Itt a tultermelés!)

— „Álmaink hol vannak?

— „Aztán sokan lettek, akik teremtettek, most. . . leépítették.”

(Jó a futószalag!)

— „Ezt hoztad hát vissza, husz év elteltével az iskolapadba!”

Itt a szó elnémul, a kar lehanyatlik. Megfeszített inak lazultan lefennek tehetetlenségbe.

Husz évvel előtti nekilendülésről hiába kopognak akaratkovácsok szókalapácsokkal.

Új, nagy vállvetésről, nekibuzdulásról megfeszült izmokkal tettekbe-sújtásról döngessen pöröllyel, aki most elindul.

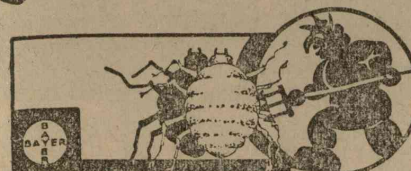
ZELIO

Leghatásosabb szer a patkányok és egerek kiirtására.

Kérjen csakis ZELIO-t

CERTAN

Poloskák és rovarok gyors kiirtására

használgon csakis CERTAN-t

A világ legmélyebb aranybányája

Délafrikában most nyílt meg a Robinson-bánya, amely a világnak nemcsak a legmodernebb, de egyben legmélyebb aranybányája: 2550 méter mély! A Robinson-bánya Johannesburg mellett fekszik. Johannesburg 1710 méterrel a tenger színe felett épült, így a bánya 1550 méter mélysége azt jelenti, hogy ennek az aranybányának legmélyebben fekvő tárnái 840 méterrel mélyebben fekszenek, mint a tenger tükre! A világ legmélyebb aranybányája eddig a 2300 méter mély Village-bánya volt. Két és fél ezer mélyen 108 fok meleg van, ilyen meleg mellett pedig a munkások nem tudnának dolgozni. A Robinson-bányában rendkívül érdekes hűtőszerszerzetet állítottak fel. Ez a szerkezet kétszáz ezer fokban, vagyis 100 millió fokra került!

273 fok hideg!

A tudományos világban nagy feltűnést fog kelteni a hír, hogy két tudós vegyésznek sikerült a zérus pont alatt kétszázhetvenhárom fokot, a tudományos megnevezés szerint az „abszolút zéruspontot” elérni. A két tudós együtt kísérletezett az oxfordi egyetem vegytani laboratóriumában. Az egyik a magyar Kürthy, a másik pedig Simon német vegyész. Évek óta nagy csendben, minden feltűnést elkerülve, dolgoztak és munkájukat most siker koronázta: a „hideg sark” az „abszolút zéruspont” kérdését nagy lépéssel vitték előre.

Mi tulajdonképpen az „abszolút zéruspont”? A hidegnek az az elképzelhető és elgondolható legmélyebb pontja, amelynek csekélyebb hőmérséklet már el nem érhető. Ez kétszázhetvenhárom a fagy-pont alatt (Celsius-skála szerint mérve.) A hőmérsékletnek felfelé — legalább elméletben — a természet nem szabott határt. Ez a hőmérséklet az anyagban levő, egymástól bizonyos távolságban keringő molekulák mozgásától függ. Minél gyorsabban mozognak ezek a molekulák, a hőség annál nagyobb. Egy zárt szobában például a levegő molekulái másodpercenként mintegy kétszáz métert tesznek meg. Ha például a molekulák mozgási sebessége másodpercenként a kilométerek százát éri el — mint például a nap belsejében —, akkor a hőmérséklet is több száz ezer fok Celsiusra emelkedik. Ebből a tételből magától következik, hogy minél lassabb a molekulák mozgása, a hőmérséklet annál alacsonyabb. Ha azután ezek a molekulák teljesen mozdulatlanok, akkor az anyagban a legcsekélyebb meleg sem található és a hőmérséklet elérte azt a mélypontot, amelynek lejjebb már nem szállhat. Kürthy és Simon a meglepő eredményt teljesen új módszer alkalmazásával érték el. Ők nem a testek csépfolyósításával és nagy nyomás alkalmazásával kísérleteztek. A két vegyész az anyagok magnetikus erejét csökkentette. Tapasztalták ugyanis, hogy a magnetikus erő hirtelen elvonásával a molekulák mozgásában nagy zavar keletkezik, mely hőcsökkenéssel jár. Ez a megfigyelés adta a gondolatot, hogy a Kelvin-pontot talán ilyen eljárással el lehet érni. A két vegyész felfedezése alaposan bizonyult, mert a napokban siker koronázta fáradozásait és elérték az „abszolút zéruspontot”. A tudomány, az emberi akarat és tudás tehát ismét nagy lépéssel haladt előre a természet titkainak oly féltve őrzött brodmájában.

Vénusz új talapzaton

Páris, augusztus 19.

— Mily szűkszelműek maguk, újságírók! — mondotta a Louvre előcsarnokában a műtörténész. — A leghírhírből semmiségekről oldalakat képesek összeírni. Legutóbb például a világ összes lapjai megírták, hogy Indokínában új kormányzót neveztek ki. Pedig mi fontossága van ennek? Franciaország éppen úgy „pacificál” tovább, mint eddig, vagyis a bennszülötteket éppen úgy gyilkolják halomra, mint a múltban s mint fogják a jövőben is, tekintet nélkül a kormányzó személyében beállott változásra. Legutóbb például Trong-ot lölték mellbe, szegény feje a helyszínen kiszáradt. Utána még hét társát civilizálták át a másvilágra. Hogy új kormányzó írja már alá az ítéleteket, ennek nincs jelentősége a dolgok szempontjából, annál kevésbé, mert maguk nem az ítéleteket mőltatják, hanem a kormányzót. Mindig a legközbírósebb, legformább szempontból fogják meg az eseményeket. A Louvre átalakításánál például azt tartották legfigyelemreméltóbbnak, hogy a köztársaság elnöke is megtekintette a helyiségeket...

— Véleménye szerint miről kellett volna írni?

— Arról...

És karját előrenyújtva az egyik folyosó végére mutatott. A folyosón jobbra és balra szobrok állottak, az ókori művészet remekéi. A sor végén pedig, teremsvéü kiöblösödésben, teljesen egyedül, ünneplésen, szívesítő méltósággal és kimagaslóan a világ legszebb, leghasonlíthatatlanabb asszonya.

A milói Vénusz.

— Látja, mily fenségesen van elhelyezve?

Valóban, mily fenségesen van elhelyezve! Ebben nagy mesterek a franciák. Mintha egész Páris azért épült volna csak, hogy szobrainak és műemlékeinek környezelül szolgáljon. Itt semmiesetre sem fordulhatna elő az, ami Pesten, ahol a Bazilika hátát mutatja a Vilmos császáruinak, tiszteletreméltó főkapujával a Zrínyi-utca felé bámulva, mintha ugyan különösen érdeklődnek az 5-ös szám alatt székelő főkapitányság iránt. Mily csodálatos a Vénusz környezete! A látogatót répiilet kábítja már akkor is, amikor feléje közeledik. Ez ő! Oh, ez hát ő!

— Erről írjanak hát, uraim! Ez az igaz világraszóló esemény! Hogy az, ami a szépségszemély legfőbbkétesebb megtestesülése, méltó pozíciót talált. Ez az előléptetés évezredekre szól, örökre, ameddig

csak nemesebb érdeklődés lesz a földön. Ez a Vénusz, anélkül, hogy pacifikálna s halálos ítéleteket írja alá, nagyobb tisztet tölt be, mint gyarmataink bármelyik kormányzója...

*

Meg kell jegyezni, hogy Vénusz, még ha akarna is, sem írhatna alá halálos ítéleteket. Ugyanis karjai hiányoznak. Éppen ez jellemző a szépségére. Végtagok nélkül is külön, mint Marlene Dürich a maga — tagadhatatlanul — finoman ápolott végtagjaival.

Milyen különös, hogy az emberekben semmi fogyatékezetet nem kelt a karok hiánya. Pedig a bénaság rendszerint viszsztatásztító. A milói hölgnél azonban a hatás éppen az ellenkező. A műtörténész fel is világosított, hogy az apatátlanok nagy tömegére éppen az gyakorol oly rendkívüli benyomást, hogy Vénusz torzó.

— Így ugyanis, — mondotta — mindenki a saját mozgásideáljainak megfelelőleg helyezi el a karokat, amelyekről nem tudjuk, hogyan feküdtek. Művészek és tudósok könyvtárakat írtak már össze a dolgról, de nem tudtak a dologban meg-egyezni. A valószínűség az, hogy baljában almát tartott, jobbával pedig leplét fogta. De ez sem biztos. Mindenki úgy képzelheti a dolgot, ahogyan jól esik neki. S a polgárok nem is fukarkodnak fantáziájukkal. Multkoriban például egy belga ismerőssémmel voltam itt, kissé kopasz, kövérkés és kereskedő. Teljes óráig állott a Madame előtt. A végén megkérdeztem tőle, vajjon mit nézett ilyen hosszasan?

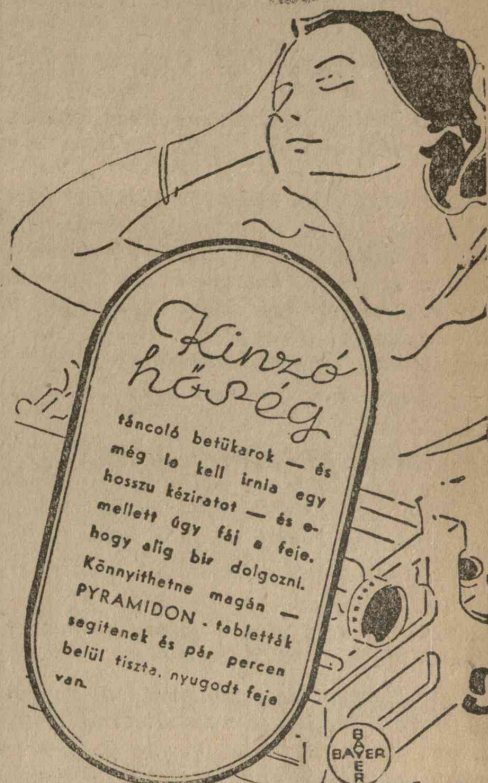
— Képzeltben a karjait helyeztem el...

— S milyenek láta a dolgot? — érdeklődtem.

A belga kissé elrövedt, azután így szólt: — Összinté legyek? Nos, a jobbával leejtette a peploszt, a baljával pedig előrenyúlt, egyenesen az állam alá, megcsiklandozta a tokamat és azt mondotta: kuckukuckuc!

A történész észrevette az arcomon, hogy az ugynevezett műelőzet állítólag tiltakozik bennem.

— Ne fintorgasson, tisztelt ur! A művészetben mindenki magát keresi és találja meg. A műkereskedő az áremelkedést, a szépművészetek növekedése a vizsgái tételt, a polgár a kuckut, a széplélek a műfelháborodást s a szegény ember a nemi nyomorúságot. Csupán néhány kivételes nézi a tiszta szépséget, az eszmei műalkotásnak kozmikus magasságából a dolgokat. S ez még szerencse, hogy így

Minden tablettán rajta van a BAYER keresztl

Pyramidon TABLETTAK

van. Mert legalább érdeklődnek az emberek s valami rájuk ragad. Tehát ne mutasson megvetést a belga kereskedő iránt, hanem legyen egyszerű és őszinte. Miután rokonszenvezem Önnek, félórára lemegyek a holland primitívek termébe s ez időre egyedül hagyom Önt Vénusszal. Csúfíjon a karjaival, amit tetszik!

*

Mikor kifordultunk a Louvre-ból, szerényen azt a véleményemet kockáztattam meg, hogy Vénusz nem is annyira szép, mint amennyire hiszik.

— Tulságosan egyforma a két arcféle...

— Ebben igaza van! — hagyta helyben a műtörténész. — Az ókoriak nem vették még észre, hogy a fejnek a harmóniája két különféle arcból alakul ki. Tehát jobbról-balról ugyanazokat a vonásokat mintázták meg s még a hajviseletet is két egyforma félre bontották. Ez kissé életelenné teszi alkotásaikat.

— S amennyire a peplosz engedte, önagysága alsótestét is elmintáztották találtam...

— Ez is lehet. Nekem is úgy rémlik, hogy a csipője kissé körvonalas. Vénusz ugyan a szerelem istennője, de nem a fogamzó szerelemé. Szóval nem anya. Erre külön mennybélijük volt a görögöknek, akit talán tizenkét-tizenhárom kebelrel ábrázoltak. Vénusz, mint terméketlen je-

DÁVID ISIVÁN:

KORUNK KÖNYVEI

Ezt a gyűjtő nevet a „Korunk” című folyóirat adta különnyomatainak, de ha jellemezni akarunk ezeket a kiadványokat, akkor is ez a két szó talán a legjobban rájuk, annyira korszerű igényekre felel az a három igénytelen külső sárga füzet ami a sorozatban eddig megjelent. A gazdasági és társadalmi helyzet bonyolultsága sohase várt ennyire elméleti tisztázásra, mint manapság, amikor a látóhatáron ismeretlen felhők tornyosulnak s a légkör oly feszült, hogy minden óra kitöréssel fenyeget. A szorongás perceiben pedig azok is nyílt szemmel akarnak látni, akiknek fészket a társadalmi elszigeteltség vattázza puhává s akiket kellemesen tompított mesterséges fény kísér utjukban is.

Legyünk bármilyen nézetben s tápláljunk bármilyen ellenőrzést a feltörő osztályerők elfogatlan, vagy különösen velük együtt érző elemzésével szemben, magának a helyzetnek ábrándmentes elméleti tisztázására, a társadalmi rugók maradék nélküli magyarázatára sohase volt nagyobb szükség, mint ma. Borongatót népkisebbségi sorsunkban még inkább, mint valaha. Nekünk nincs mit várnunk a maradásig prófétáitól. Nincs mit kapaszkodnunk rég meghaladott eszmékhez, mikor egyetlen életreményünk a népi élni akarás feszítő-ereje az a hatalmi szervezettel szemben, melynek eszközei mindinkább a reakció leg-

ujabb fenyegetéseiből valók.

A haladásellenes világnézeteknek természetesen nem érdeke a legendák és hagyományos balítéletek nélküli, lényegében tudományos szemlélet. A mult visszajáró szellemeinek a tudomány rendszerint csak álca, amivel a beidegzett szokást, a már-már pusztulásra ítélt társadalmi béklyókat általános, „örök” törvényté szeretőn emelni. A társadalmi fejlődés szakaszainak szükségességükön bekövetkező átváltásáról nem akar tudni, annál inkább nem, minél jobban inog alatta a föld. Nem akar hajdani önmagának roncsaival találkozni a társadalomszemlélet meztelen tükreben. S annál életerősebbnek, annál virulóbbnak énekli magát, minél inkább megszámlálva a napjai.

Természetesen nem érdem, hanem pusztán következetesség egyik oldalon világlátásra, valóságsszemléletre törekedni a minden új indulást kíméletlenül megtorló uralmi gépezettel szemben. Amint a másik oldalon ugyancsak nem balgaság saját érdekükben a társadalmi beépítettség hatalmi teljének oltalma alatt életreményt önteni a kívénthet erekre.

Mégis, vannak a tömegijedelemnek órái, amikor a meztelen valóság tudat alá gyúrt képei felszínre törnek s a reakciós káprázatokban megrendült bizalom helyét átveszi a történelem szemtől-szemben való vállalása. A mi nemzetiségi sorsunk pedig különösképpen megkívánja

az események tárgyszerű értékelését s különböző eszmei áramlatok lemerését a gazdasági és társadalmi szemlélet könyörtelen mérlegén. A különféle hatalmi érdekektől terjesztett társadalmi ábrándok, valamint beteges tévhittek egyaránt komoly átértékelésre kell hogy kerüljenek, mielőtt teljesen megfertőznék közvéleményünket. A kiváltságosok politikai játéka a helyzetükkel fogva nekik kiszolgált, — megekkel, éppen úgy nincs helye — akik mint nép is kijátszottak — mint az önhibe-
getésnek.

A Korunk említett kiadványai, habár általános érdekűek, minket különösképpen érdekelnek, akik nemzetiségi sorsunkban helyzetünk egyenes követelményeként, reális szemléletre törekszünk. De különben is, az események kusza tömegébe való bevilágítása sohase volt oly sürgető, mint ma. S keresve sem kaphattunk volna erre komolyabb hangot, alaposabb felkészültséget, mint amivel ezek a könyvek rendelkeznek.

Az első a tőkésuralom krízisének utját és fennmaradt életlehetőségeit kíséri végig, a második a munkáskérdésekkel kapcsolatos és bukó fasizmust tárgyalja, végül, a harmadik, a zsidókérdés mai belső megoldási kísérleteivel foglalkozik. Nem népszerű brosúrák ezek, akik kimerítőnek kellő hézagokkal és kellő óriásléptekkel tárgyukat, hanem tudományos taglalásai egy-egy lényegbe vágó fejezetnek, akik aztán rávilágítanak a szétágazó szálak útján a felölelt kérdésnek egész terjedelmére.

Jeszenszky Erik tanulmányánál a címről ítélve „Kapitalizmus és külkereske-

lenség, keskenyebb csipővel is megtette volna.

— S némileg bántott a végtagok hiánya is...

— Előfordulhat. Száz évvel ezelőtt meg voltak még. Amikor Molos szigetén egy paraszt kiásta a márványtömböt, még sértetlen volt. Eppen ezért 750 piasztért kért a leletért, amit a meloszi földművesek össze is adtak, mert az volt a terük, hogy a szobrot, amelynek meztelensége bántotta az erkölcsösségüket, ajándékba küldik Morusi hercegnek, a török kormányzóknak, akit gyűlöltek...

— Akkor miért éppen neki akarták ajándékozni?

— Persze, elfelejtettem mondani. A plébános ugyanis azt vélte, hogy a pogány nő szerencsétlenséget hozhat tulajdonosára. Így került szóba a herceg.

— S hogy jutott el Önökhöz, a Loureba?

A műtörténész megrökönyödve bámult rá.

— De hiszen Ön nem ismeri a francia történelem elemi sajátosságait sem! Hogy miként került ide? Hát sarcollott! Megtámadtuk azt a küldöttséget, amely Vénuszt a hercegnek volt szállítandó. A csata során törtek le és veszték el végképpen a karok. Ilyet kérdezni, hogyan került ide? Annyit csak tudhatna, uram, hogy műkincesink kilencen százalékat zsákmányolással szereztük...

Kissé elgondolkodott.

— Noha meg kell adni, hogy utóbb a 750 piasztért elküldöttük a parasztnak. Tehát potom pénzünkbe áll a história. Egy középszerű démon, ha ilyen összegről tesz említést neki, hátat fordít Önnek. Az a gyűrű, amelyet Aga Khan ajándékozott Dolly Jancsinak, négy millió frankba került. Pedig ez a Jancsi nem szép s nem is okos, nem is fenséges. Egyedül az antikvitásban tart némi rokonságot Vénusszal. Az igazi szépség azonban mindig ocsó és egyszerű. Ez a Vénusz, két frank beléptidij ellenében, bármikor rendelkezésre áll Önnek. A valódi, olimposzi szépség ott kezdődik, amikor milliókhoz szól. Amikor egységekhez, akkor csak hitvány földi utánzat, árfolyamkülönbséggel. Ezzel be is fejezhetjük. Legfeljebb még annyit, hogy ez az árfolyamkülönbség, már ami a Dolly Jancsik milliók kurasát illeti, kipengethető mindenki által, aki elég sok aranyat harácsol össze. A Vénusz kétfrankos entrée-ja viszont megfizethetetlen. Rothschildnak is bizonyos feltételek nélkül, S ezzel azután vizsgálódhatik Ön is velem együtt. A szegény embernek még az istennők sem adnak mást, mint a mások nyomorát...

Mikes Imre

Nyárból az őszbe

A divat is ismeri az előszezon fogalmát: az őszi augusztusra esik, a tavaszé februárra. Legizgalmasabb, legérdekesebb időszaka az öltözködésnek.

Többnyire a kalap képezi a nyitányt. Februárban a szalmakalap, augusztusban a filé, a bársony, stb.

Az idén a „béret” viszi a szót. Nagy, puha sapka. Van Dyk, Rembrandt férfiportréiról ismerjük, Bretagneban a nép viseli. Nagyon laposan teszik fel, mélyen szemükbe húzzák a „béret”-t a hölgyek, úgyhogy ernyőszerűen árnyékolja arcukat. Ráncoltak és raffoltak, kényelmesek, de valljuk be, kissé melegek még az augusztusi jó napsütésben.

Hiába. Augusztusban már „passé” a szalma. Legtöbbjük filéből készült, de bársonyt, sűrűn steppelt taftot, vásznat is alkalmaznak. Szabálytalan vonalukkal jó keretet adnak. Tetszés szerint formálhatók, igazíthatók a fejen, feltétlenül jól állnak mindenkinek.

Háromszögletű kalap is van, de olyan puha és lapos, hogy alig különbözik a „béret”-től. A nagykarimájú kalapok lelapított, gyűrött fejjel készülnek; karimás „béret”-k.

Megnevezhetetlen szintű filceket látnak. Megint divat az ilyen artisztikus színben, teljesen egy tónusban tartott toiletté, ruha, cipő, kalap, kesztyű együttese. Semleges, nem feltűnő szín az alap, élénk szalagdisz, vagy tarka tollék ad vidámságot az összeállításnak.

Nagyon szabad, fantasztikus, játékos franciás kalapokat is látnak. Rójt, masli, toll ékesíti őket. Esetleg kitömött, igazi madárka, amelyent anyáink is viseltek és

amelyért annyi szemrehányás illette őket a madárbarátok részéről.

Az előszezonban majdnem nélkülözhetetlen, de ősszel, sőt télen is jó szolgálatot tesz a szövetruha. Ezidén egyszínű, melírt, alig észrevehetően csikozott „jersey” ajánlkozik erre a célra.

Az őszi, nappali ruháknál többnyire az angolos szabás győz. Egyszerű, komoly, angolos ruhák készülnek sajátjukból szabott pántokkal díszítve. Gyakori a jumper-ruha, a kabát-ruha, a kosztümruha. Fehér ingbetét vagy tarka sál a díszük, esetleg csak különleges gombok.

A szövetanyagok vetélytársaképpen kell megemlítenünk a szőrméket.

A nemes szőrmék ma is tartják előkelő pozíciójukat, de mellettük különös szintű és fogású szőrmeszövetekhez is lesz szerencsénk, amelyeknek eredetét a legnagyobb fejtöréssel sem állapíthatjuk meg. Azt hihetnők, új állatokat fedeztek fel kutatóink. Pedig régi ismerőseink, gyakran háziállataink áldozzák fel bőrtüket a divat oltárán. Kutya, macska, nyul, bárány, leopárd és róka, még világot nem látott borjú, csikó a szücs kezén és nem utójára a világhírű magyar szücsipar művészetével soha nem látott különös és szép kabátanyagokká lesznek. Szabásban, feldolgozásban éppen úgy alá vannak vetve a divat szeszélyének, akár bársony vagy szövettestvéreik.

Nem drágák, de nem is örök életűek, mint a nemes bundák.

Bunda ma nem egyértelmű a meleg kabáttal. Ha fagypontra alá sülyed a hőmérő, meleg bélést gombolunk beléjük.

— cs — t

Oh, ezek a lábak!

IRTA:

VÁRADY ILUS,

A BÉCSI KOZMETIKAI EGYESÜLET ELNÖKNŐJE

Az ókori klasszikus kultúrákban a nő sarut hordott, amelyet ékszerektől csillogó szíjakkal kötözött kecsesen a lábára. Miután a saru éppen csak a lábatalpát és a sarkait takarta valahogyan el, igen nagy gondot kellett fordítani a meztelen lábak kezelésére. Ma a strandoló nők szintén kénytelenek meztelen lábakkal mutatkozni a világ előtt és a lábuk a legtöbb esetben a gyárilag készült, rendesen a kelleténél egy számmal kisebb cipők nyomorításainak, valamint az ápolatlanságnak igen csunya jeleit viseli magán.

A legnagyobb ritkaságok közé tartozik a strandokon kifogástalan formájú és egészséges lábakat észlelni. Ebből jól

láthatjuk, mi az oka annak, hogy olyan kevés nőnek van az utcán szép, ritmikus, egyenes tartású járása. Megnyomorított és elhanyagolt lábakkal nem lehet szépen járni.

Milyen borzalommal olvastuk és olvassuk még ma is, hogy a kínaiaknál a lányok lábait maradi szülei készakarva belepréselik valami cipőfélnék tartott, a természetesnél jóval kisebb lábballibe és ugyanakkor egész éven át nem szűnnek meg olyan divatos cipőket hordani, amelyek nemcsak hogy szintén kisebbek a lábuk fejénél, de amellet még természetellenesen magas sarkokkal vannak felszerelve, legtöbb esetben még csak nem is rugalmas hóból, vagy rugékony

delem” csak valami keveseket érdeklő szakkérdésre gondolnánk. Olvasása közben azután rájövünk, hogy a tökerendszer közgazdaságának egész alkotás és fejlődésbeli rajzát megadja annak irányadó szelepe és mintegy életlehetőségeinek meghatározója: a külkereskedelem révén. Az első, elméleti rész, naponként felmerülő fogalmakat kísér gondos szabatsággal megfogalmazott magyarázatokkal s az egészet a legáttekinthetőbb rendszerbe állítja a második rész az előbbi tételek számadatokkal való igazolása. Tudományos követelményeket kielégítő feleletet ad Jenesszky a tőkésrendszer időnként és arányaiban fokozódó nehézségeire s leszűrt eredményeivel az egész tanulmány lassan a világ-gazdasági helyzet felmérésévé szélesül az állami önállósági törekvések és a gyarmati, meg világpiaci összefüggések elméleti megközelítéséig. Ennek az ismeret nélkül az egész külpolitika minden elképzelhető eseménnyel, csupán többé-kevésbé ismeretlen értékű és jelentőségű kártyák keverése előttünk, amivel tetszés szerint lehet élni és visszaélni a különféle mellékcélokat szolgáló magyarázatokban.

A tanulmány első megjelenési ideje 1931–1932, de a kiélezettségnek az a fok, amelyen ma a világ-gazdasági helyzet illetve a különböző érdekeket hol egyeztető, hol keresztező külpolitika áll, már előrevetette az árnyékát. Jenesszky írásának tudományos hűségét igazolja, hogy megállapításai világot vetnek az azóta bekövetkezett változásokra is, míg az ugyanakkor megjelent egyéb „kulcsok” a világhelyzethez, pernyi lelkesültségükkel és buzgalmuikkal különböző álmegoldási formákért együtt vesztették el

érvényüket az általuk istápoltt próbálkozások levitéztlésével. Néhány irányvonal rámutat a számban és jelentőségben növekvő végzetes lehetőségekre is s az olvasó ezeknek szemelőtt tartásával bőveges támpontot kap a helyben és időben bonyolódó kérdés további tisztázására.

A nagytőkés frontnak teljesen politikai vetületű, de nagyon is gazdasági érdekű védekezési formája a fasiszmus: a fennálló rend tömegbázis-keresése s a társadalmi egyensúly erőszakolt, mesterséges fenntartása. A válság-megoldási legéndák hangulatsínáló eszközén kívül a fasiszmusnak van egy realisabb „társadalommentő” programja is: a munkásszervezeteknek a közvetlen nagytőkés érdekek szolgálatába való állítása. Sándor Pál ezt a kizárólagosan felfelé gyümölcsöző szervezeti prést, illetve annak különféle jelentkezési formáit tárgyalja „Fasiszta munkakodexek” címen, kimutatva a fasiszta „szociálpolitika” lényegesen munkáselnyomó, sőt a teljes kiszolgáltatottságra s az életlehetőségektől folytatott küzdelem megsemmisítésére törő jellegét.

A gyakorlati kérdéssel együtt Sándor nyelve is liktetőbb és erőteljesebb. Jobban érzik rajta a politikai események vermozgató hatása, s egyben közelebb állunk tárgyával a mindennap szinpadához. A Carta del Lavoro, a hiderizmus szociálpolitikája, Roosevelt munkakodexe, Gömbös 65 pontja, Dollfuss kikerőfasiszta törekvései egymásután kerülnek megtárgyalásra kulisszák és drapériák nélkül: a titkos, vagy félig titkos mozgató-szálak teljes feltárásával.

A harmadik füzet a zsidókérdést tárgyalja s ezzel még jobban összeszűkül a látóör. Varga László ezt legalkalom-

szerűbb tükrözésében, a zsidóság nemzetközi külsejű szervezkedésében mutatja be. („A zsidókérdés és a cionizmus”). — Amilyen áttűtő erejű válasz volna azonban egy valóban népi, tömegérdekekért harcoló szervezet, oly téves vágányra terel a cionista célkitűzés minden kerekettet feszítő energiát. Felszabadító mozgalom helyett delibabos lelkesítéssel tereli el a figyelmet a valóságos problémákról s egyben levezeti a jogaitól és életlehetőségeiktől valóban megfosztott zsidó tömegek elégedetlenségét is. Elnyomottak mozgalmát imperialista érdekek eszközévé váltja s a nemzeti ellenállást nemzeti struccpolitikává. Történelmi és társadalmi távlatával ennek az írásnak nemcsak legendafosztó jellege van, hanem pozitív értéke is, ami a zsidóság felszabadító törekvéseinek hamis indítékoktól és mellékcéloktól mentes szükségét hangsúlyozza. Egy kivüállító számára pedig éppen olyan érdekfeszítő olvasmány magáról a zsidókérdésről teljes áttekin-tést adó gondolatmenetével, mint a közvetlenül érdekelt számára tudományos aláspontjával, egy mult előtárárásban, mint a megoldási lehetőségek birálatában. Mindenekelőtt tisztánlátást szolgálja e rejtélyeskedő belemagyarázásokkal terhes probléma tárgyalása folyamán s ez a legnagyobb érdeme is.

A „Korunk” magyar nyelvterületen jelenleg csaknem egyedülálló és régvárt szükségletet betöltő kezdeményezését csak örömmel üdvözölhetjük, a korszerű problémák tárgyilagos szemléletére törekvő olvasóközönség nevében. Társadalmi kérdések egész sora vár még hasonló elemzésre s a tudományos komolyságu so-rezat bizonyára nem első és utolsó jelen-ség ezen a téren.

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFÁJÁS HÜLES MIGRÉNÉ
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

gummiból dolgozva, hanem kemény fából. És ha a suszterhez megyünk, ettől is megköveteljük, hogy olyan cipőt fabrikáljon, amely lábunk piciny formába, szorító meggyötrésén még a gyári cipőn is túlesz. Ami pedig lábunk gondozását illeti, a nyártól eltekintve, ezt úgy képzeljük el, hogy minél áttetszőbb selyemharisnyákat kell csak hordanunk és ezzel már minden kötelességünknek eleget tettünk. Egyébként, sajnos, a legtöbb nő azt hiszi, hogy divatos ruha, divatos kalap és egy pár kiabáló ékszer hordása által az általános testápolásnak is már eleget tett. Ha ehhez meg egy kissé ki is festi az arcát és kilakkoztatja a körmeit, akkor szerinte már kész a mindenki által megcsodált divathölgy.

Szerencsére az igazi modern, intelligens nő ma már másképpen kezd gondolkodni. Különösen a sportoló nők tudják, hogy a női cipősaroknak nem szabad magasabbnak lennie, mint a férfi cipőnek és tudják azt is, hogy miszerint a cipőnek nemhogy egy számmal kisebbnek kell lennie, hogy a barátnőnk megpuhadjon, hanem éppen ellenkezőleg, ha biztosan és fájdalom nélkül akarunk járni, akkor a járás által okozott melegség napközben legalább egy fél számmal megnöveli a lábunkfejét, tehát az általunk viselt cipőnek egy fél számmal nagyobbak kell lennie, mint a normális nagyság.

Kicsiny, magassarkú cipőkben csak tipogni lehet (ami azonnali fáradtságot és idővel mindenféle lábbajokat okoz, ellenben normálisan járni nem). Tessék megnézni a sportoló vagy a tornászó, avagy a ritmikus táncokat lejő nők láb-belijét, mennyire kényelmesnek, vastagtalpunak és mennyire alacsony sarkúnak kell lennie. Sőt sok esetben valósággal sarkatlan cipőket irnak elő egyes tanároknak.

Az amerikai cipők közelítik meg leginkább a jó cipő fogalmát úgy formailag, mint elkészítésbelileg. A kerekded forma nem akadályozza meg a lábujjakat a kényelmes elhelyezkedésben, a vastag talp pedig a rajta levő alacsony sarokkal a testnek biztos, rugalmas járást biztosít. Ezzel szemben a vékonytalpu, hegyes sarkú, francia félcipők tiszta átkait minden lábnak. Ezekben a, cipőkben csak az a helyes, hogy a lábfej igen nagy részét hagyják szabadon. Minél nagyobb része van a lábunknak szabadon, tehát minél inkább van a lábfej bőrének

Meyszabadul aranyerétől,

ha
RECTO-SEROL

szérum kenőcsöt használ!

Merz & Co. Zürich készítménye.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Nagy tubus ára 120 lei.

—s Engro lerakat Barna Nihilós, București Strada Romana 55 c., emelet.

szabad lélegzése biztosítva, annál kevésbé van kitéve az izzadásnak és az ezzel járó kellemetlen szagosságnak.

Igen súlyos tévedés azt hinni, hogy a mezitláb-járás elrontja a lábformákat. Izidora Duncan, ez a nemrég meghalt nagy táncforradalmár, nemcsak, hogy maga állandóan mezitláb táncolt, hanem a tanítványaitól is megkövetelte, hogy már kis gyermekkoruktól kezdve minél többet járjanak mezitláb. A mezitlábjárás nemcsak a láb formáit fejlesztő végtelenül harmónikus, hanem az egészségre is kitűnő. A híres Kneipp a legsúlyosabb és főleg idegbelileg legjobban leromlott betegeknek azt ajánlja, hogy minden reggel a friss, harmatos fűben legalább egy órát mezitláb sétáljanak. Ma azonban a mezitelen tánc diatája már annyira elfogadott és elterjedt, hogy ennek az előnyeiről igazán nem kell hosszabban írnom.

Aki a strandolásnak még hátralevő napjain nem fogja kímélni a lábait, hanem egész napon át mezitelen lábbal futkosni még a kavicsokon is, a porondról nem is beszélve, az ószi nemcsak, hogy teljesen meg fog szabadulni, tyukszemétől, hanem esetleges kellemetlen izzadása is meg fog szűnni a lábainak és ha a strandolás után a fenebe dobja régi, szűk, divatos cipellőit és ezek helyett sokkal olcsóbb, ugynevezett sport-turistacipőket fog hordani, igen fess, sikkes és mindenki által szívesen megnézett hullámos járásra fog szert tenni.

KOZMETIKAI ÜZENETEK

Többeknek. Csakis azon levelekre válaszolhatunk, amelyek Ilse Várady, Wien I., Kärntnerstrasse 21. címre küldetnek és nemzeti közti válaszkupon van hozzájuk mellékelve. A válaszkupon a postahivatalokban kapható.

B. L. Ön azt írja, hogy a kisleánya 17 éves és még mindig csak 145 cm. magas. Viszont ehhez a magassághoz képest túlkövér. Hogy mit csináljon a túlkövér ellen? Hagyja mindenekelet a kisleányt minél többet más gyermekekkel, vagy felnőttel a szabadlevegőn játszani. Azután taníttassa meg uszni. Naponként legalább egy órát kell usznia. Ha nincs erre alkalma, akkor mászon hegyeket vele. Kedvenc ételét azonban legalább egy hónapig ne adja neki. Teljesen becsüszni a tésztákat, a cukorféléket, kompótokat és zsíros husokat. Ha valahogyan el tudná érni vele, hogy egy hónapig át csak tejet igyék, sovány sajtot egyék és emellett sok nyers gyümölcsöt s nem zsíros rántásokkal készített főzéléket, hanem csak éppen, hogy forró vízben sóltanul kifőzöttet fogyasszon. Egy ilyen hónapos kúra után értesítést kérünk.

60 éves nő. Az Ön problémája rendkívül érdekes és éppen ezért általánosságban megbeszéljük. Először tíz évvel kezdtek mutatkozni az első, nem normálisan nővé hajszálak a teste különböző részein. Hát az ilyen abnormális hajnövekedésnél újabbban igen jó eredményeket érnek el az u. n. hormon-kurákkal. Ugyanis az ilyen késői korban fellépő esunya hajnövekedés az oka a nemi mirigyek nem normális működésében rejlik, ami tulajdonképpen erősen öregedési tünet. Tehát, ha ki akarjuk küszöbölteni ezen jeleket, illetve a mirigyek működését újra normálissá akarjuk tenni, ezt elérhetjük nagy általánosságban mindennemű kurával, ami az egész szervezetet megerősíti, ellenben, ha gyorsabb eredményt akarunk, akkor pótolnunk kell a szervezetünkben fogyatékossá lett hormonokat. Ezeket csak más hormonokkal pótolhatjuk, amelyeket a vegytan igen komplikált eljárással bizonyos meleg- és hidegverű állatok hormonjaiból termel ki. A kitermelt hormonokat azután preparálják és poralakban őrzik meg. Ezeket azután sikerült egy pár laboratóriumnak kifogástalanul beledolgozni krémekbe, bevehető cukorkákba és szérumokba, amelyeket injekciókkal lehet bevezetni a vérkeringésbe. Ilyen esetekben tehát ilyen hormonos kezeléseket kell alkalmazni, amelyek nemcsak, hogy megszüntetik az abnormális hajnövekedést, hanem amellyel visszaadják a bőrnek üdéséget, zsirosságát, a szemeknek a tűzét, megszűnik az abnormális hajnövekedés ellenére fellépő, túlságosan száraz fejbőr következtében beálló fejhajhullás és a többi szépségzavaró jelenség.

Színész, Károlyváros. Minél többet vágtatja a tyukszemét, annál nagyobbak lesznek megint. Ma már egészen másfajta eljárásokkal kell ellenük küzdeni. De tekintettel arra, hogy a tyukszemeknek vegyi kúrása sem olyan egyszerű, amennyiben rutinos, jó tyukszemvágója van, maradjon csak ennél a régi eljárásnál. Persze, ha a tyukszem kivágása

után újra felveszi régi, szűk cipellőit, akkor hiába fogja nekünk többé szidni a tyukszemvágóját, mert ő igazán nem tehet róla, ha másnap már újra kinlódni fog.

Besztercei urinő. Orvosi tanácsokat ebben a rovatban nem adunk. Az ön mellét operálni kell. Ha Erdélyben nem talál erre a célra elég jó specialistákat, amit mi alig hiszünk, akkor válaszkupon ellenében szívesen megnevezünk egy pár bécsi kozmetikai sebészt.

Tanítónő. Lábizzadásnál vegyen este és reggel egy langyosvízi lábfürdőt 3 liter vízből, amelybe 30 csepp tiszta ecetsavat keverjen bele. De a legjobb kúra, ha minél többet jár mezitláb és ha jó bőrlábelit visel igen vékony és eleinte mindennap kétszer, később egyszer váltott harisnyákkal. Más testrészek az izzadás inkább az egészség jele, mint a betegségé és lehetőleg nem kell elnyomni.

M. K. Tessék a kisleány haját minden hónapban legalább egyszer levágni és minden héten egyszer tiszta faolajjal jól megmasszírozni a fejét. Majd meglátja, milyen gyönyörű haja lesz pár év múlva.

Igazgató felesége. Fatelep. Természetes, hogy minden szépségábrán ellen tudunk dörögni, bevált szereket ajánlani, de ezt inkább privát-levelemben tesszük, mint nyilvánosan, mert a rovatban lehetőleg olyan tanácsok adására törekszünk, amelyeket mindenki házilag végre tud hajtani igen olcsó eszközökkel. Nem akarunk kevéssé vagyonos olvasóknak szívfájdalmat okozni.

Szenvedő nő. Ha férje horkol, minden egyes alkalommal, kíméletlenül keltse föl és itasson meg vele egy jó pohár hideg vizet. Esetleg elég, ha csak egy pár csepp vizet is nyel le. Ezáltal majd megszokja, mert a horkolás oka nem más, mint a nyelv-szervek kissé ellustult működése. Egyszerűen lustaság, amin a hideg víz még ebben a tekintetben is segít.

SHELLGAS

Csak egy gyufaszál lángja...

...és abban a pillanatban rendelkezésére áll - FÁRADTSÁG NÉLKÜL, TISZTAN ÉS KÉNYELMESEN - a „Shellgas” égő teljes forrósága. Az edények feneké nem kormosodik be, és az ételek megfőzéséhez egyharmad annyi idő szükséges, mintha más fűtő anyaggal főz, viszont az égőket játszi könnyedséggel szabályozhatja, teljesen a szükséglet szerint.

Állandó kiállítás és bemutató

termék

BUCUREȘTI

„ITAR”

Calea Victoriei No. 51. Tel. 3-99.51

„SANITAS”

Str. Mihai-Vodă, 5. Telefon 3-30.57

BRASSÓ

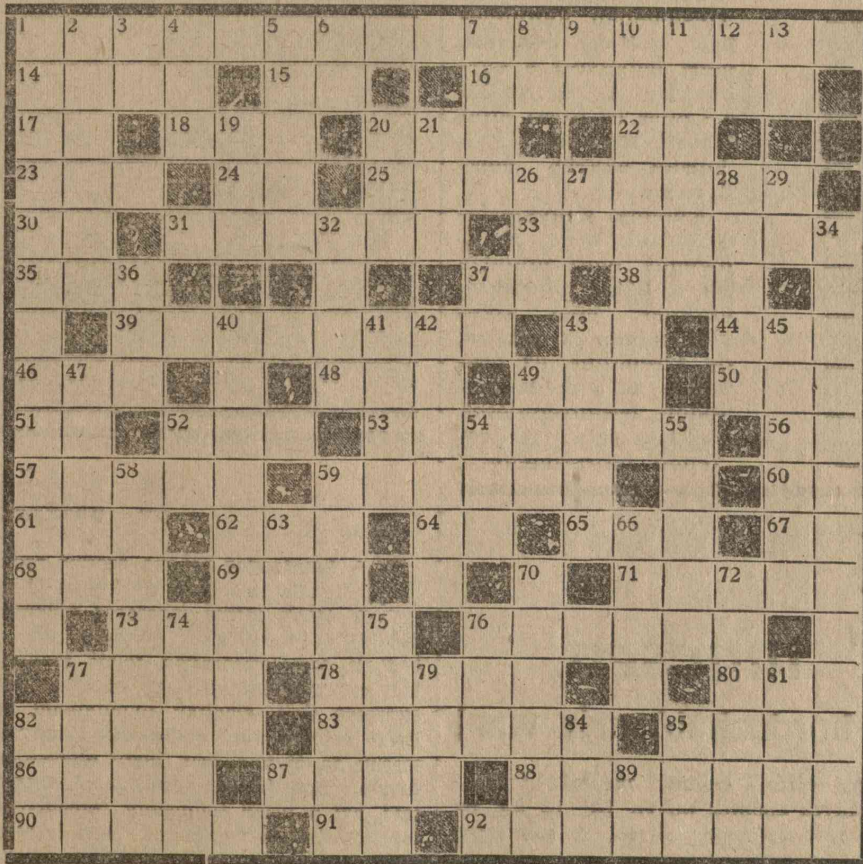
„CALORIA”, S. A.

Lenor No. 23

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

Ének és zene.

Vízszintes: 1. Híres opera. 15. Ovidius egyik neve. 16. Német praepositio. 17. A tavasz hírnöke. 18. G. L. Ilyen „fát” a cipőbe tesznek. 20. Y. F. R. 22. Gallium vegyjele. 23. Hárfá neve. 24. Ásvány. 25. Nagy zeneszerző (†). 30. A német pénz rövidítése. 31. A népies műfajt kultiváló zenészek. 33. Vissza: hangszer. 35. Azonos magánhangzók. 37. Kis folyóvíz. 38. A függ. 28. eleje. 39. Világhírű hegedűművész. 43. Kereskedelmi rövidítés. 44. E. H. L. 46. Amíg. 48. A. U. M. 49. Vízet mernek belőle. 50. Vissza: vízben él. 51. Francia magánhangzó. 52. Vízvezeték fontos része. 53. Rosszkedvű. 56. Énekehang. 57. Ifjú titán — a hegedűjátékban. 59. Nagy osztrák zeneszerző volt. 60. Mister — rövidítése. 61. Zenei hang. 62. Vissza: angolna — angolul. 64. Orosz folyó. 65. V... Prihoda

(híres zenész). 67. Autómárka. 68. Milliő — magánhangzó. 69. Ók — franciául. 71. Nem áraga. 73. Világhírre tett szert egyetlen művével. 76. Vissza: dombok. 77. Vissza: kereskedik. 78. Francia zeneszerző (Fra Diavolo). 80. Női becenév. 82. Ilyen cét az énekesnek kell kívágnia. 83. A világ legnagyobb szatirikusa. 85. Szülők. 86. Halogén elem. 87. Urasági cseléd. 88. A „Parasztbecsület” egyik személye. 90. Opera. 91. Hasonló hangzásu betűk. 92. Kellemetlenség a bőr felületén.

Függőleges: 1. Magyar származású bécsi énekesnő. 2. Opera. 3. Mássalhangzó. 4. A hajnal istennője. 5. Erőd rejlik benne. 6. Francia újság. 7. Övé — németül. 8. Lével: finom lé. 9. Megőriz. 10. Verdi operája. 11. Nagyszerű cselekedet — különösen sportban. 12. Szférák magán-

hangzó. 13. Pirandello keresztnevének mássalhangzó. 19. Földműves számszáma. 20. Az Operaház építője. 21. Osztrák államférfi. 26. Kopasz. 27. H. Y. 28. Híres zeneszerző. 29. Vissza: nem érdekli. 32. Magyarázó rajz. 34. Ilyen zenekar is van. 36. E. H. G. 37. Személyes névmás. 40. Híres magyar énekesnő. 41. Színpad csapadék (?). 42. A világ legszelebb folyója. 43. Futballal tette. 45. Az Operaház kitűnő tagja. 47. Csupa egyforma betű. 49. Énekes csoport. 52. Római 200. 54. Bünt követett el. 55. Híres operaház. 58. Hordárok cipelik. 59. Világhírű zeneszerző. 63. Nem fölé. 66. Énekművész. 70. Délamerikai hegycsúcs. 72. Szónátáival világhírűvé lett zeneszerző (†). 74. Riadó. 75. Nagy magyar zenész. 76. Lóbetegség. 77. Éneke. 79. Busás mássalhangzó. 81. Ékes láda. 82. „Magyar Kerékpáros Liga”. 84. Düh — németül. 85. Menyasszony. 89. Részvénytársaság rövid.

Megfejtésül beküldendő: vízszintes: 1, 25, 59, és függőleges: 1, 10, 34.

A B. L. 1934. augusztus 5-én megjelent számában közölt keresztrejtvény megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Alfred de Musset. 20. Heredia. 52. Corneille. 68. Rousseau. 92. Charles Baudelaire.

Függőleges sorok: 1. A kaméliás hölgy. 23. Rabelais. 31. Horace. 38. Boileau.

Helyes megfejtést küldtek be: Schlett Piroka, Schmidt Piroka, Kállay Lajos, Szentgyörgyi Béla, Nagy Elek, Tób Zsigmond, Győrbíró Jenő, Varga Lászlóné, Mátyás Mária, Scharl Imréné, Simó László, Tuzson Erzsébet, Hadnagy Jolán, Moskovits Imre, Fodor Pál, Fekete Imre, Rozsnyai Ilona, Rozsnyai Etelka, Miklós Gerőné, Horváth Ica, Varga Endre, Szabó László, Fekete László, Szigethy Péter, Makkai Kálmán, Neumann Miklós, Kiss József, Lénárd Ferenc, Horsia Joan, Raftu Leontina, Kuligovszky Béla, Tarsay Ernő, Győrbíró Jenő, ifj. Gállner Béláné, Cziffer Lenke, Texe Imre, Gulyás László.

E heti nyerevénykönyveinket sorsolás útján a következők nyerték:

1. Scharl Imréné.
2. Rozsnyai Ilona.
3. Rozsnyai Etelka.

A nemzet egészségügye

egyenlő a nép egészségének megővésével, mert megelőzni jobb, mint gyógyítani, ezért csak a hygienikus

AUTÓ ÉS MOTOR

Feltalálók kerestetnek:

A repülés megoldatlan kérdései a mérnökök százait foglalkoztatják

Budapest, augusztus 18.
Magyar Sándor, a magyar repülés büszkesége, rendkívül érdekes cikket írt egyik budapesti lapban a repülés megoldatlan kérdéseiről. Magyar Sándor a következőket mondja:

„A repülőgépek tökéletesedéséig még rengeteg munkára van szükség, ami nagy lehetőségeket biztosít tehetséges és ötletes mérnökök részére. Számtalan olyan probléma vár megoldásra, amelyek mindegyike nagy jövőt biztosítana a feltalálónak. Feltéve, hogy gyakorlatilag értékesíthető újítások megoldásán dolgozna és nem futna délibábok után.

A legfontosabb kérdések, melyek jelenleg megoldásra várnak:

az utasszállító gép kabinjainak zajmentesítése,
szabályozható légsavak üzembiztos megoldása,
jéglerakódás megoldása,
az automata pilóta tökéletesítése,

ködben való leszállás megoldása, a repülőgépnek a földhöz viszonyított sebességét mérő műszer, olyan magasságmérő, amely nem a tengerszint feletti, hanem a földfeletti magasságot méri.

A rádiónak a repülőgép irányításával kapcsolatos felhasználása tág teret biztosít érvényesülésre azoknak, akik úgy aviatikai, mint a rádió teljes ismeretével rendelkeznek és szakszerű, praktikus újításokon dolgoznak. Nem tudom azonban eléggé hangsúlyozni a szakszerűség fontosságát, aminek az alapfeltétele a szakmának teljes ismerete egy mérnöki, mint gyakorlati szempontból.

Az alapismereteket nélkülöző fantasztikus találmányok sorsa már eleve meg van pecsételve.

A kellő szakértelem hiányában elképzelt találmányok rendszerint a feltalálórögeszméjévé válnak, pénzt, munkát, rengeteg utánjárást és az illetékesek állandó zaklatását eredményezik. Az ilyen

feltalálókat terveik kivihetlenségéről meggyőzni nem lehet és keserűséggel telve vádolnak mindenkit, aki őszintén akarja őket a felesleges munkáról lebeszélni.

A gépészmérnökök mellett még fontos szerepük van a kémikusoknak, akikből most nagy feladatok megoldását várják a világ aviatikai érdekeltségei.

A benzín helyett olcsóbb és könnyebb üzemanyag alkalmazása teljesen új irányt szabna. Kereskedelmi legversenyképessé tenné a repülőgépet

az olcsóbb árral, viszont a könnyebb üzemanyag lényegesen emelné a gépek szállítható hasznos súlyt: utast, árut és postát — ami lényegében szintén

a szállítási árak csökkentésére vezetne.

A repülőgépen való utazás tehát hozzáférhetővé válna olyanok számára is, akik ma ezt a nagy árak miatt nem tehetik. Talán nem túlreális az a megállapítás, hogy a légiforgalom jövője a kémikusok kezében van.

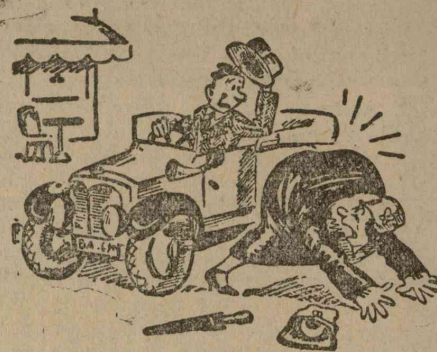
Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

UDVARIASSÁG, ÓH!

— Jocsánat, asszonyom... nem tudtam... mert nem akartam megijeszteni...

SEGITSÉG!...

— telefonálhatják már külföldön az autósok, akiknek gépét hiba érte az országúton. Egyre jobban szaporítják az országúton melletti telefonpóznákra szerelt készülékeket, hogy minél könnyebben kérhessenek segítséget a legközelebbi autószerelő állomásról.

NEM SIKERÜLT
A REPÜLÉS
TÁVREKORD-
KISÉRLET

Ayling és Reid kanadai repülők, akik 31 óra alatt 3500 mérföldet tettek meg, a Middlessexben levő Hestoneban kénytelenek voltak leszállni, mert befagyott a karburátor. A két repülő a Codos és Rossi által tartott repülési távrekordot akarta megdönteni.

Képünk kényszerleszállásuk után, repülőgépük előtt mutatja be a bátor pilótákat, akiknek nem sikerült ugyan a rekord, de átrepülték az óceánt és ez a megszáporodott óceánrepülések korában sem megvetendő teljesítmény...

A Panama-csatorna bevétele

A Panama-csatornán 1914 augusztus 3-án ment át az első hajó. Azóta több mint 90.000 hajó ment át rajta. Az áthaladásért tonnánként egy dollárt kell fizetni, azaz egy huszezer tonnás, tehát nem túlságosan nagy gőzösnek körülbelül 2 millió lejt kell fizetnie a csatorna

használatáért. A csatornaigazgatóságnak egész hadseregnyi alkalmazottja, egész flottája van, amely állandóan javíttatja a csatornát. Ez bizony nagy összeget emészt föl, de az óriási költség ellenére ma már száz dollármilliónál több a tiszta haszon.

Helene Boucher francia pilótanő az ezer kilométeres gyorsasági hőlyvilágrekordot megjavította. A műszerek hivatalos ellenőrzése alkalmával kitűnt, hogy átlagban az új rekord 444 km. 261 méter. Eddig a rekordot Haizlip May amerikai repülőnő tartotta 405 km. 920 méteres átlaggal.

MOTORCSÓNAK a „mellényzsebben” nincsen, de hátizsákban hordozható már van!

Ha azt akarják kifejezni, hogy valami kis helyen is elfér, azt mondják — a „mellényzsebben is elfér”...

Motorcsónak a mellényzsebben... Természetesen, ha a szó igazi értelmében olvassuk, akkor ebben a formában túlzás. Mert még a mellényzsebben hordozható fényképezőgépek korában sem lehet kívánni, hogy egy felnőtt emberre szabott motorcsónak olyan kis helyen elférjen...

A sok összerakható csónak közül is kitűnik most az az új találmány, amely oldalmotort is el tud helyezni a hátizsákban elférő csónak mellett!

FORD VESZTESÉGGEL DOLGOZIK

Párisi jelentés szerint Ford franciaországi lerakata a dollár-aláértékelődés miatt súlyos veszteséggel dolgozik. Az idén 20 millió 400 ezer frank veszteségre számítanak az előző évi 5,8 millióval szemben. Hozzáteszik azonban, hogy Fordnak ez a veszteség csak „enyhe csipés” amit meg sem érez.

135 KM. LESZ A HOSSZA A VILÁG
LEGHOSSZABB AUTÓHIDJÁNAK

A világ leghosszabb autóhida most épül Amerikában. San-Franciskót és Oaklandot köti össze úgy, hogy átvezet egyik öblön. A hid óriási súlyát úgy osztják meg, hogy közepét a Yerba Buena szigetre helyezik el. A szigeten most kikötőállomás van.

A lidércfény rejtélye

Régi, évszázados babona szerint azok a halvány, ide-oda imbolygó titokzatos lángocskák, melyek éjnek idején mocsaras vidékek felett, erdőkben, temetőkhöz, vagy a fák csúcsán, hegyek, templomtornyok felett szoktak feltűnedezni, megrémítve az utazókat és a répgyászú fiata, elhaltak nyugtalanul bolygó lelkei vagy gonosz szellemek, akik rossz utra terelik az éj vándorát, hogy eltűnjön, mocsárba, ingoványba kerüljön. A természetkutató, aki a józan tudomány szemüvegén keresztül nézi a dolgokat, természetesen tul-tetzi magát mindenféle babonán és a lidércfényben sem lát mást, mint a természet egy megnyilvánulását. Kétségtelen, hogy nem is egyéb természeti tüneténynél, de a tudósok őszintén bevallják, hogy ennél a megállapításnál ma még nem jutottak sokkal messzebb. Ezideig ugyanis — bármily hihetetlenül tűnjék is — még nem sikerült minden kétséget kizáróan kikutatni és beigazolni a lidércfény mibenlétét.

Elmélet — igaz — van rá bőven, ám ezeket az elméleteket aránylag kevés gyakorlati megfigyelés támogatja. Az a tény, hogy lidércfényt többnyire mocsaras helyen észlelnek, ahol nagymennyiségű szerves anyag bomlik, valószínűvé teszi, hogy a bomlási folyamatokból keletkező mocsárgáz — tudományos néven metán — fellobbanása okozza a lángocskát. De hogyan gyulladhat meg magától ilyen felszálló gázoszlop? Annál is inkább, mert vegyi elemzéssel kimutatták, hogy a mocsárakból feltörő gázokban sok a szén-sav, ami a meggyulladást megnehezíti. Próbálták a doigt

öngyulladást előidéző folyamatokkal magyarázni. Ez a természetben éppenséggel nem ritka jelenség, mégis ebben az esetben nehezen fogadható el magyarázat gyanánt. Vagy talán sűrűdés gyújtja meg a gázt? Vagy villamos behatás? Egyik megokolás sem bizonyult kielégítőnek. Pedig nyilvánvaló, hogy a rothadási gázoknak van valami közük a dologhoz. Egy ízben, egy kis falusi tóban, mely tele volt állati hullával és más rothadó anyaggal, fényes nappal megfigyelték, amint nagy buborékok szállnak fel a vízből és szétpattanásukat sárgás-kékes láng kísérté. Nem villámszerű felvillanás volt ez, hanem másodpercekig tartó nyugodt égés. Hasonló tünetényt észleltek évtizedekkel ezelőtt Lille közelében. Ugy lát-szik, hogy a bomlási folyamatokban szereplő baktériumok tevékenysége folytán a fejlődő gáz valamiképpen mégis meggyulladhat magától, de hogy miként, nem tudjuk.

Nehez megmagyarázni azt is, hogy egy-egy helyben feltörő gázoszlop miként vándorolhat egyik helyről a másikra, mert gyakran tapasztalták, hogy a lidércfények néha tekintélyes utakat tesznek meg a levegőben lebegve. Nemely kutató pedig, aki oly szerencsés volt, hogy közvetlen közelébe jutott egy ilyen titokzatos lángocskának, belémarkolt, megragadta és a lángot hidegnek találta. Erről biztosít Knorr fizikus is, aki egy ízben negyed-órát tartotta sötétben egy imbolygó lidércfény lángja, anélkül, hogy az akár csak fel is melegedett volna. Ezt is meg lehet azonban magyarázni. Hiszen jól ismerjük a szentjánosbogarakat és azokat a világító baktériumokat,

melyek rothadó fán, halmaradékon s hasonló anyagokon szoktak megtelepedni, kékes-fehéren világító, hideg fényt árasztva maguk körül. Nem lehetetlen, hogy a felcsapó gázsugár ilyen világító baktériumokból álló rajt sodor magával, mely aztán, a szél szárnyán, ide-oda libben.

Tagadhatatlan azonban, hogy némely lidérc-tüneményt, aminő pl. a tornyok csucsán felvillanó u. n. Szent Elmo-tűz, jobban meg lehet magyarázni elektromos kisüléssel, mint akár gázok égésével, akár világító baktériumokkal. Aztán az is felettébb valószínű, hogy sok fényjelenség, amit avatatlanok lidérctüznek néztek, ártatlan szentjánosbogárkák fénye volt. Balgaság volna azonban azt állítani, hogy a lidércfény ma már elvesztette titokzatosságát. Senkinek sem sikerült eddig ez elméletek bármelyikét is kísérletileg igazolni és sok olyan esetet is megfigyeltek, amit semmiképpen sem lehet eddig ismert természeti jelenségek kaptafájára huzni. Még sok kutató munka vár a lidércfény rejtélyéről.

Rádió-műsor

Vasárnap, augusztus 19

BUKAREST. 11.30: Vallásos előadás. 11.45: Vallásos zene. 12: Déli hgv. 13: Déli hgv. 13.45: Zongora és dalhgv. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene hglem. 18: Előadás. 18.15: Román zene. 18.30: Heti szemle 18.45: A földművesek életéből. 19: Hírek. 19.05: Táncczene. 20.30: Előadás. 20.45: Hglem. 21: Előadás 21.15: Rádiózenekari hgv. 22.10: Román zene. 23.30: zene közvetítése a Lidó-strandról. BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Protestáns istentisztelet. 12: Kat. istentisztelet. 13.30: Az Opera zenekarának hgv. Wagner, Beethoven, Bartók. Liszt. 15: Hglem 16: Mezőgazdák órája. 16.45: Szalonzene. 17.30: A magyar alföld. 18: Sportközvetítés. 19.15: Elbeszélés. 19.45: Mai óra. 20.40: Csevegés. 21.15: Verdi „Parasztbecsület” c. operája, majd Németh Mária hgv. 23.15: Hírek. 23.45: Cigányzene — BECS. 11: Reggeli hgv. 12.20: Szimf. hgv. 13: Szórakoztató hgv. 16.30: Zongora-négyes. 17.30: Délutáni hgv. 21.05: Nagy hgv. a Burg-kertből. 23: Esti hgv. 0.40—2: Éjszakai hgv.

Hétfő, augusztus 20.

BUKAREST. 13: Déli hangv. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.05: Rádiózenekari hangv. 20: Előadás. 20.15: Kamarazene. 21.45: Antológia. 22: Dalhangv. 22.30: Hegedűhangv. 23: Hírek. 23.30: Éttermi zene.

BUDAPEST. 9: A Szent István-napi körmenet közv. 10: Szentmise. Serédi hercegprímás celebrálásával. 12.45: Hírek. 13.30: Tézene. 16: Előadás Magyarország történelméből. 16.30: Dalkórus. 17.30: Csevegés. 18: Cigányzene. 19: Elbeszélések. 19.30: Dalhangv. 20.10: Sik Sándor „István király” című darabja. 22.10: Esti hírek. 22.40: Az Opera-zenekar hangv. 24: Cigányzene.

BÉCS. 13: Szórakoztató hangv. 14.10: A hangv. folyt. 18: Ismert művészek hanglem. 21.05: Nagy hangv. 23.10: Esti hangv. hanglem. 1.30—2: Éjszakai hangv.

Kedd, augusztus 21.

BUKAREST. 13: Déli hangv. hanglem. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.05: Sibiceanu zenekar hgv. 20.30: Előadás. 20.45: Hanglem. 21: Előadás. 21.15: Szimfonikus hangv. Mozart: Varázsfuvola nyitány stb. 22: Antológia. 22.15: Szimfonikus hangv. 23: Hírek. 23.30: Könnyű zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglem. 10.45: Hírek. 11: Előadás. 13.05: Hangv. 14.30: A rendőrök zenekarának hangv. 17: Asszonyok órája. 18: Dalhangv. 18.40: Csevegés. 19.10: Hangv. 20.15: Előadás. 20.45: Hangv. Beethoven—Mendelssohn—Debussy. 22.20: Cigányzene. 23.20: Gordonkahangv. 24: Dzsizz.

BÉCS. 12.30: Déli hangv. 13: Déli szimf. hangv. Leoncavallo — „A bajazzók” — stb. 17.15: Gyermekmesék. 17.40: Hangv.-óra. Részletek Verdi „Rigoletto”, Puccini „Tosca”, Leoncavallo „Mattinata” című műveiből. 18.40: Délutáni hgv. 20.20: Fuvószene. 22: Lengyel zene. 23.50: A bécsi kamarazenekar hangv. Opera-részletek. 1—2: Éjszakai hangv.

Szerda, augusztus 22.

BUKAREST. 13: Déli hangv. hanglem. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene. hangl. 19: Hírek. 19.05: A Rádiózenekarának hangv. 21: Előadás. 21.15: Gordonkahgv. 21.45: Antológia. 22: Dalhangv. Mozart: Figaró házassága, Brahms: Chanson, Schubert, Mozart művek. 22.30: Hangv. 23: Hírek. 23.30: Éttermi zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglem. 10.45: Hírek. 11: Előadás. 13.05: Szalonzene. 14.30: Vokálötös. 16.30: A diákok félórása. 17.10: Csevegés. 18: Elbeszélés. 18.30: Zongorahangv. 19.10: Kisfaludyról. 19.40: Magyar népdalok. 20.50: Herczeg Ferenc színjátékának közv. a stúdióból. 21.40: Táncczene. 23.30: Hanglem. 0.30: Cigányzene.

BÉCS. 13: Déli hangv. Mascagni, Liszt (a Magyar Rapszódia 11-ik része). Borodin-művekből. 14.10: A déli hangv. folyt. 15.10—15.30: Ismert művekből: Schubert: Ave Maria (Hubermann). 18.50: Dalok és áriák. 20.40: A bécsi szimf. hangv. 24: Gordonka-hangv. 0.25—2: Éjszakai hgv. Ambroise Thomas, Lehár stb.

Csütörtök, augusztus 23

BUKAREST. 14: Déli hgv. hglem. 14.15 Hírek. 14.40: Könnyű zene hglem. 19: Hírek. 19.05: Könnyű román zene. 20.15: Előadás. Leoncavallo: „Bajazzók” és Mascagni „Parasztbecsület” című operái hglem. A szünetekben felolvasás, hírek. BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 10.45: Hírek. 11: Csevegés, hglem. 13.05: Az állásnélküli zenészek hgv. 14.30: Hgv. 17: Csevegés. 18: Elbeszélések. 18.30: Zenekari hgv. Huszka: Bob herceg, Strauss Varázskeringő, Lehár: Luxemburg grófja, Jacoby: Sybill levele, stb. 19.45: Rádiófilm a spanyol nő életéből. Előadás hglem-kisérettel. 20.20: Cimbalom-hgv.

21.15: Közvetítés Salzburgból. 23.05: Esti hírek. 23.25: Cigányzene. 0.15: Jazz. BÉCS. 13: Déli hgv. Részletek a Mus-sorgsky „Boris Godunov és Gounod: „Margareta” c. operáiból. 14.10: A hgv. folyt. 15.10—15.30: Ismert művészek hglem. 17.40: Kis rádiószínpad. 18.55: Délutáni hgv. 21.15: A bécsi filharmonikusok hgv. 23.05: Esti hgv. 0.45—1: Éjszakai hgv.

Péntek, augusztus 24

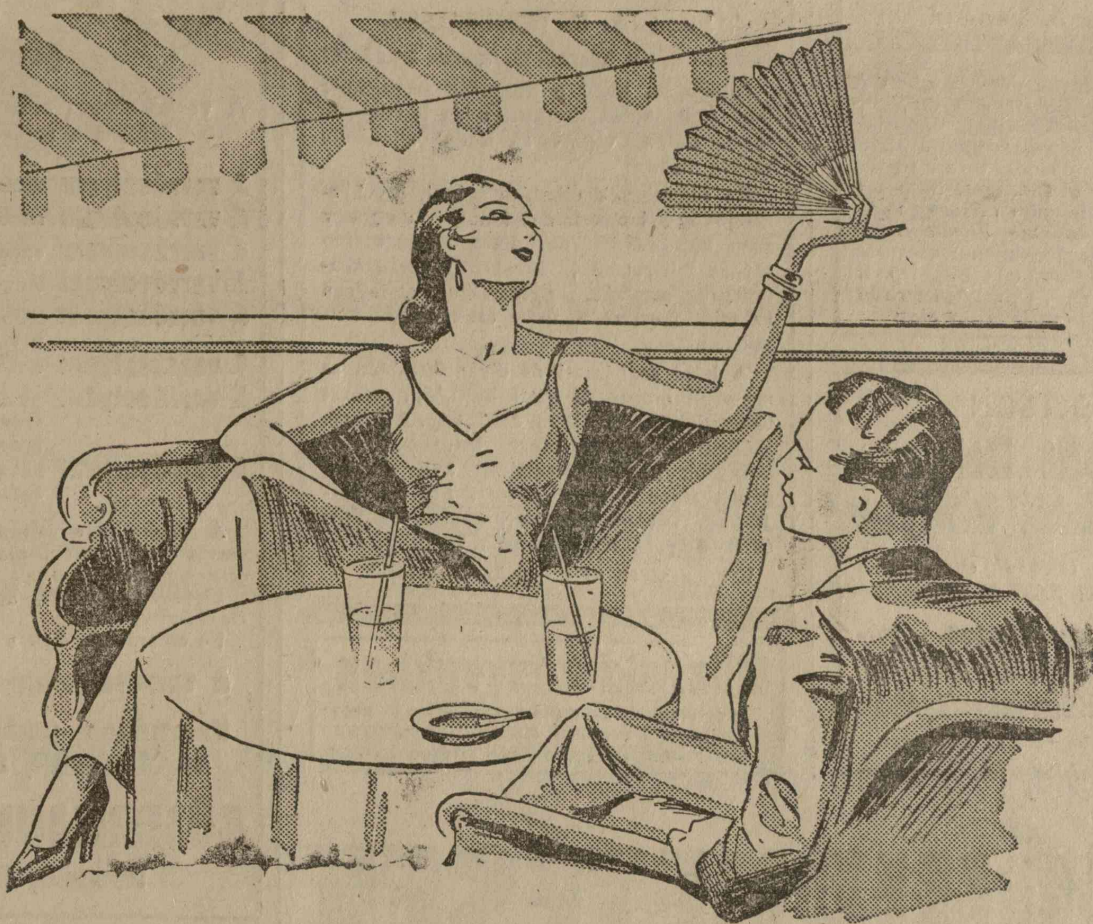
BUKAREST. 14: Déli hgv. hglem. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene. 19: Hírek. 19.05: Zenekari hgv. 20: Előadás. 20.15: Zenekari hgv. 21: Előadás. 21.15: Hegedűhgv. 21.45: Antológia. 22: Dalhgv. 22.30: Szórakoztató hglem 23: Hírek. 23.30: Éttermi zene. — BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 10.45: Hírek. 11: Előadás. 13.05: Cigányzene. 14.40: Szalonzene. 16.30: A diákok félórása. 17: Elbeszélés. 18: Dalhgv. 18.40: Orvosi előadás. 19.35: Szalonzene. 20.15: A munkások félórása. 20.45: Ismeretlen Liszt zongoradarabok. Major Ervin előadása. A zongaránál Stefániai Imre. 21.45: Esti hírek. 22: Az Opera zenekarának hgv. Erkel: Bánk-bán, Halévy „Zsidónő” Csajkovsky „Anegin Eugen” 24: Cigányzene. — BÉCS. 13: Szórakoztató zene. Offenbach: „Orpheus az alvilágban”, Strauss, Wagner, Stolz, Schestak-dalok. 14: A hgv. folyt. 17.45: Délutáni hgv. 21.35: Kétfelvonásos komédia. 23.33: Kamarazene Haydn, Mozart menüettek stb. 24.15—2: Éjszakai hgv.

Szombat, augusztus 25

BUKAREST. 13: Déli hgv. hglem. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű zene. 19: Hírek. 20.45: Hglem. 21: Előadás. 21.15: Zenekari hgv. Részletek Halévy: „Zsidónő” és Offenbach „Hoffmann meséi” c. operából. 22.20: Zenekari hgv. 23.30: Kávéházi zene. — BUDAPEST. 7.45: Torna, hglem. 10.45: Hírek. 11: Előadás, hglem. 13.05: Hgv. 14.30: Hgv. 17: A fiatalok órája. 18: A munkáskórus énekel. 19: A leadó postája. 19.35: Hglem. 20.25: Csevegés a magyar estéről. 21: Operatrézletek: Énekel: Szedő Miklós és Kármán Gizi. 22.40: Cigányzene. 23.50: Könnyű zene Strauss Johann, Stefániai Szirmai művekből. — BÉCS. 13: Déli hgv. Bartók: Román táncok. Lehár: A mosoly országa. 14.10: Könnyű és vegyes zene. 15.10—15.30: Ismert művészek. 16.45: Schiller dalok. 18.15: Délutáni hgv. 20.15: „Don Giovanni” kétfelvonásos tragédiája. 23.50—2: Éjszakai hgv.

+
„OLLA”
GUM..?

Követeljen kimondottan eredeti OLLA-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

Azoknak, akik itthon maradnak...

... Hiába próbál elbujni az égön sütő nap forró sugarai elől. Hiába keres a legmagasabb és legárnyékosabb terraszokon hűsítő enyhülést. A nyár könnyörtelen... De a legkellemesebb évszakká változik, ha mindig ott van a toalette-asztalán, a re-tiküljében, a zsebében az a kölnivíz, amely egyesíti magában az összes minőségi követelményeket és így meg van az a tulaj-donsága, hogy életörömet ad, vidámmá tesz, sőt még a kellemes nyaralási hangulatot is megteremti. Ez a nagyszerű, egyedülálló, eredeti kölnivíz nem más, mint a:

MIGNOT-BOUCHER
illatszerészeti
készítménye,
PARIS.

jacky
KÖLNIVIZ.

PÖSTYÉN

A VILAG RHEUMAFÜRDŐJE

A festői Vág-völgyben. A legközelebbi fürdőbe-
rendezésekkel, nagyszerű
thermalstrandfürdővel
Napfürdők, torna, tenisz,
golf, vadászat, halászat.
A legjobb társaság talál-
kozhelye. Felvilágosítá-
sok (deviza megszerzése
ügyében is): Mg. Ph. L.
Singer, Timisoara Strada
Saguna 8 szám alatt.

CULBERTSON

A Kontrakt Bridzs második kék könyve

Utalással a „Pesti iskola” eltéréseire
Magyarra átdolgozta: KENEDI SÁNDOR.

A 330 oldalas könyv ára 108.— Lei

Kapható a
Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés megismétlésekor 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizetén-
dők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Veszek francia turbinát, két
méter esés, háromszázötven liter
vizhez. Esetleg vasrendszere-
rű vízkereket, komplett. Szabó
Károly, malom, Ciceu, Ciuc.

Gutgehende, Modern-Einge-
richtete, Chem. Putzerei und
Kleider-Faerberei wegen Ueber-
siedlung sammt Haus, sofort
zu verkaufen. Ernste Anträge
an Gutjahr Georg, Timisoara,
II. Strada, Titu Maiorescu
(Lammgasse) No. 18. 13659

Személyszállító automobil, jó
állapotban eladó. Információ:
Közjegyzői iroda, Brassó, Ka-
pu-utca 25. 14063

Fehér hálószoba olcsón el-
adó. Modern Penzió, Brassó,
Str. Regina Maria 68. 14060

198 éves, kintőhangu he-
gedű jutányosan eladó. Cim a
kiadóhivatalban.

Karl Fröhlich és Tsa. kereskedése

Brassó, Hosszu-u. 30.
Telefon 221.

Állandóan díszesen felszerelt rak-
tár minden kovács, lakatos,
bádogos, ács, asztalos, épít-
ész, mezőgazdasági szük-
ségleti cikkből, a legolcsóbb
napi áron.

Nagy főzőkemence- és
fűtőedény raktár

Felső szabászati és divat- akadémia

Igazgató: D. THEODORESCU.

București I., Str. Lipscani 18. Telefon 3—27—01.

Ertesítjük, hogy a kurzusok szeptember
3-án kezdődnek. Beiratások és felvilágosí-
tások adása véget, az iroda állandóan
nyitva van.

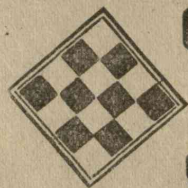
Ne ingadozzék elhatározásával, igyekez-
zék jövőjét biztosítani és tanuljon meg egy
szép mesterséget: női divatszabászat (ka-
lapok, fehérneműk, kesztyűk), férfiszabá-
szat, egyenruhák, gyermekruhák, legyen
az mint mesterség, vagy csak magánhasz-
nálatra.

A felső szabászati és divat-akadémia az
egyedüli magasabb ipari kulturájú intézet
Romániában, az állam által engedélyezve.
Előkelő iskola. A siker biztosított. A
kurzusok kivánság szerint, akár román,
német francia, vagy magyar nyelven tar-
tatnak. Vannak nappali kurzusok 9—12-ig
és 3—6-ig és esti kurzusok 7—10-ig.

Kíváncsiakra az új prospektust küldjük.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosz-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket

GÜTERMANN- FELE varró- és gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlő-
értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.
A varróselyem szintartó.
A varróselyem ellent áll az időnek.
A varróselyem fénye természetes.
A varróselyem több mint 600-féle szín-
ben készül.
A varróselyem olcsó.
A varróselyem puha, elasztikus és a var-
rásnál alkalmazkodik a ru-
hadarabokhoz.
A varróselyem felhasználásánál a szemek
nem szakadnak el.

A gyapjú- vagy selyemszövetek festésénél a
varrás csak akkor kapja meg az új szint, ha
gépselymet alkalmazunk.
Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz
megvarrva.

Ne takarékoskodjék a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja.

Használjon tehát GÜTERMANN
varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S.A.
Română, București.

SPORT

Pontversenyben a németek vezelnek a magyarok előtt Magdeburgban

A vízpolómérkőzések döntőig jutottak. —
A csütörtöki eredmények

NŐI MÖUGRAS

Európabajnok: Jensch német 70.78 pont. 2.
Larsen dán 68.10. 3. Kapp német. A magyar
Fonyó Lili hetedik.

400 METERES GYORSUSZAS

Európabajnok: Tatis francia 4 p. 55.5 mp. 2.
Costoli olasz 5 p. 07.6 mp. 3. Signori olasz 5
p. 11.4 mp. 4. Weinwright angol 5 p. 17.3 mp.
5. Nüsse német 5 p. 18.5 mp. 6. Angyal ma-
gyar 5 p. 21 mp. A fiatal Angyal nem bírta
az elődöntők fáradtságát.

100 METERES HÖLGYHATUSZAS

Első elfutam: 1. Mastenbrook holland 1 p.
20.5 mp.
2. Harding Anglia 1 p. 21.4 mp. 3. Blondeau
francia 1 p. 22.5 mp. 4. Arendt német 1 p. 23.1
mp. (Német rekord.)
Második elfutam: Qverslevot holland 1 p.
21.6 mp.
2. Andersen dán 1 p. 24.8 mp. 3. Davies an-
gol 1 p. 25.3 mp.

VÍZPOLÓMÉRKŐZÉSEK

Belgium—Jugoszlávia 3:0 (1:0).
Csehszlovákia—Olaszország 7:3 (3:1).
Franciaország—Hollandia 4:2 (1:1).
Svédország—Spanyolország 5:3 (2:1).

A SELEJTEZŐK VEGSŐ ÁLLASA

A-csoport

1. Magyarország	4	4	0	0	22:3	8
2. Belgium	4	2	0	2	10:10	4
3. Franciaország	4	2	0	2	9:10	4
4. Jugoszlávia	4	1	0	3	4:10	2
5. Hollandia	4	1	0	3	7:15	2

Döntőbe jutottak: Magyarország, Belgium.

B-csoport

1. Németország	4	4	0	0	21:4	8
2. Svédország	4	2	1	1	15:10	5
3. Spanyolország	4	2	0	2	7:11	4
4. Csehszlovákia	4	1	1	2	8:14	2
5. Olaszország	4	0	1	3	4:15	1

Döntőbe jutottak: Németország, Svédország.

A négyes döntőben tehát Magyarország, Né-
metország, Svédország és Belgium küzdenek.
AZ EURÓPA-SERLEG PONTVERSENY
ÁLLASA

1. Németország 67 pont.
2. Magyarország 40 pont.
3. Olaszország 20 pont.

Vascsőudvar

a legolcsóbb bevásárlási forrás az
összes vízvezeték és egészségügyi
berendezési tárgyban.

Kertész Henrik, Brassó, Szent János-u. 23
Telefon 5—52.

Gyógyfürdők otthon

önnyen és olcsón
készíthetők azáltal,
hogy fürdő vizéhez
az alábbi fürdőke-
szítmények valamely-
két vegyíti:

Baznai jódsó (Lei 45.—)

reuma, köszvény, islász, vérszegénység és
női bajok gyors és biztos gyógyítását ered-
ményezi

„Biozon” fenyőfürdő (Lei 8.—)

csillapítja az idegeket, erősíti az izmokat,
felhívja a szervezetet.

„Oxygena” oxigénfürdő (Lei 52.—) vagy

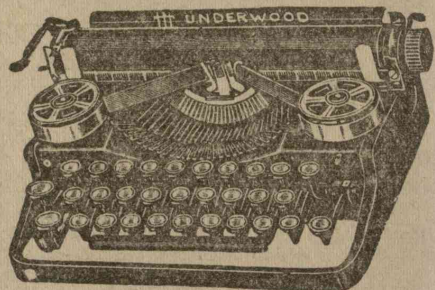
„Carbacid” szénasfürdő (Lei 52.—)

gyógyít szívbajt, érlelmeszedést, női- és
idegbajokat

Kapható gyógyszerárakban és dro-
gériákban, vagy közvetlenül a főlektárnál.

Dr. I. OBERTH Korona-gyógyszertára,
Medias—Medgyes.

Díjtalan árjegyzék! Díjtalan árjegyzék!

Író- és számológép javító-műhely

ifj. Todor János

voltam képművész a Bukaresti Under-
wood képviseletnek. Práktizáltam Berlin-
ben, Zürichben, Bazelen és Bécsben.
Brassó, Kut-utca 46. — Telefon 381.

A RAPID UJABB SULYOS VERESEGE

SKOCIABAN

Hearts of Midlothian—Rapid Bécs 5:1 (3:1).
Edinburghban még jobban kikapott a Rapid.
KOPENHÁGA

Austria Bécs—Kopenhága válogatott 8:1
(3:0).

PRAGA

Vienna Bécs—DFC 2:2 (2:1).

PROSSNITZ

Prostejov—Vienna 2:1 (1:0).

PRAGA

Kladno—Slavia 3:2 (1:1).

ZÁGRÁB

Belgrád—Zágráb 3:2 (2:2).

UJABB HÖLGYVILÁGREKORD A DISZ-
KOSZVETÉSEBEN!

— a brüsszeli versenyen dobta a lengyel Waj-
sowna. Az új rekord 44 m. 19 cm. A régít
ugyaní dobta a londoni világbajnokságon,
tehát alig egy héttel ezelőtt 43.79 méterrel.
Ugyanezen a versenyen: 800: 1. Koubkova cseh
2 p. 14.9 mp. (Nagyszerű idő!) 100 m: 1. Wala-
siewitz lengyel 12.4 mp.

SZOVJETORSZÁG A PARISI
NEMZETKÖZI MUNKASVERSENYEK
GYŐZTESE

Szonjetország—Norvégia 3:0 (1:0)

Az oroszok biztosan győztek a döntőben.

NAC—Hellas Arad 4:1. Camarascu-kupa
mérkőzés. A résztvevők: Steiner NAC—Botia
Hellas 6:3, 6:1, 6:1. Bleyer, Steiner NAC—Far-
kas, Weininger Hellas 6:2, 6:1, 6:1. Bleyer
NAC—Weininger Hellas 6:2, 6:2, 6:2. Steiner
NAC—Farkas Hellas 6:4, 6:0, 6:2. Farkas Hel-
las—Breuer NAC 6:3, 6:3, 6:2.

Régi rádióját

a csikágói Belmont-gyár 1934—
1935. évi, tehát legújabb típusu
supergépére igen előnyös feltételek
mellett

becseréljük!

Külföldi összeköttetésekkel való
megállapodás értelmében a csere-
akció augusztus 1-től szeptember
15-ig tart. Bővebb felvilágosítást
levélben is ad

„NOVY”-rádió

Brasov, Prundul Roselor (volt Ró-
zsátér) 19. Telefon 1-99.

SZOVÁTA-FÜRDŐN

ezévben valóban világfürdői élet folyik. Ezévi útjaitai:

A Medve-tó partján épült gyönyörű kaszinó és a Fekete-tó
partján épült modernül berendezett iszapfürdő (Iszap-pakolásai
páratlan gyógyhatásúak). Augusztus 25-től kezdve teljes
penzió fürdővel és összes taxákkal napi 130—150 lej.

A kaszinóban minden este roulette és tánc, első-
rangú Jazz-zenehallgatás.